Kecskeméti közéleti lap

Köztér

Ára: 38 Ft

IV. évfolyam 1. szám 2001. január

Boldog új évet!

KÖSZÖNTÜNK ÚJ ÉVEZRED, XXI. SZÁZAD! VÁLTSD VALÓRA LEGSZEBB ÁLMAINKAT!

Siker Budapesten, Galántán

A kecskeméti gyerekek a Thália színpadán.

Kodály Zoltán 118. születésnapjára december elején népes kecskeméti gyermekcsoport látogatott Galántára. Az önkormányzat ajándéka volt a testvérvárosnak a már Kecskeméten és Budapesten is nagy sikerrel játszott Kodály Zoltán Székelyfonó című daljátékának bemutatása. A szereplők legtöbbje a kecskeméti Kodály Iskola tanulója, így az Aurin kórus a két bemutató után még nem utazott haza, hanem Durányik László karnagy vezetésével és Ladics Tamásné zongorakíséretével két templomi koncertet adott és résztvevője volt a hagyományos kórushangversenynek. Nagy esemény volt ezekben a napokban a közel 50 éves galántai magyar tanítási nyelvű gimnázium ünnepélye, amikor felvették Kodály Zoltán nevét. A két bensőséges ünnepély hangulatát meghatározták Pék László igazgató beszédei, melyekből a 13. oldalon idézünk.

Nosztalgia a reményért

Botorság volna a századforduló sáros utcáinak, az udvari budiknak, az elborzasztó gyerekhalandóságnak, az ezreket zsibbasztó írástudatlanságnak visszakívánása.

Megkaptuk - a költő szavaival - a távolságot, mint üveggolyót. Autót 1902-ben, Kohn Gyula vásárolt először városunkban. Rendszeres helyi autóbuszjárattal 1927-ben próbálkoztak először.

Albatrosz nevű acélcső-monoplánján 1913. április 8-án Dobos István szelte át a város fölött az égboltot. A boldogság félelemmé változott egy fél emberöltő alatt! A Nyomásról a széktói laposig repült. Szinte napra pontosan huszonkilenc év múltán először vijjogtak föl ellenséges gépek közeledésére figyelmeztető szirénák.

Elektromos árammal működő mozdonyok a hetvenes évektől röpítették a szerelvényeket Budapesttől-Szegedig.

Századunkban terjedtek el tömegesen a munkát könnyítő és gyorsító gépek, alakultak itt ki a nagyüzemek. Gőz- és elektromos energia sokszorozta az emberi teljesítményeket. Itt szinte gyáralapítással kezdődött a huszadik század: 1901. július 14-én avatták fel a boseni Gyümölcs- és Főzelékkonzerv-készítő Részvénytársaság Első Kecskeméti Konzervgyárát. Okkal riadoztak ezrek és ezrek évezredünk végén a kecskeméti konzervgyártás megszűnésétől.

A boldog békevilág nyugalmáért, örömeiért sem biztos, hogy cserélnék elődeinkkel.

A piarista diákoké az első helyi "football matsh" dicsősége, noha eggyel sem tudtak válaszolni a gyakorlottabb pestiektől kapott 9 goalra. (Aligha vásárolt volna saját szerény keresetéből kapufákat, bőrlabdát munkás- és diákfiatalok épülésére néhai Gyulay Feri bácsi, ha tudja, hogy az általa csodált test- és léleknemesítő focit elrohasztják "kemény magnak" nevezett csürhék, gátlástalan pénzhajhászok.) Ki gondolhatta, hogy az 1913. november 7-én felavatott legszebb vidéki filmszínház, a kecskeméti Városi Mozi nyolc évtized múltán fejfájdító gonddá válik.

Senki sem számíthatott arra, hogy nagyobb üzletekben, hivatalokban az úgynevezett legegyszerűbb emberek előtt is, a fotócellák a hajdani libériás inasoknál előzékenyebben, személyválogatás nélkül nyitják, csukják a bejárati ajtókat. Több épületben mozgólépcső szállítja a vásárlókat, az ügyintézőket egyik emeletről a másikra. (Az elsőt itt először, 1989-ben, az új Centrum áruházban helyezték üzembe.)

Senki sem jövendölhette, hogy 1964 márciusában már az akkori tévékészülék-tulajdonosok százezres tábora országszerte láthatja a kecskeméti és az egri labdarúgók mérkőzését, hogy 1982 júliusától a telefon-előfizetők lakásukról néhány szám tárcsázásával beszélhetnek külföldi rokonaikkal, ismerőseikkel, üzletfeleikkel, levelek, iratok postás közreműködése nélkül pillanatok alatt eljuttathatók a megfelelő berendezéssel felszerelt címzettekhez. Az első telefaxot a Fémmunkás Vállalattól küldték 1988. november 30-án.

Hosszan, az automatáktól, a taxikig, a vérátömlesztésig sorolhatnónk, hogy mi mindent hozott századunk Kecskeméten is. Jó néhány karaktert - fejezzük ki magunkat számítógép-stílusosan - igényelne az eltűnt eszközöktől (kalamáris, mángorló, winkel) a foglalkozásokon át (bakter, lámpagyújtogató, toronyőr) a megszólításokig (a kendtől a méltósági úrig), mi mindent tüntetett el a továbbhaladó idő.

Elődeinktől a technikai haladás és a jobbulás összefüggésének reményét, hitét irigylem. A csalódások azonban megapasztották bizalmunkat a jobb jövőben. Úgy gondolták, hogy a mozgó képek, az olcsó könyvek, egyáltalán a tapasztalatok és a találmányok révén boldogabbak leszünk. Aligha lelkesedtek volna milliók az anyag titkainak megismeréséért, ha megsejtik Hirosimát, Csernobilt. Nem csak a Mama csapta be halálával a már említett költőt, hanem a tömeggyilkos diktatúrák leplévé silányuló ígéretes eszmék a híveiket is.

Mégis, mégis próbálunk hinni a világ új csodáiban, az emberiség új tavaszában, az eljövendő idők szelíd jóságában. Nosztalgiával gondolok a holnapot mindig szebbnek remélők bizodalmára.

Írta: Heltai Nándor

Polgármesteri számvetés

Rövid, év végi összefoglaló értékelésre kértük Szécsi Gábor polgármestert. Az íróasztalon tornyosuló papírhegyekből a dohányzó asztalra is átrakott néhány köteget, és e mögül, az ötpercenként megcsörrenő telefonok között, de szívesen válaszolt a Köztér kérdéseire.

- A tervezett beruházások többségét túlteljesítettük, főleg ami a közműveket, a több ezer négyzetméterrel több útfelületet és csatornahálózatot jelenti. Mindezek a lakosság számára is érzékelhetők, illetve láthatók. A Műkert és Szeleifalu csatornázásához jelentős állami támogatást kaptunk, így összességében felhalmozási célú beruházásokra, mintegy kétmilliárd forint pályázati pénzt nyertünk el. Ez az év tehát a megkezdett beruházások éve és a jövő éviek megalapozása volt. Lakás célra, csatornázásra, egészségügyre, közútépítési beruházásokra két-két és félmilliárd forintot tervezünk jövőre is, melyhez az újabb pályázati pénzek elnyerése érdekében körülbelül kétszázötvenmillió forint pályázati összeget különítünk el költségvetésünkben. Kadafalván befejeztük az orvosi rendelő építését, Kecskeméten pedig folyik a Ciróka Bábszínház beruházása. Olyan szellemiséget szeretnénk elérni, amelyben azt érzékelik az emberek, hogy ennek a városnak nemcsak központja van, hanem a külvárosokban is jobb életfeltételeket teremtünk. Évtizedes elmaradásokat kell itt pótolnunk, és ezt úgy tudjuk elérni, hogy legalább ugyanannyi jusson oda, mint a belvárosra. Így került most a Szelei- és a Rendőrfalu a belváros elé, így javul Katonatelepen a közvilágítás és az úthálózat, így kapott egy hetényegyházi utca új burkolatot. A beruházások mellett különös hangsúly esik a kultúrális programokra, illetve ezzel is összefüggő városképi fejlesztésekre. A főtér látványos felújításának terveit az Út-Híd Mérnöki Iroda, Bozóki László vezetésével és Farkas Gábor közreműködésével készítette el. A burkolat javítását március és május között tervezzük, a templom mellé négy új kandellábert helyezünk el. A Városháza felújításának kiviteli tervei nyárig elkészülnek, az első ötvenmillió forintos ütem szeptembertől indul. Szeretnénk egyúttal a főteret kicsit tehermentesíteni a most már túl sok rendezvény alól. Úgy látom - és ez az előbbiek szerinti elvi kérdés is -, hogy számos rendezvénynek kiváló helyszínt tud nyújtani a Széchenyiváros, a Hunyadiváros, a szabadidőközpont és a nagy bevásárló központok környéke. Ide tartozik, hogy tovább folytatjuk a kiskörút kiépítését, amely a jövő év második félévében érzékelhető forgalmi változásokat hoz. Személyesen, különösen lényegesnek tartom, hogy városunk kulturális és tudományos központ legyen. Ebben a régebbi nagy városvezetők mellett, Tóth Lászlót is példaképemnek tekintem. Idén sok olyan egyedülálló, Kecskeméthez kötődő programnak adtunk helyet a főtéren, a Színházban, a Művelődési Központban, a Technika Házában és másutt, amelytől joggal érezhettük, hogy fesztiválváros lettünk. Nyüzsgést, eleven életet tapasztaltak itt a vendégek, de a kecskemétiek is. Jól érezték magukat, akár a komoly-, a könnyű vagy a népzenei rendezvényeken, a Csiperón, a Hírös Héten, a Tavaszi Fesztiválon vagy a Kodály Napokon. Emellett sok tudományos rendezvény házigazdái voltunk, komoly előadók fémjelezték a természet-, társadalom- és humán tudományok, valamint az új tudományterületek konferenciáit. A társadalomtudományok területéről soha ennyi nívós rendezvény nem volt, ebből is kiemelkedik a "Tehetséggondozás 2000" konferencia, amelyet a résztvevők máig emlegetnek. Nem önkormányzati intézmények ugyan, de szeretnénk a felsőoktatási és tudományos intézetek fejlődéséhez is hozzájárulni, mert érezzük, hogy igénylik és örülnek neki. A Kecskeméti Főiskola érdekében egy támogató csoport működött együtt, és közvetlenül is sikerült segítenem abban, hogy a GAMF mögötti területen világbanki hitelből elinduljon a három és félmilliárd forintos beruházás. Nagyon fontosnak tartom, hogy a homokbányai objektumot is harmonizáltan fejlesszük. Szimbiózisban legyenek a város és a főiskola elképzelései, és lüktető élet alakuljon ki az ottani kollégium körül, majd 2003-2004-re egy új városrész kiépülése induljon meg.

A polgármester végezetül boldog új évet kívánt a Köztér olvasóinak.

Magyar karácsony - bemutató

Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerző Magyar karácsony című kórusművét mutatták be a Czollner téri Szent Erzsébet templomban a milleniumi ünnepségek és a Kodály-emléknap alkalmából. Az Angolkisasszonyok Ward Mária Gimnáziumának énekkara (művészeti vezető: Pálinkásné Kócsó Mária) és a Kecskeméti Szimfónikus Zenekar (karnagy: Gerhát László) Antall József miniszterelnök özvegye, Mádl Ferencné és a szerző, Szokolay Sándor jelenlétében adta elő a darabot (képünkön).

A magyar kultúra napján

A Magyar Kultúra Napja alkalmából a magyar Irodalomtörténeti Társaság Megyei Tagozatának helyi csoportja és a kecskeméti Ifjúsági Otthon január 19-én rendhagyó irodalomórát és Honszeretet címmel szavalóversenyt rendez kecskeméti és Kecskemét környéki diákoknak. A szavalóversenyen két korosztályi kategóriában indulhatnak a jelentkezők Kölcsey Ferenc vagy Vörösmarty Mihály egy szabadon választott hazafias vagy történelmi tárgyú versének elmondásával. Jelentkezési határidő január 15. Jelentkezés és további információk Csizmadia Ilonánál az Ifjúsági Otthonban vagy Bajtai Máriánál a Bányai Júlia Gimnáziumban.

Egy tál meleg étel

II. János Pál hagyományos "urbi et orbi" (Rómának és a világnak) szóló beszédében ismételten felhívta a figyelmet a szegények iránti szolidaritásra. Kecskeméten is nagy szűkség lenne a szegények felkarolására. Mert igaz, hogy nőnek a város fényei, de az árnyékok is nagyobbodnak. Az ünnepi egy tál ételen túl - melyet itt most a Vöröskereszt adott a főtéri sátorban - elsősorban védő-munkahelyekre, a leszakadók fölzárkóztatására, a szociális munka megújítására van szükség a gondok enyhítésére Kecskeméten.

Díszpolgár

Szarka Balázs, az UNIVER Szövetkezet elnöke lett 2000-ben Kecskemét díszpolgára. 1976. óta dolgozik az UNIVERnél, ahol a hetényegyházi Konzervüzem vezetőjeként nevéhez és tevékenységéhez fűződik a ma már nemzetközileg is jól ismert Piros Arany, a Gulyáskrém és több más termék kifejlesztése. 1983-ban választották elnökké. A cég jelenlegi árbevétele megközelíti a tízmilliárd forintot. Mintegy ezer alkalmazottnak nyújtanak biztos megélhetést, több új élelmiszeripari üzemet és számos kis- és nagykereskedelmi egységet létesítettek az elmúlt években. A szövetkezet jelentős támogatásban részesíti Kecskemét sportját, és működési területén a szociális és kulturális intézményeket.

Kórodi Mária: korszakváltás

A szabaddemokraták egyik vezető politikusa, Kórodi Mária - Szegedre utazóban Kecskeméten megállva - rövid sajtóbeszélgetést tartott pártja törekvéseiről, valamint a politikai helyzet és a kormány általuk történő minősítéséről. - Az SZDSZ rövid- és hosszútávon is azt szeretné, hogy ne váljon a politikai életben normává a hazugság - mondta. Szerinte a Fidesz pr-politikájában meghatározó, hogy nem az a fontos, ami történt, hanem az, hogy ki mit mond. Jellemző példaként említette azt a hazugságspirál jelenséget, amely a Torgyán vagyonnyilatkozat kapcsán alakult ki. Értékelése szerint így elterelődött a figyelem az olajbizottság megfojtásáról is (amelynek egyébként a képviselőnő is tagja volt). Súlyos problémának nevezte a parlamenti szabályok áthágásából a háromheti ülésezést és a kétéves költségvetést. A készülő reklám törvény kapcsán kifogásolta, hogy a dohányzással kapcsolatos reklámok tilalma alól a - közterületi óriásplakátokra vonatkozóan - 2001-ben még felmentést kap az állítólagosan Fidesz-közeli Mahír Cityposzter, amely így körülbelül kétmilliárd forint bevételhez juthat. Hasonló cégként nevezte meg a - saját működési területén - lassan monopóliumot kialakító Defend és Happy End Kft.-ket is. Az uralkodó kormányzati erők a felelősek szerinte azért, hogy az emberek szemében hiteltelenné vált a politika, és nem bíznak a közintézményekben. Az SZDSZ az egyéni jólétet a személyes teljesítmény alapján kívánja megteremteni, mert most az az uralkodó erőhöz való igazodáson múlik. A nemrégen elfogadott Korszakváltás programja lesz az SZDSZ választási programja, amely esélyt ad mindenkinek. Teljes politikai és erkölcsi megújulást hirdetnek, elsődlegesen a korrupció ellen. Szerintük ez csak a jelenlegi kormányzat leváltásával valósítható meg.

Jelen és jövő

Nyitray András országgyűlési képviselői fogadószobája a Katona József téri, valamikori Megyeháza földszintjén található. Belépve az egyszerű kis irodába, az ablakkilincsre akasztva kabátját, örömmel konstatálta, hogy a karnist már fölszerelték. Ezután további örömeiről kezdett el beszélni.

- 2000-ben az egyik legsikeresebb kecskeméti "közreműködésemnek" tartom, hogy létrejött a Kecskeméti Főiskola, amely folyamatban bizony ellendrukkerek is voltak. Ez az integráció most még elsősorban lehetőség, és nem egy befejezett folyamat. Sok év munkája, új karok indítása, és minőségi javulás kell, hogy tíz-tizenöt év múlva egyetemmé válhasson. Ha nem is a tervezett összegben, de az Oktatási Minisztériumban már jóváhagyták azt a világbanki keretet, amely a további fejlesztést garantálja. Ezt fejelheti még meg az a plusz bevétel, amely a homokbányai objektum bizonyos egységeinek hasznosításából származhat.

- Másik fontos eredménynek tartom, hogy a meghirdetett önkormányzati bérlakás építési program keretében a sok pályázó közül Kecskemét az elsők között nyerte el a homokbányai, volt laktanya területén lévő lakások felújítására a 70 %-os állami támogatást. További három épülettömb felújításához a város és a főiskola kölcsönös szándékán alapuló egyeztetésekre van szükség. (Az ingatlan tulajdonosa az állam, kezelője a minisztérium, használója a főiskola.) Egyébként ugyanitt egy újabb épület kollégiummá alakításának ügye is elindult, amely 2001-2002-ben készül el.

- Az önkormányzat mellett idén először nyerhettek el kisebb-nagyobb kecskeméti vállalkozások (egy-kettőtől több tízmillió forintos összegig) pályázati úton központi, regionális és megyei alapokból támogatásokat. Magam is meglepődtem, hogy a város 1998 óta, közel tízmilliárd forint központi és regionális támogatást nyert el, ennek zömét tavaly és idén.

- A jövő évre vonatkozóan mindenképpen szeretném támogatni a főiskolai beruházások továbbvitelét, a lakásépítési pályázat folytatását és a Kisfáiba tervezett regionális hulladéklerakó beruházásának megkezdését. Most fogok tárgyalni a kecskeméti szennyvíz-pályázat (ISPA-keretből) elnyerése érdekében a BÁCSVÍZ Rt. vezetőivel is.

- Befejezésül régi szívügyemről is szeretnék szólni, mely szerint a város regionális központtá válásában nagyon fontosnak tartom, hogy őrizzük és további fejlődésre ösztönözzük az alkotó emberek és alkotásaik megbecsülésével a kulturális és művészeti értékeket. Az ide látogatóknak és a kecskemétieknek is legyen egész évben kulturális látnivaló és esemény, hogy végképpen kilépjünk az "Bugac-puszta-barackpálinka" szindrómából.

k.

Bocsánat, hogy élek...

... lehetne első reakcióm, amikor olvasom a Köztér októberi számában megjelent cikkemre (Laikus gondolatok a magyarságról) adott kritikákat. Aztán természetesen tudomásul veszem a mások más véleményeit, és tiszteletben is tartom azokat. Mégis, úgy érzem, illő reagálnom. Mondom ezt azzal együtt, hogy egy nagy tudású barátom szerint nem kaptam igazán komoly elmarasztaló kritikát.

Lakatos Attila Szégyellje magát valaki! című írásában kijelenti, hogy őt nem érdekli semmi olyan negatív jelenség, amely jelenleg tapasztalható, mások majd biztosan elgondolkodnak saját hülyeségeiken. Ő szeretne ebből kimaradni, csak magyarnak maradni. Elismerem, az individumból nem lehet, nem szabad általánosságokat levonni. Ám úgy érzem ezzel csak mi vagyunk tisztában, azok akik tudják, és remélik, hogy nem vagyunk balkániak. A különböző diszkriminációk, bűncselekmények, hazugságok, és megannyi bűnök szenvedő alanyai azonban valószínű másképpen gondolkodnak erről. Kijelenti, hogy nem díszmagyar, ám Trianont említi, meg István intelemeit... A politika sem érdekli igazán, ám több sorban taglalja a magyar mezőgazdaság problémáit. (Azzal én is tisztában vagyok, hogy az EU országok ódzkodásainak elsősorban gazdasági okai vannak. Azzal is meg kellene békülnie a cikk szerzőjének, hogy, hogy jelenleg nincs más alternatíva, csak az Európai Unióba való csatlakozás). Megcsömörlött ember benyomását keltiezzel nincs egyedül-, aki kivonja magát a rossz irányba haladó társadalmi folyamatok esetleges javításából, helyrehozatalából. Az érdektelenség, nem hiszem, hogy követendő dolog lenne.

Károlyfalvi József írása elején nyomatékosítja, hogy valóban laikus gondolatokról beszéltem, amiből logikai láncszemek hiányoztak. Erről csak annyit: " én előre szóltam ". Olyan észrevételeim voltak, amelyeket közvetlen környezetemből hallottam, amelyeket ismerek. Nem bocsátkoztam tudományos értekezésbe, mint ahogyan Ő. Szintén Trianon kerül szóba, és az, hogy a szomszédokkal való viszony nem rajtunk múlik. Ez talán egy kicsit veszélyes kijelentés, nem biztos, hogy teljesen megfelel a valóságnak. Úgy vélem, hiba emberekben és személyekben gondolkodni, legalábbis egy embert kiválasztani, és azt dicsérni, és példaként a nemzet elé állítani. Az egyszerű emberek (sajnos) nagy része a történelmi személyiségek említésekor legfeljebb a: " ja, igen valamikor tanultuk " mondatot használják, sokszor fogalmuk sincs az erkölcsi és emberi értékeikről. Ha pedig jeles politikusaink egyike, mondjuk gróf Teleki Pállal példálózna, rögvest a szemére vetnék, talán jogosan, hogy miért nem Deákot, vagy Kossuthot említette. Telekiről egyébként általában az öngyilkossága az, ami beugrik...

Nem értettem a tudományos megfogalmazás miértjét. Nem hiszem, hogy néhány laikus gondolat kritikáját ilyeténképpen kellene levezetni. Én nem törekedtem erre, Károlyfalvi úr azonban nem tartja az egyszerű emberek egyszerű megfogalmazású, ám annál hitelesebb gondolatait elfogadhatónak. Kár. Elmélet és valóság áll szemben egymással.

Szeretem megvédeni az írásaimat, még akkor is, ha jelen esetben sok kérdésben egyetértettünk mi így hárman, Braunitzer Gáborral (ő is reagált az én, és Lakatos Attila cikkére) együtt, magyarok.

Dobos Sándor

(Ezzel az írással a vitát lapunkban lezártnak tekintjük a szer.)

Spekulánsoké, külföldieké lesz a föld

Az MSZP Megyei Szervezete rendhagyóan szomorúnak aposztrofálta azt a sajtótájékoztatót, amelyet a napokban tartott Kecskeméten. Témája az agrárgazdaság helyzete, ezen belül is a mezőgazdasági szövetkezeti külső üzletrész-tulajdonosokra vonatkozó törvényi módosítások, valamint a megyei helyzet volt.

Tabajdi Csaba országgyűlési képviselő nemcsak gazdasági oldalról, hanem az emberi dimenziók vonatkozásában is tragikusnak tartja ezt, a szerinte tisztán politikai döntést. A tíz-tizenöt éve megkezdődött trend, amely az agrárolló kinyitásával közel ezermilliárd forintot vont ki az ágazatból, tovább folytatódik. Ebben minden kormány súlyosan vétkes, hiszen az MSZP kormány agrárpolitikája is rossznak minősült. Mire végre beindult a falvakban a természetes integráció a különböző tulajdonviszonyok között gazdálkodók között, akkorra a még megmaradt, életképesebb szövetkezeteket is szétverik egy bizonytalan - vélhetően sok külföldit vonzó -, mesterséges nagybirtokrendszer kialakítása érdekében. Az EU-ba lépés előtt kaotikus állapotok alakulnak ki, amelyben a magyar mezőgazdaság teljesen esélytelen és versenyképtelen lesz.

A menedzseri és dolgozói tulajdonlás nem jelent megoldást, mert nincs belső tőkeerő, és az eddigi hitelrendszer is teljesen felbomlik.

Ezután **Balogh László** képviselő további konkrétumokat fűzött az elmondottakhoz.

- Először is nagyon törékeny a törvény, hiszen mindössze néhány képviselőn múlott a megszavazása. Ma már csak a foglalkoztatottak nyolc százaléka él a mezőgazdaságból. Országosan várhatóan nyolcvanszázezer ember veszíti el a munkáját. Egy ipari munkahely létrehozása két-hárommillió forint, a mezőgazdaságban ez csak egy-kétmillió forint. A külső tulajdon értéke talán húsz és negyvenmilliárd forint között lehet, amelyet az államnak kellett volna átvállalni. Nemcsak sok szövetkezet számára lesz elviselhetetlen ez a teher - a százhúsz-száznegyvenmilliárd forint hitelállomány felmondása mellett -, de összességében várhatóan jóval több, mint kétszázmilliárd forintjába fog kerülni az országnak. Ugyanakkor nem látszik még itthon az a háromszázötszázmillió forint minimális tőkével rendelkező réteg, amely egy nagyobb gazdaság megalapozásához magánerőként jelentkezne. Tehát tőkét kellett volna még inkább az ágazatba vinni, és nem kivonni. Miután valószínűleg nem lesz igazi hazai mezőgazdasági középosztály, így a tulajdon jó része spekulánsok és külföldiek kezébe kerül majd. Mindennek következményeit a következő kormányoknak kell majd állnia.

Fliszár Károly, egy kiskunfélegyházi mezőgazdasági Kft. tulajdonosa, az állami gazdaságok átalakításával kapcsolatban visszafordíthatatlanul káros folyamatnak tartja, hogy megszűnnek majd az eddig az állam által is garantált fontos fajták és törzsállományok. Az a társadalmi, szociális és gazdasági védőháló, amit egy működő szövetkezet tudott nyújtani egy kisebb településnek, az szintén elveszik. Az önkormányzatok kormányfüggők, és jórészük nem kap támogatást, így nincs, ami a szövetkezetek helyébe lépne. A jelenlegi hitelek igazából alkalmatlanok arra, amire mondják, és korrupció lengi körül az egész támogatási rendszert.

Horváth Gáborné, a Kiskunsági Mezőgazdasági Szövetség elnöke, egyben a kiskunfélegyházi Agráripari Egyesülés elnöke az 1992-es rossz törvény még rosszabb eszközökkel történő módosításaként minősítette a parlamenti döntést, és ritka előkészítetlennek tartja. Ma az országban igazából senki nem tudja - mert erre nem volt semmilyen adatszolgáltatás -, hogy ez kinek mibe fog kerülni. Szerinte a várt politikai hatás is ellentétes lesz, hiszen 2002. tavaszán fog kulminálni mindaz a sok gond, ami ebből következik. Lett volna jó konstrukcióra is megoldási ajánlat. Az MSZP támogatta volna, hogy vagy legyen tag a külső üzletrész-tulajdonos, vagy három év alatt lehessen kifizetni járandóságukat. Ezt azonban nem fogadták el. Alkotmánybíróság elé viszik az ügyet, mert diszkriminatívnak tartják, hogy azokkal az alapító tagokkal szemben, akik vagyonukat is bevitték a szövetkezetbe, ez a törvény azokat preferálja, akik csak munkavállalóként töltöttek öt évet a szövetkezetekben.

Márfai Péter megyei MSZP elnök, mint vállalkozó is fontosnak tartotta kiemelni, hogy a gazdálkodási viszonyok e döntés alapján úgy

változnak, hogy a szövetkezetek többsége hitelképtelen lesz, majd láncreakciószerűen a külső üzletrész-tulajdonosok részvényeinek értéke is töredékére csökken, és nem tudják majd megkapni járandóságukat. Olyan szervezeti formát tesznek most tönkre, ahol a szövetkezeti tagok több mint kilencven százaléka, 1991-92-ben már teljesen önként választotta a tagságot. Megjegyezte még, hogy számos olyan szövetkezeti vezető, aki szívesen elmondta volna véleményét, nem merte vállalni még ezt a kis nyilvánosságot sem, mert attól félt, hogy ezzel saját közösségét hozza majd hátrányos helyzetbe. Ez nagyon elkeserítő, mondta a megyei elnök.

"Ez olyan végleges kegyelemdöfés lesz, amely csak a tatárjáráshoz hasonlítható. A Fidesz-kormány hitbizományba adta a mezőgazdaságot a kisgazdáknak. Övék a történelmi felelősség." Ez áll a kiadott írásos nyilatkozatban.

Nyugdíjasbaj

Az idősödés folyamata az egész világon érzékelhető. A magyar lakosság 30 százaléka, a felnőtt lakosság közel 40 százaléka ehhez a korosztályhoz tartozik. A nyugdíjasok 42 százaléka - több mint egymillióan - hetven éven felüliek. A férfiak 26 százaléka, a nők 52 százaléka él egyedül, magányosan.

Korunk kihívásai közül az egyik legjelentősebb, és, sajnos, nem a megfelelő súllyal kezelt társadalmi kérdés az elöregedés.

1990 és 1994 között száz aktív keresőre jutó nyugdíjasok száma 57-ről 70-re növekedett Magyarországon. Amíg a népesség lélekszáma évente 3-4 százalékkal csökken, addig a nyugdíjasok létszáma lényegében változatlan. 1991-ben 2 millió 196 ezer, 1998-ban 2 millió 230 ezer 300 fő volt. Nyugdíjat, járadékot, illetve nyugdíjszerű ellátást kapók száma 2000 januárban 3 millió 145 ezer 58 fő volt.

Bács-Kiskun megyében 2000 januárjában 167 252 nyugdíjas élt. Közülük mintegy 103 ezren részesültek öregségi nyugdíjban, átlagosan 32 331forint összegben. A mezőgazdaságból nyugdíjba vonultak átlagnyugdíja ennél kevesebb, 23 227 forint. Ugyanezen időszakban 21 612 rokkantnyugdíjas, 13 627 özvegyi nyugdíjas volt megyénkben. Árvaellátást 6482, mezőgazdasági járadékot 5129 fő kapott.

A nyugdíjasok napjainkban is egyik legmeghatározóbb szerveződése az ideológiáktól mentes Nyugdíjasok Országos Képviselete és a Mezőgazdasági Nyugdíjasok Klubjainak Egyesülete. A két szervezet nemrégiben közösen tartotta megyei szervezeteinek közgyűlését. E ma is aktív társaság igyekszik a hátrányos helyzetű korosztály érdekei mellett kiállni, és elősegíteni, hogy végre erkölcsileg és anyagilag is kedvezőbb helyzetbe kerülhessenek.

Hetényegyházi pengeváltás

November elején kétoldalas szórólapot találtak a hetényegyháziak postaládájukban. A nyílt levél aláírója dr. Gömöri Tibor hetényegyházi lakos, ügyvéd, 1990 és 1998 között a település önkormányzati képviselője. Alcímben a hetényi közállapotokat jelölte meg, és félidős értékelésében alapvetően Molnár Sándorné (MSZP), jelenlegi önkormányzati képviselő tevékenységét vette górcső alá. Kritikai észrevételei között felteszi a kérdést, hogy a hangzatos ígéretek és fejlesztések megvalósultak-e ? Mert szerinte Hetényegyházára komolyabb önkormányzati beruházás nem jutott, a földes utcák állapota tragikus, a szennyvízcsatorna beruházás elakadt, és az iskolában a gyerekek már nem tudnak leülni. A sikertelenség okát többek között abban látja, hogy egy széchenyivárosi, de városi ismeretséggel és tapasztalattal nem rendelkező, városházi fizetést kapó közalkalmazottat választottak a helybéliek. Ezen túl új helyi összefogást és új erő megjelenését, új szemléletet és javaslatokat szorgalmaz.

A nyílt levélre többféle reagálás is érkezett. Mellékeljük a helyi Magyar Út Kör szervezet véleményét, de szükségesnek tartottuk megkérdezni az érintett Molnár Sándornét is.

- Ha nem kapott volna média nyilvánosságot az ügy, magamtól nem is tartottam volna érdemesnek reagálni rá, mert az írás minősíti íróját - kezdte a képviselő. A konkrétumokra válaszolva elmondhatom, hogy önkormányzati beruházásban ötmillió forintért elkészült a temető új ravatalozója, amelyet jövőre egy előtető építésével fejezünk be. A Népdal utca 5,8 millió forintért kapott szilárd burkolatot, és jövőre elkészül a Pajtás utcai óvodától a Kossuth utcáig is

a burkolat. A városrész központjának rendezési terve egymillió forintért készült el, a várhatóan húszmilliós beruházást két ütemben, évi tíz-tíz millió forinttal szeretnénk megvalósítani. Az általános iskola önkormányzati támogatása idén végre elérte a város többi iskolájáét, és noha a gyerekek a régi iskolában és a Művelődési Házban is tanulnak néhány csoportban, de nincs zsúfoltság. Az iskolabővítés tervei a nyár elején hatmillió forint értékben elkészültek, és talán a jövő évi költségvetésben már szerepelhet a hetvennégymilliós beruházás első része. A szennyvízhálózatra vonatkozó regionális pályázat az ISPA keretében júniusban lett benyújtva, erről az év végéig születik döntés. A legnagyobb gond az, hogy itt nincs fő gyűjtővezeték még, amire csatlakozhatnánk.

- Egyébként több ismeretlen ember is felhívott, aki felháborodott Gömöri úr nyílt levelén. Én ezt egy választási kampány kezdetének érzem, de én a jövőben is csak saját tevékenységemmel kívánok foglalkozni. Minderről a januárra tervezett lakossági fórumon szeretnék beszámolni, amelynek időpontjáról mindenkit értesítek.

Mindkét reagálásról tájékoztattuk Gömöri Tibort is.

- Sok visszajelzést kaptam én is. Elsősorban azoktól, akik korábban támogattak, de számomra teljesen ismeretlenek is, telefonon és levélben visszaigazolták az általam leírtakat.

A hetényegyházi Magyar Út Kör számomra ismeretlen. Mind az ő, mind Molnárné ilyen reagálása nem jelent meglepetést. Így nem is kívánok rájuk válaszolni.

Állásfoglalás

DR. GÖMÖRI TIBOR, HETÉNYEGYHÁZA VOLT ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐJÉNEK NYÍLT LEVELÉRŐL

A hetényegyházi Móricz Zsigmond Magyar Út Kör tagjaiként értetlenséggel fogadtuk Gömöri Tibor exképviselő nyílt levelét. A Kör maga is kritikával tekint a '98-as választásokon győztes képviselőasszony munkájára, ellenben úgy érezzük, megvalósulni látszik a népi mondás: bagoly mondja verébről, hogy nagyfejű. A nyílt levél egyes kitételeivel egyetértünk, a képviselőasszony két éves működésének valóban kevés látszata van. Örülünk viszont pl. annak, hogy lakossági tiltakozás hatására semmilyen akadályt nem gördített a nemrég megnyílt új patika korábban tervezett helyszínének módosítása elé, így megmenekülhettek az orvosi rendelő előtti fák a kivágástól.

A Gömöri Tibor által elősorolt az 1990-98-ig zajló ciklusok alatti eredményekről Körünk egészen másképp vélekedik. A nyugdíjasklub létrehozását pl. társaságunk egyik alapító tagja, Trungel Ilona kezdeményezte és bonyolította. Gömöri Tibor érdeme csupán az volt, hogy képviselőként erkölcsi támogatását nyújtotta, amiért külön köszönettel tartozunk. Mégsem tartjuk illőnek mások tollával ékeskedni.

Ha a városrész lakosai elégedettek lettek volna Gömöri Tibor addigi munkájával, akkor nem szenvedett volna vereséget a '98-as választáson. Úgy érezzük, mások pocskondiázásával semmiképpen nem fogja megnyerni a választók bizalmát, főleg, ha azt már többszörösen eljátszotta. A Móricz Zsigmond Magyar Út Kör igyekszik a Gömöri Tibor által hiányolt "új helyi összefogást, új erőt" képviselni.

Kecskeméti közéleti lap
Köztér

ADOMÁNYOZNAK

A kecskeméti Rotary Club, valamint a Hölgyklub jótékonysági tevékenysége közismert a városban. Karácsonykor fölkeresték a Napsugár Gyermekotthont, hogy a kis lakóknak örömet szerezzenek ajándékaikkal. Felvételeink a látogatáskor készültek. Cseh Gábor megdajkálta az egyik csöppséget (jobbra), a Hölgyklub képviselői (jobboldali felső) Lóránd Klára és B. Tóth Edit elbeszélgettek dr. Pálffy Mariann főorvosnővel a szerencsétlen sorsú fiatal anyákról, bizonytalan jövőjű gyermekekről. Februári számunkban bemutatjuk a fiatal anyák átmeneti szállását, ahol a legnehezebb időkre próbálnak nyugodt körülményeket teremteni a kismamáknak.

JÓ SZÍVVEL

ADVENTISTÁK KECSKEMÉTEN

A Hetednapi Adventista Egyház hívei olyan protestáns keresztények, akik az ó- és újszövetséget fogadják el a Szentírásból, és annak előírásait személyes életükben is zsinórmértéknek tartják. A tízparancsolat negyedik parancsa szerint számukra a hetedik nap a szombat, amely a hét igazi ünnepnapja. Nem hisznek a lélekvándorlásban, hisznek viszont a feltámadásban, Jézus közeli, második eljövetelében - ez jelenti nevükben az Adventet, a várást, várakozást. Étkezési szokásaik közül fontos, hogy betartják a bibliai tanácsokat, így nem fogyasztanak sertés-, nyúl- és lóhúst, csak baromfit, marha- és bárányhúst.

Murányi József

Az egyházat az 1840-es években Amerikában alapították. Kicsit furcsává teszi őket, hogy a zsidó vallással szemben ők elfogadják Jézust, a többi keresztény vallással szemben viszont a szombat megünneplését is. Alapvető kritérium az egyházhoz tartozásban a bemerítkezéssel vett felnőttkori keresztség. A világon közel negyvenmillió adventistát (ebből tizenegymillió egyháztagot) tartanak számon. Hazánkban százötven gyülekezetben mintegy hatezren vannak, Kecskeméten és környékén, körülbelül nyolcvan család tartozik hozzájuk. Az országban a legerősebb és legszámottevőbb gyülekezetek Budapesten és környékén, Békés, Csongrád, Hajdú, Szabolcs és Borsod megyékben vannak. Mindezt egy kedves, joviális öregúr, Murányi József (hivatalosan már nyugdíjas) vezető lelkész mondta el, aki a hat Bács-Kiskun megyei gyülekezet összefogását látja el, Kiskunfélegyházáról. Eddigi életútján vagy nyolc templomot épített, végig szolgálva lelkészi munkája során szinte az összes előbb felsorolt vidékét az országnak. Most, immár másodszor, néhány éves kitérő után, a kecskeméti gyülekezet is hozzá tartozik. Kedves és segítő kollégáiként említi a református Szabó Gábor esperest, Kiss János evangélikus lelkészt, Bárkányi Ernő katolikus plébánost és a baptistákat. Városunkban a háború előtt virágzó adventista közösség működött, majd hosszú kihagyás után a Szilágyi házaspár kezdeményezte 1986-ban, hogy egy Kossa István sétányon egy családtól adományként kapott gyülekezeti házban újra szerveződjenek.

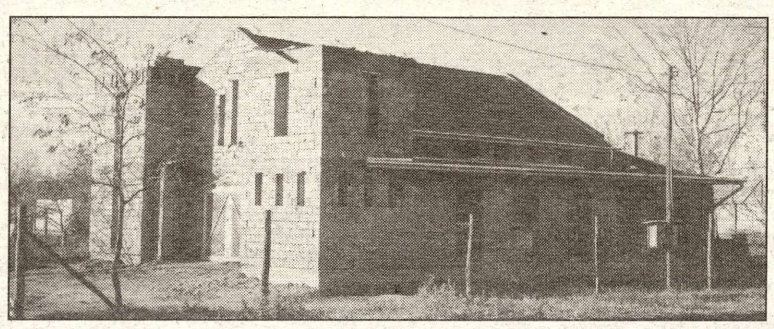

Akik a hunyadivárosi Liszt Ferenc utcán gyakran közlekednek, érdeklődéssel figyelhették a Nemzeti Park központjával szembeni telken egy épülő ház falainak magasodását. Amikor rákerült a tetőszerkezet, akkor tűnhetett föl először, hogy ez nem családi ház, hanem inkább templom formáját öltötte. Kíváncsiak voltunk mi is, kik és mit építenek itt?

A kilencvenes évek elején vetődött föl, hogy jó lenne egy igazi templomot is építeni. 1994-ben még Merász József polgármestersége idején kértek telket az akkori testülettől, de az ajándékozási szerződést már egy évvel később, Katona László polgármesterrel írták alá. Mindkét önkormányzatra és vezetőire azóta is hálával gondolnak. A körülbelül huszonnégymillió forintos beruházás első lépcsője, a szerkezetkész állapot mostanra készült el. Jövő őszre tervezik a befejezést és az avatást. A beruházási összeget részben az egyház Országos Uniója, részben a Duna-melléki Egyházkerület és nem kevésbé jelentősen a hívek adták össze. Nagy fájdalmuk, hogy minden utánajárás és kérelem ellenére - szerintük diszkriminatív módon -, a rendelkezések nem teszik lehetővé, hogy az építkezés ÁFA-ját visszaigényelhessék. A 210 négyzetméteres alapterületű épületben egy százötven fő befogadására alkalmas, karzattal rendelkező nagy imaterem központi kápolnaként, megyei rendezvények lebonyolítására is alkalmas lesz.

Lesz még egy körülbelül 30 négyzetméteres többfunkciós kisebb terem is, a vizesblokkok, iroda és tanácsterem mellett. Az épületet nemcsak a szigorúan vett hitéleti célokra, hanem más programokra is szeretnék folyamatosan használni. Így főleg az egészségneveléssel és életmóddal összefüggésben terveznek tanfolyamokat, például stressz-szemináriumot, dohányzásról való leszoktatást és főzőtanfolyamokat is. Bekapcsolódott közben a beszélgetésbe Bangó Dezső is, a kecskeméti gyülekezet vezetője, aki korábban vezető mentőtisztként a kecskeméti Mentőállomás vezetője volt. Móricgáti születésű, családi gyökerei révén adventista és 1965. óta szolgál Kecskeméten. Egyik alapítója az 1993-ban létrehozott "Kezdj el élni" alapítványnak, amely a templom építéséhez jelentős segítséget nyújtott. Az 1999-es alapkőletétel óta ő is egyik szervezője - a közösségi élet mellett - az építkezésnek is. A szombatonkénti, heti két istentisztelet mellett - ahol negyven-ötvenen is szoktak lenni -, keddenként az Erdei Ferenc Művelődési Központban biblia klub keretében és esetenkénti egészségügyi, életmódbeli előadások kapcsán találkoznak a közösség tagjai. De nemcsak egymással, mert ezek az utóbbi rendezvények és általában életük és tevékenységük nyitottak más, nem az egyházukhoz tartozó érdeklődők számára is. (Az adventisták egy másik irányzata, a Keresztény Adventi Közösség is működik városunkban, ők a Tudomány és Technika Házában szerveznek időnként nyilvános programokat.) Adományokat gyűjtenek rászorultaknak az ADRA, az Adventista Világegyház Segélyszervezetének keretében itt Kecskeméten is, amelyet elsődlegesen itt is osztanak ki, természetesen felekezeti hovatartozástól függetlenül. Híveik között megtalálható mindenféle foglalkozású, idősebb és fiatal, mérnök, orvos, jogász, tanár, főiskolai hallgató is. A gyülekezetekben civil lelkészek és presbiterek is végeznek egyházi szolgálatokat. Arra a kérdésemre, hogy a katolikusok által különösen ünnepelt Advent és Karácsony náluk mit jelent, azt a választ kaptam, hogy Krisztus második eljövetelének várása náluk folyamatos, és a Karácsonyt elsősorban családi és nem egyházi ünnepként tartják számon.

K.Gy.

HELYESBÍTÉS. A legutóbbi számban megjelent A minőség biztosítása c. cikkre reagálva Krajcsovicz Ágnes az alábbi helyreigazítás közzétételét kérte lapunktól:

A hipotézis valóban az volt az első kérdés esetében, hogy a közoktatási intézmények dolgozói körében a minőségbiztosítás megítélése inkább negatív, mint pozitív. Azonban a mérés eredménye nem támasztotta ezt alá. A pedagógusok többsége a minőségbiztosítással inkább egyetért, mint nem. Mindössze 13,3 %-uk utasítja el teljesen, a többiek valamilyen fokban elfogadóak. Az "eléggé és a teljesen egyetért" válaszok, azaz a kifejezetten pozitív attitűdök a válaszadók 69,8 %-át jellemzik. A másik hipotézist, miszerint a pályán töltött évek száma negatívan befolyásolja az attitűdöt, szintén megcáfolta a kutatás eredménye.

A régebben pályán levők kissé elfogadóbbak a minőségbiztosítással, mint a fiatalabbak. A kevesebb, mint 10 éves gyakorlattal rendelkezők közül a megkérdezettek 44,8 %-a teljesen elfogadó attitűdű, míg a 10 évnél hosszabb gyakorlattal rendelkezők közül 57,1 %.

(A szerző nevében is elnézést kérünk, hogy a fenti javítás az eredeti kéziraton nem történt meg.)

SZERETET ÉS SZOLIDARITÁS

Van valami hazugság a karácsonyi ünneplésben. De nagyon szép hazugság, s akinek még ebből sem jut, ilyenkor könnyebben gondol a meghívható halálra, mint máskor, a jeltelen hétköznapokon. Az embernek a másik ember a legérdekesebb. A legvonzóbb és a legbosszantóbb egyszerre. Amíg szerkesztőségben dolgoztam, sokszor zavart, hogy a szomszéd asztalnál telefonálnak, viccelődnek, cigarettáznak a kollégák, miközben nekem dolgoznom kell. Idegesített, hogy ott vannak, és arra gondoltam: bárcsak egyedül dolgozhatnék, otthon, csöndben - akkor minden percet hasznosan tudnék kihasználni. Amikor aztán egy másik lap tudósítója lettem, otthon dolgozhattam egyedül, kihasználhattam volna a nap minden percét, mégis hiányozni kezdett a régi szerkesztőségi szoba. A kollégák, akikkel pletykálni lehetett, akiknek jó humoruk volt, akik sok mindent tudtak, amit én nem, és szükségük volt arra, hogy elmondjam, amit viszont én tudtam, ám ők nem.

Fiatal éveimben sokszor voltam magányos. Voltaképpen jól tűrtem, a befelé forduló emberek mind jól viselik a magányt. De amikor családom lett, mégis sokkal jobb lett minden - ünnepkor is, hétköznap is. Azok voltak a legszebb évek, amikor a gyerekek kicsik voltak. Ahogyan örültek a karácsonyfának, ahogyan az ajándékokat várták. Ahogyan üdülni mentünk együtt, vagy ahogy vártuk haza őket az iskolából, kirándulásról. Akkor még a nagyszülőknek önálló életük volt, bizonyos időközönként meglátogattuk őket, máskor ők jöttek el hozzánk. Vendégek voltunk egymásnál, és ez az egész így nagyon jó volt.

Azokban az években még fordulhatott volna másfelé a társadalom sorsa is. Vagyis hát nem fordulhatott volna, csak még hittünk benne, hogy fordulhat. Bertrand Russell azt írta egyszer, mikor még nyakig benne éltünk a szocializmusban, hogy az a rendszer megszűnik, mert ellentétes az emberi természettel. Nem értettem ezt akkor. Később már igen. Egy valódi szocializmus nem az ávósok, csekisták erejére, hanem az emberben lévő jóra, a mások iránt való szeretetre, szolidaritásra épült volna, ha lett volna ilyen. Ugyanezekre az értékekre épít a kereszténység, de csak a túlvilág közbeiktatásával képes feloldani a világ igazságtalanságait. Valódi büntetés és jutalom a hívők szerint csak a túlvilágon következik el. Mi ennek elfogadásához túl racionális korban nőttünk fel.

A földi világban viszont azoknak van igazuk, akik azt mondják: sziklára épít, aki az emberi önzésre, gonoszságra, és erőszakra épít. Ez tartja működésben a piacgazdaságot, a saját törvényei szerint monopolizálódó piac pedig szép lassan elszívja az oxigént a demokrácia elől ott is, ahol az létezett.

Amikor a rendszerváltás után először rendeztek a városunkban ajándékosztást a hajléktalanoknak, nagyon felháborodtam. Úgy gondoltam, a szeretet ünnepének, a kereszténység szellemének megcsúfolása az, ha az otthonukat elvesztett embereknek képmutató módon meleg levest osztanak, és ezt, az álságos jótékonykodás gesztusát dícsérik, nem pedig azon háborognak, hogy a társadalom, benne a meleg leves osztogatói, hogyan taszíthatják ilyen mélyre embertársaikat. A Kádár-rendszerben, az én fiatal koromban elszoktunk a katolicizmus álságától és kétszínűségétől: attól, hogy a bűnöket meg lehet gyónni, le lehet törölni, meg nem történtté tenni. Hogy az, aki egész évben mindent megtett azért, hogy a nála gyengébbektől elvegye, amit lehet, kihasználja és a maga szolgálatára hajtsa őket, feloldozhatja önmagát egyetlen jótékony gesztussal.

Ahogyan múlt fölöttem az idő, úgy láttam egyre keserűbben, hogy valami kiáltó, nagy ellentét van a karácsonyi szeretetrohamok, és az egész évi szeretetlenség között. Hogy a szeretet múló szemfényvesztés szolidaritás nélkül. Az év egyetlen hetében nem szerethet az, aki nem szeretett a másik ötvenegy héten. Nem valódi megjavulás, önmagunkba nézés az, ami elmúlik, mint egy nátha, aminek nincs folytatása a következő karácsonyig. Nem szerethetjük igazán a hozzánk közel állókat, ha kihasználjuk és érdekeink szolgálatára kényszerítjük a tőlünk távolabb állókat.

Ha az ember ilyen pillanatokban mélyen elgondolkodik, akkor nemhogy szebbnek nem látja maga körül a világot, hanem a szemébe tűnnek saját életének hajszálrepedései is. Nem véletlen, hogy a család a szülőkből és a gyerekekből álló elemi kisközösségre redukálódott. Ha a létfenntartáshoz nincs szükségünk a másikra, a közös erőre, akkor láthatóvá válik a többiek önzése, hatalomvágya, nagyobb családok esetében kiéleződik a konfliktus több nemzedék eltérő élettapasztalata, felfogása, akarata között. Ma úgy látom, tévednek azok, akik megpróbálják helyreállítani a családok egységét, több nemzedék együttélését. Erre késztethet a szolidaritás, a segíteni akarás, és kényszeríthet a nyomor. Akit a nyomor kényszerít, annak szükségszerűen megromlik az élete. Aki eltérő mentalitást, kultúrát próbál egymás közelében tartani, annak csak a mindennapos, apró kudarcok jelzik vállalkozása lehetetlenségét.

Nem kárhoztatom az anyagiasságot, a szeretetnek ajándékra való átváltását. Ez a mi korunk központi értéke, a kényelem és a világ elfogyasztása. Az istenek meghaltak, a nacionalizmus él, ám a fogyasztás világa minden hibája ellenére többet ér, mint meghalni akármilyen nemzeti vagy vallási eszméért.

Talán csak annyi érhető el, hogy vannak az ember életében boldogabb periódusok. Valamilyen kegyelmi időszak, amikor örömet lehet találni munkában, családban, barátságban. S van, amikor mindez - egyszerre, vagy külön-külön - elmúlik.

Írta:
Tanács István

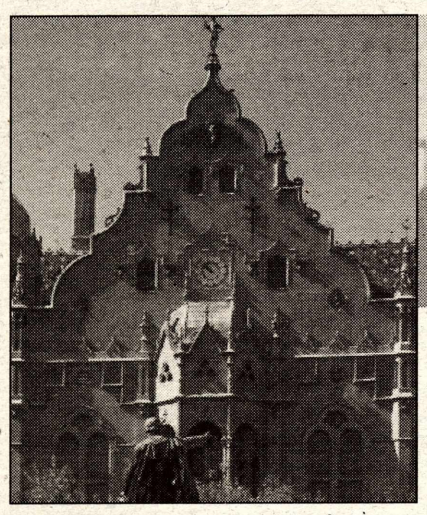

A VÁROSHÁZÁRÓL JELENTJÜK

Tarifaemelés

Január 1-től 7,2 százalékkal többet kell fizetnünk Kecskeméten a buszjegyekért és bérletekért. Az elővételben vett menetjegy 80 forint, a buszon váltott 98 forint, az általános egyvonalas bérlet 1850 forint lesz. A Kunság Volán Rt novemberben még 9,5 százalékkal kívánta volna emelni a tarifákat, a Pénzügyminisztérium viszont csak 7,2 százalékot javasolt állásfoglalásában. A közgyűlési vitában a képviselők igencsak ellentétesen értékelték a társaság munkáját. Míg Hetényi István (MIÉP) a Hunyadivárosban lakók kifogásait tolmácsolta a 8-as és 23-as buszjáratok összevonása miatt, ugyanezért Kohajda László (Fidesz) a katonatelepiek köszönetét és megelégedettségét fejezte ki. Pászti András (Fidesz), aki több kérdést tett fel a jelenlévő Hunyady Szabolcs vezérigazgatónak, nem tűnt elégedettnek a válaszokkal, s végül kifejtette: szerinte a Kunság Volán nem utasbarát, hanem pénzbarát politikát folytat.

Elkelt a Telemozi

Másfél milliárd forint készpénzért adta el a közgyűlés két és fél óráig tartó vita után a Telemozi Kft-ét. A vevő a FiberNet Kommunikációs Rt, amely a megyében Kalocsán és Baján üzemeltet már kábelhálózatot. A vételár mellett a társaságnak 339 millió forint egyéb támogatást kell nyújtania internetes, telefonos hálózat fejlesztéséhez az önkormányzat és intézményei részére. A vevő további 1,2 milliárdot költ a következő három évben hálózatfejlesztésre. A hírek szerint nem fogadta el viszont azt a feltételt - kivéve az alapcsomagot -, hogy a díjakat nem emeli a mindenkori infláció mértékénél nagyobb arányban. Az eladásról szóló döntést a testület zárt ülésen hozta meg. A polgármester KTV-ben tett nyilatkozata szerint a vételár felhasználásáról február elején, a város jövő évi költségvetésének kialakításakor kapnak részletes információkat a kecskeméti polgárok.

Vezetői pályázatok kiírása

A város több közoktatási intézményében jövő év augusztus 31-én lejár a jelenlegi vezetők megbízása. A közgyűlés ezért három óvoda, három általános iskola és hat középiskola vezetői posztjára az Oktatási Közlönyben pályázati felhívást tesz közzé. A Kocsis Pál Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakképző Intézet jelenlegi igazgatójának megbízását a közgyűlés 2003 augusztus 31-ig meghosszabbította.

Közös köztéri emlékmű

A Kecskeméti Végh Mihály és Kodály Zoltán alakjának elválaszthatatlanságát kifejező emlékmű felállításának határidejét 2002 október 31-re jelölte ki a közgyűlés. A jelenlegi Kodály-szobrot- Melocco Miklós és Kerényi József alkotását - áthelyezik a Kodály Iskolába. 2001 május végéig teszik közzé a pályázati felhívást a mű elkészítésére. A pályadíjakra, valamint a jelenlegi Kodály-emlékmű áthelyezésére 3 millió forintot különítenek el a költségvetésben.

Szlemenicsközi békétlenségek

A Béke fasor páratlan oldalán álló házak és a volt reszelőgyári iparterület között húzódik egy hosszú, nem túl széles, beépítetlen sáv, amit még a városi térkép is gyalogosátjáróként jelöl. Ez a Szlemenics köz. Megtermett, értékes fák és bokrok, madarak élőhelye. Az itt lakók szeretettel gondozzák, évekkel ezelőtt egy részén óriási autógumikból még játszóteret is kialakítottak a környékbeli óvodásoknak.

Rés a reszelőgyár falán

A Szlemenics köz fáit harminc év alatt kétszer tarolták le, hogy garázsokat építsenek a helyükön. Végül mégsem épültek garázsok. 1978-ban véderdő céljára jelölték ki a területet, ami elválasztja a lakóövezetet az iparitól. Az 1988-as általános rendezési terv (ÁRT) is meghagyta a köz gyalogosátjáró funkcióját. Idén a Béke fasori lakóközösség emléklapot kapott az önkormányzattól a városi tisztasági versenyen a Szlemenics köz példás rendben tartásáért.

1999 októbere óta azonban a lakóközösség tagjai aggódnak.

- Egy nap azt vettük észre, hogy a reszelőgyár kerítése melletti védőfasort kivágatta az iparterület tulajdonosa - idézte fel az eseményeket dr. Járfás Józsefné -. Azonnal berohantunk a városházára, Hajnal Lajosné főkertészhez. Ő nem tudott arról, hogy a tulajdonos, a Bercsényi Consulting Kft kapott volna fakivágási engedélyt, de megígérte, hogy tisztázza az ügyet. Aztán a kft képviselőjétől megtudtuk, hogy a Szlemenics köz felől kapubejárót akarnak nyitni a területükre. Gondolom, azért, mert így jobban el tudnák adni. Szerintünk ezt nem tehetik meg, ezért megint az önkormányzathoz fordultunk.

A polgármesteri hivatal hatósági osztálya a lakossági bejelentés nyomán helyszíni bejárást tartott. Szénás Tamás, az osztály munkatársa megállapította, hogy nincs szükség hatósági intézkedésre, mivel még nem vágtak kaput a közterülettel határos kerítésre. De felhívta a cég jelenlévő képviselőjének figyelmét, hogy nem is vághatnak, az érvényes ÁRT e területre vonatkozó része szerint erre ugyanis nem adható engedély. A helyszíni bejáráson az is kiderült, a fakivágást utólagosan jóváhagyták azzal, hogy a kft köteles újratelepíteni a védőfasort.

Aztán egy évig nem sok minden történt. Ami kevés mégis, az újabb aggodalmat keltett a lakókban. Észrevették, hogy a túloldalról bontogatni kezdték több helyen is a kerítést, egy napon pedig megjelentek a Bácsvíz dolgozói és tűzcsapot állítottak fel a köz elején. Bevezették a vizet a telekhatárig, közben két fát és bokrokat kivágtak. A lakóknak azt mondták, szerintük ehhez nem kell engedély, vagy ha igen, azt a munka megrendelőjének, a kft-nek kell kérnie.

a szemlézők

Dr. Járfás Józsefné és szomszédja, Fodor Péterné elkeseredésükben a novemberi közmeghallgatáson a polgármester segítségét kérték. December elején ezért Hajnal Lajosné, városi főkertész helyszíni szemlét tartott. Ezen a lakók képviselőin kívül részt vettek a Bácsvíz szakemberei, a Városgazdasági Kft munkatársai és eljött Leviczky Cirill, a körzet önkormányzati képviselője is. A Bercsényi Consulting Kft ellenben se nem képviseltette, se ki nem mentette magát. De, mint Leviczky Cirill megjegyezte, nélkülük is meg lehetett állapítani, hogy a védőfasort még mindig nem pótolták.

- Az engedély nélkül kivágott fát a helyi rendelet értelmében pótolni kell, illetve be kell fizetni az értékét a környezetvédelmi alapba - mondta a szemlén a főkertész asszony - . Ez vonatkozik a Bácsvíz Rt és a Bercsényi Consulting Kft által kivágott fákra egyaránt. Ha a felszólításunkra az érintett nem reagál, végrehajtási bírságot szabunk ki, s ezt mindaddig ismételjük, amíg a fákat nem pótolja. Ha közben esetleg a területet eladja, az új tulajdonos "örökli" a kötelezettséget. A kft hozzánk írt levelében arra hivatkozott, hogy hetven fát ültetett a területén, de nem erről van szó, hanem arról, hogy a védőfasort nem pótolta.

A Bácsvíz Rt szakemberei a szemlén elismerték, hogy a megbízótól nem kérték a fakivágási engedélyt, és vállalták a pótlást. Persze, mint mondták, korántsem biztos, hogy a költségeket nem hárítják tovább a megrendelőre.

- Az önkormányzat mindig támogatta a lakókat, hogy ez a védőövezet megmaradjon - mondta a szemle végén Leviczky Cirill - A fenntartás, gondozás oroszlánrészét az itt élők vállalták. Nem valószínű, hogy az ÁRT-módosítás során változtatnának a terület besorolásán. Az ipari övezet túlságosan közel van, de ezek már magántulajdonban lévő területek, rengeteg pénzbe kerülne visszavásárolni, és mondjuk, sportpályává alakítani, mint azt itt az előbb a lakók javasolták. Ezért a Szlemenics köz fontos funkciója, hogy elválasztja a két övezetet.

Happy end? A Béke fasori lakóközösség tagjai még nem nyugodtak meg teljesen. Majd, ha újra zöldellnek a fák a kerítés reszelőgyár felőli oldalán.

m.

Petőfivárosi beruházások

A Petőfiváros napján, baráti hangulatú rendezvényen köszönte meg a körzet önkormányzati képviselője, Hertelendy László tanácsnok a beruházóknak és a polgármesteri hivatal munkatársainak azt a segítséget, amit a városrész fejlesztéséhez nyújtottak. Mint elmondta, ebben az évben fejeződött be a Kullai köz vékonyaszfaltozása, a Vízmű utcai közvilágítás korszerűsítése. A tanácsnok kiemelte a telekkialakításokat és a lakossági önerős gáz- és vízi közmű építéseket. A városrész fejlődésében nagy szerepet játszott a hivatali szakapparátus valamint a kivitelezők, így a Polar Stúdió és a Magas- és Mélyépítő Kft feszített tempójú munkája.

Jánosi István alpolgármester elmondta, 2000-ben Kecskeméten első helyen álltak az infrastrukturális beruházások: 10 kilométer hosszú szennyvíz-, ugyanilyen hosszú ivóvízcsatorna, több ezer négyzetkilométer aszfaltburkolat készült el. A város 2000-ben több mint kétmilliárd forintot nyert el pályázatokon, az összeg nagy részét 2001-ben lehet felhasználni.

SZÉCHENYIVÁROSI FÓRUM

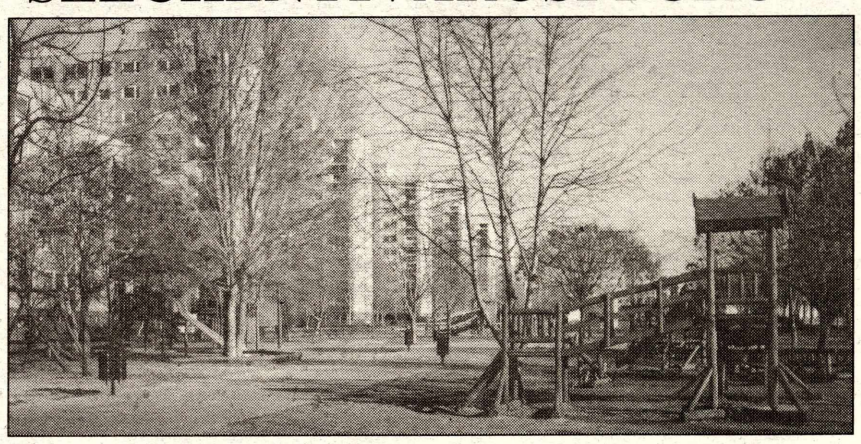

Lakossági fórumot tartottak a Széchenyiváros fideszes önkormányzati képviselői novemberben, amelyre meghívták Szécsi Gábor polgármestert is. A város első embere hangsúlyozta: a Gazdasági Kutató Intézet adatai szerint Győr után Kecskemét a legdinamikusabban fejlődő megyei jogú város, s az önkormányzat arra törekszik, hogy ezt minden itt élő polgár is érezze a városi beruházásokban. A polgármester röviden összefoglalta a jövő évi terveket: a regionális hulladékdepóval, a csatornázással, útépítésekkel kapcsolatos beruházásoktól kezdve a főtér felújításán át a gyógyturizmussal kapcsolatos fejlesztési elképzelésekig.

A fórumon résztvevő Széchenyivárosi lakosok nem állították könnyű feladat elé a képviselőket, nagyon sok témát vetettek fel. A Rüsselsheimi játszótér a környékbeliek számára jóformán azóta probléma, mióta átadták: poros, szemetes, mióta nem őrzik, gyakoriak az éjszakai randalírozások, az elültetett növények egy része kiszáradt, vagy egyszerűen ellopták őket. A városrész köztisztaságának és közbiztonságának kérdését többen is szóba hozták, bár azt is elismerték, hogy az előbbiben mostanában javulás tapasztalható.

A Spar Áruház melletti, rendkívül forgalmas kereszteződésben elhelyezett lámpára mielőbb szükség lenne, vélték többen is. Egy hölgy arról panaszkodott, hogy a hajléktalanok változatlanul kedvelik a panelépületek lépcsőházait éjszakai szállásheleként. Szóba került, hogy kevés a városrészben a parkoló, kellenének garázsok, és jobban kellene gondozni a meglévő zöldfelületeket.

Kérdésre válaszolva Szécsi Gábor elmondta: a város nem tervezi lakások építését. A Homokbányában lévő két épületet felújítják, és bérlakásként hasznosítják. Ebben az évben a város 500 új építési telket alakított ki, bár eredetileg nem terveztek ilyen beruházást. Jövőre a Nyíri út - Zana-köz mentén több mint ezer új, viszonylag olcsó lakótelket alakítanak ki, a Szécsenyivárosi Margaréta lakóparkban pedig fiatal házasok számára terveznek telkeket, illetve 2002-ben az OTP 60 új lakást ad át.

Jánosi István alpolgármester, a városrész képviselője a játszótér-programról, a szelektív hulladékgyűjtés megvalósításáról, a Szécsenyivárosi kulturális rendezvényekről ejtett szót. Szappanos Benedek képviselő, kommunikációs tanácsnok, ugyancsak kérdésre válaszolva elmondta, lehetőség szerint szeretnék a gyorsan kedveltté vált Városházi Hírek terjedelmét és példányszámát növelni.

Zacskó, seprű, kislapát

Módosította (már megint) a képviselőtestület a Kecskeméten érvényes állattartási rendeletet. Ezúttal az ebtulajdonosokra vonatkozó előírások szigorodtak. Január elsejétől kötelező lesz kutyasétáltatáskor magunkkal vinni négylábú társunk oltási igazolványát. Ha belegondolunk, hogy Kecskeméten 17 ezer kutyából csak ötezer van veszettség ellen beoltva, ez nagyon helyes előírás, bár önmagában még az oltatási kedvet nem fogja ösztönözni. Rémlik, hogy valamikor ingyen oltottak, de a mai világban ez elképzelhetetlen. A rendelet szerint ebet a közterületre csak felügyelet mellett lehet bocsátani. Korábban a szájkosár és póráz volt kötelező. Ezzel szemben a felügyelet: "az állat mozgását korlátozó, támadást megakadályozó, továbbá az ember és állat egészségvédelmét szolgáló intézkedés, cselekvés, illetve eszköz alkalmazása". Ha ez a kicsit bonyolult megfogalmazás a gyakorlatban azt jelenti, hogy a palotapincsire nem feltétlenül kell szájkosár, a német juhászkutyára vagy a rottweilerre viszont igen, akkor a magam részéről teljesen egyetértek. Csak attól félek, hogy robusztus rottweilerek robusztus gazdái esetleg értelmezési vitába fognak bocsátkozni azzal, aki ezt az előírást citálja nekik.

Azt a rendelkezést, amely szerint a közös használatú helyiségekben (lépcsőház, folyosó, tároló), a lakásokhoz tartozó erkélyen tilos ebet tartani, többlakásos épületben pedig nem folytatható ebtenyésztés, minden kutyakedvelő csak támogathatja. Aki csak az erkélyen vagy a biciklitárolóban képes elviselni a saját kutyáját, inkább ne tartson.

Foglalkozik a rendelet az ebek által okozott szennyeződéssel is, amit a gazda "köteles azonnal eltávolítani, melyhez megfelelő eszközt (kislapát, zacskó, seprű) kell magánál tartania." Na, ez ellen a rendelkezés ellen fognak a kutyatulajdonosok legjobban berzenkedni. Bár nem értem, miért. Engem például nagyon bosszant, hogy a tanyánk melletti kis fenyvesben rendszeresen megállnak a jakabszállási úton járó autósok, magukon könnyíteni. Pedig ők nem is kutyák, akik nincsenek tisztában bizonyos emberi együttélési szabályokkal. Szívesen előírnám az autósoknak, hogy kötelesek a szennyeződést maguk után azonnal eltávolítani, de, sajnos, nem lehet.

Kedves ebtulajdonos-társak! Emelkedjünk felül végre ezen az egész kutyapiszkos helyzeten. Ne mondogassuk, hogy hol mennyi az egyéb szemét, hogy a dohányosok szétdobálják a csikket, gyerekek a szotyit, kólás dobozt, anyuka a csokipapírt, férfiemberek a söröskupakot. Hogy nincs elég szemetes, vagy éppen, már megint, tele van. Január másodikának reggelén vegyünk zacskót, seprűt, kislapátot és egy nagy lélegzetet.

Legyünk végre nagyvonalúak. Íme, mi megtesszük, amit kell. Ki következik?

-ma-

Kecskeméti közéleti lap
Köztér

Hárman a jubiláló Bácsvíz Rt-ből

Fennállásának 50. évfordulóját ünnepelte idén a Bácsvíz Rt. Ez alkalomból a cég három munkatársával beszélgettünk munkájukról, a vállalathoz való kötődésükről, múltról és jelenről.

Szabó Pálné humánpolitikai vezető 1965 január elsején került a Bácsvízhez, amit akkor még Észak-Bács-Kiskun Megyei Vízmű Vállalatnak hívtak. Pályája összekapcsolódott a cég fejlődésével. Átélte a sikereket és a nehéz korszakokat, s mint mondja, ennyi év után az ember majdnem annyira kötődik egy vállalathoz, mint a családjához.

- Hirdetésre jelentkeztem, de 1965-ben ez nem ment olyan egyszerűen: három főnökhöz is be kellett mennem, s miután megfeleltem, elküldtek a városházára, hogy onnan közvetítsenek ki. Akkoriban ennek ez volt a rendje. Ott meg azt mondták, addig nem, amíg a Vízmű bizonyos adatokat nem pótol. Úgyhogy visszaballagtam az akkori osztályvezetőhöz az adatokért. Végül aztán csak kiközvetítettek. Akkor még az Arany János utcában dolgoztunk, elég rossz körülmények között, de én nagyon örültem, hogy el tudtam helyezkedni. 1969-ig a vízdíj-számlázásban dolgoztam, de a számvitel jobban érdekelt. 1971-ben technikusi oklevelet szereztem, már komolyabb feladatokat is el tudtam látni. A hatvanas évek végén a cég nagy léptekkel kezdett fejlődni, ezzel együtt nőtt a létszám is. Fokozatosan kiépült az Izsáki úti telep, kutakat fúrtak, egyre több gépet vásároltunk, új technológiákat alkalmaztunk és egyre több gazdasági jellegű munkánk volt. Már nem volt elég a technikusi végzettség, a mérlegképes könyvelői vizsga is kellett, melyet 1974-ben szereztem meg. A hetvenes évek végén már ezer fölé ugrott a létszám, kemény bérszabályozási előírások voltak, amihez érteni kellett. Ebben az időben már Benkó Zoltán volt az igazgató. Nem igen jöttek ki a munkaügyi osztály akkori vezetőjével, aki egyben párttitkár is volt, s miután ő beadta a felmondását, én kerültem az osztály élére. Nemcsak gazdasági, hanem munkajogi ismeretekre is szükség volt, ezért nem nagyon akaródzott nekem elvállalni ezt a feladatot. De az igazgató végül is rábeszélt. Komoly tudásra volt szükség ehhez a munkához, így ismét tovább kellett képeznem magam. A nyolcvanas évek elején a cég átvette a dunai térséget, az ottani nyolccal együtt már 34 település vízellátásáról gondoskodtunk.

- Ez az időszak volt a Vízmű ma is gyakran emlegetett fényes, ugyanakkor eléggé ellentmondásos korszaka?

- Igen, rendkívül dinamikusan fejlődtünk. Az akkori igazgatót mindig az építeni-építeni, fejleszteni elv vezérelte. A létszámnövekedés az építések, beruházások bővülésével függött össze. Csak felsorolva a legnagyobbakból: strand, uszoda, szabadidőpark, Tó Hotel, Szauna Szálló, Kodály Intézet, szennyvíztisztító telep, vízmű-lakások, Szóarakaténusz, Kerámia Stúdió. Ezek mind a Vízmű kivitelezésében készültek. Az alaptevékenység szolgáltatói része egyre inkább háttérbe szorult. Az első számú vezető mindig meghatározza egy cég súlypontjait. Helyes volt, vagy nem, amit Benkó Zoltán tett, nem akarom megítélni. Az biztos, hogy nélküle most nem lenne Kecskeméten szabadidőpark. De 1990-ben elkerülhetetlenné vált a profiltisztítás. 1989-ben 1341 fő dolgozott a cégnél, ez a létszám egy év múlva megfelelődött. Igyekeztünk emberségesen eljárni, végkielégítést fizettünk, a feleslegessé vált gépparkot úgy adtuk el, hogy lehetőleg vigyék az embereket is. Nehéz korszak volt. Pénzügyi bajokkal is meg kellett küzdeni a korábbi gigantománia miatt. Ami viszont maradt, az tiszta profil, szolgáltatás-centrikus szemlélet, ütőképes mag a munkásoktól a vezetőkig, akik nagyon magas szinten művelik ezt a szakmát. Hogy a vállalat akkor egyben maradt, s ilyen gazdasági formában, abban elsők voltunk az országban, és ez elsősorban a jelenlegi vezérigazgató érdeme. Ma a minőségi munkára való törekvés jellemző a cégre. Ennek eredménye, hogy 2000-ben bevezethettük az ISO-9002 minőségbiztosítási szabványt és az ISO-14001 környezetirányítási rendszert. Ez rengeteg munkával járt, s mindenki kivette belőle a részét.

- Egy ekkora vállalatnál mi a szerepe a humánerőforrás-gazdálkodásnak?

- A személyzeti munkát a szocialista rendszerben eléggé lejáratták, de azt hiszem, mára visszanyerte a becsületét. Ma már nem a nyilvántartásról szól, hanem a munkaerő-gazdálkodásról, hiszen hiába vannak korszerű gépek, ha nincs hozzáértő, fejlődőképes munkaerő. Az ISO-szabványnak megfelelően modernizáltuk a személyügyi munkát. Ez magában foglalja a karriergondozást, munkaerőfejlesztést, a pontos munkaköri leírásokat, kinevezési rendet és így tovább. Emellett, természetesen, maradt a hagyományos tevékenység is: bérszámfejtés, létszám-bérstatisztika. A törzsgárdatagságot még 1968-ban vezettük be, s azóta is minden évben foglalkozunk azokkal, akik bekerülnek a körbe. A 647 dolgozóból 515-en törzsgárdatagok, vagyis legalább öt éve dolgoznak itt, 79-en pedig legalább 25 éve. Ez nagyon sokat mondó adat. Viszonylag tisztességesen meg tudjuk fizetni az embereket, nálunk megmaradt az a régi vágású gondolkodás, hogy amit a gazdákodási lehetőségek megengednek, adjunk oda, ne kelljen érte harcolni. A munkavállalók akkor tudnak lojálisak lenni, azonosulni a céggel, ha megbecsültnek érzik magukat. A szociális-kulturális kiadásokra ma már nincsen pántlikázott pénz, de erre a célra is érdemes fordítani, mert igenis számít a dolgozóknak. Jó az együttműködés a szakszervezettel, üzemi tanáccsal, ebben jócskán része van a humánerőforrás-gazdálkodásnak is.

- Önnek tulajdonképpen ez az első és egyetlen munkahelye. Mi az, ami ennyi éven át idekötötte?

- A legfontosabb, hogy az ember érezze a megbecsülést és a bizalmat. Olyan miliőben dolgozhasson, amelyben jól érzi magát. Érezze, hogy van értelme annak, amit tesz, engedjék, hogy új dolgokkal próbálkozzon. Egy bizonyos szintig fontos a pénz, egy bizonyos szinten fölül már nem lehet csak pénzzel megszerezni a vállalat iránti lojalitást. Nekem fontos a Bácsvíz ennyi év után, nagyon fájna, ha majd nyugdíjasként esetleg rossz híreket olvasnék róla az újságban. Természetesen ahhoz, hogy az ember az elvárthoz közelítő, hosszú távú munkatárs lehessen, nagyon fontos a kiegyensúlyozott családi háttér. Férjem egy ideig nem értette, aztán tudomásul vette, hogy nekem a vízmű is olyan fontos, mint a család. Szerencsés vagyok, össze tudtam egyeztetni az itteni munkámat a családi életemmel.

Kozma Károly üzemvezető ma is pontosan emlékszik arra a tizenegy évvel ezelőtti, napfényes, havas délelőttre, amikor kivitték a Szabadidőközpont nevezetes dombjára. Oázis a sivatagban - gondolta, s úgy döntött, hogy Százhalombattáról Kecskemétre költözik.

- Tetszett a Szabadidőközpont, és tetszett a város is. Bevallom, nem volt elhanyagolható szempont, hogy szolgálati lakást is ajánlottak. Tetszett, hogy a vállalat elég jó körülményeket igyekezett biztosítani, nemcsak nekem, minden dolgozónak. Egy majdnem pályakezdőnek mindjárt lakáshoz is jutni, nagyon sokat jelentett.

- De mi szüksége volt a Vízműnek egy agrármérnökre?

- Olyan embert kerestek, aki természetes vízi halászattal, horgászattal foglalkozik. A szakdolgozatomat a növényvédő szerek víztoxikológiai hatásáról írtam, és Százhalombattán is halászattal foglalkozó cégnél dolgoztam. A Vízműnél kifejezetten a záportározó hasznosításának, a halgazdálkodásnak, horgászatnak a megszervezése lett a feladatom. A horgászást illetően nagyon sokat vártak a cégtől, iszonyatos nagy volt a társadalmi nyomás. Háromezer horgász várta, hogy végre megnyissák előttük a záportározót. Legendák keringtek a városban az óriási méretű halakról. A tó igazolta az előzetes várakozásokat: 50-60 kilós harcsákat, hatalmas pontyokat fogtak ki. '90 tavaszán heteken keresztül sorok kígyóztak a bejáratnál. Később aztán, a helyi horgászegyesületekkel együttműködve kialakítottuk a horgászati rendet. Halgazdálkodási szempontból a tórendszer nagyon el volt hanyagolva. Folyamatosan szelektálni kellett, hogy stabil állományszerkezet alakuljon ki a szélsőségek helyett. Mivel ez nem természetes tó, hanem egy betonépítmény, nincs természetes állománypótlás, telepíteni kell. Most főleg ponty, keszegfélék élnek benne. Figyelembe kell venni, hogy a tórendszer többes hasznosítású: van felszíni, ipari vízkivétel, strand, csónakázó, utóbbin még motorcsónak-bajnokságot is rendeztek. Jelenleg a tó algásodásának megakadályozása a komoly feladat. A majdnem 50 hektár vízfelületnek és a körülötte lévő erdőnek óriási haszna van a város szempontjából. Mivel az országnak ezen a részén az észak-nyugati széljárás az irányadó, a pára- és oxigéndús levegőt a parkból egyenesen a városra fújja. A park további hasznosításánál éppen ezért kell figyelembe venni a környezet- és természetbarát szempontokat.

- Ön környezetvédelmi megbízottként is dolgozik a Bácsvíznél. Ez mi jelent?

- A jogszabály szerint bizonyos tevékenység és méret esetén ki kell jelölni környezetvédelmi megbízottat. Időközben, a vállalat segítségével megszereztem a környezetvédelmi szakmérnöki végzettséget, érdekelt is a téma. A Bácsvíz ebben az évben bevezette a környezetirányítási és minőségbiztosítási rendszert, nekem az előbbiben volt szerepem. A környezet- és természetvédelemnek voltak már hagyományai nálunk, a cég mindig is elkötelezett volt e tekintetben. A telephelyei parkosítottak, rendezettek, a 90-es évek közepe óta szigorú szabályokat vezettünk be a veszélyes hulladék gyűjtésében. Ezek alapján tudtuk kiépíteni az ISO-14001 rendszert. Ez azt jelenti, hogy a bevont telepeken felmértük az összes, környezetre gyakorolt hatást, ezeket értékeltük. Azokat a kibocsátásokat, amelyekre hatással van a cég, megpróbáltuk minimumra, illetve a jogszabály által meghatározott szintre szorítani. Ez egyelőre csak egy keret, ezt még nagyon komoly munkával ki kell tölteni. Az ISO 14001 olyan rendszer, amit minden évben tovább kell fejleszteni. Például jövőre kevesebb hulladékot "termelünk", vagy kevesebb energiát fogyasztunk. A rendszer nem öncélú. A fogyasztók érdekeit is szolgálja. Közüzemi, szolgáltató cég vagyunk, magyar tulajdonban, ezért meg nagyobb a bennünket terhelő felelősség. Nem lehet csak szűk profitérdekeket szem előtt tartani. Mondok egy példát. A Szécsényi-városból lefolyó csapadékvíz bekerül a záportározóba. Ott egy mechanikai szűrőrendszer megszűri, egy érzékelőbója segítségével pedig a szivattyú az első 10-15 percben érkező, legpiszkosabb vizet átnyomja a szennyvízcsatornába. Ez a szűrőrendszer nem hoz profitot, csak költség. De ha nem lenne, mondjuk egy baleset következtében felborult tartálykocsiból több tonna olaj folyhatna be a tóba.

- Mint környezetvédelemmel hivatalból foglalkozó ember, hogy látja, valóban benne már nálunk a köztudatban a környezetvédelem jelentősége?

- Vannak biztató jelek. Az óvodai, iskolai nevelésben már igenis jelen van. Már van egy generáció, amelyik úgy fog felnőni, hogy tudja: létezik körülöttünk egy természeti környezet, értékeit meg- és felismeri. Mert először meg kell ismernünk ahhoz, hogy meg is tudjuk védeni. Persze, nem tudom, mennyire általános ez a szemlélet az iskolákban, hiszen én csak azokkal a gyerekekkel találkozom, akik eljönnek hozzánk a nyílt napokra vagy a nemzeti parkkal közösen szervezett akciókra. Más részről, a világ, sajnos, silányul. "Műanyagosodunk": az eldobható termékek aránya egyre nagyobb. Fogyasztói magatartásunkon kellene változtatni. Elvekben erre mindenki hajlandó. De ha kényelmetlenséggel, pluszköltséggel jár, már nem biztos, hogy tennénk is érte. Mindenesetre a környezetvédelem benne van a levegőben, de még nem jutottunk el oda, hogy alulról kényszerítsük ki a gazdaság szereplőitől.

- Tizenegy évet eltölteni egy vállalatnál manapság nagy szó. Mi az, ami itt marasztalta?

- Az egyik, hogy a cég odafigyel az alkalmazottak továbbképzésére. A munkaerőpiacon ma talán a legfontosabb szempont az egyén tanulásra való hajlandósága. A munkavállaló értékét az határozza meg, hogy hajlandó-e újabb tudás, szakismeret birtokába jutni. A Bácszvíznél ezt érzékelik és értékelik. A másik ok: viszonylag stabil, nagy cég. Továbbra is meghatározó lehet a térségben. Úgy gondolom, van jövője. Az elmúlt ötven évben olyan értékek halmozódtak fel fizikai és szellemi kapacitásban, szaktudásban és lelkiismeretben, a cég tárgyi eszközeiben, amire büszkék lehetünk, és amire teljes joggal lehet alapozni. Végül van egy személyes okom is: ha az embernek sokat segítettek a vállalatánál, tartozik annyival, hogy nem röpköd ide-oda.

Szabó Ferenc édesapja alapító tagja a vállalatnak, s egyben a vízműves Szabó-dinasztiának. Szabóék családjából hárman dolgoznak ma is a Bácsvíznél: apa, fiú és testvérbáty. A dinasztia-alapító nyugdíjba ment 1967-ben, fia mostanában készül.

- Arra emlékszem a legkorábbi időkből, hogy édesapám hetente egyszer jött haza. Akkor ugyanis még csak Halason volt vízmű. Az ötvenes évek végéről már pontosabb emlékeim vannak. A bátyám vezette a híres kecskeméti kék Csepelt. Nagy szám volt abban az időben Kecskeméten egy ilyen autó, mindenki ismerte. Amikor létrejött a kecskeméti vállalat, apám átjött ide dolgozni. Először kubikosként, aztán a csatornázóknál dolgozott. Nem volt még akkor gépesítés, ha eldugult a csatorna, bemásztak a csőbe, hogy megszüntessék a bajt. Veszélyes munka volt. 1969 februárjában jöttem ide dolgozni, kovácsnak, de aztán a műhely vízgépészetére kerültem. A Kecskemét környéki törpe-vízművek majdnem mindegyikét mi építettük a brigádunkkal. Most a központi üzemnél dolgozom. A négyfős javítórészlegünk szervizkocsival jár ki a vállalat egész illetékességi területére. Ha valami hiba adódik, nekünk meg kell oldani a helyzetet, akkor is, ha már mindenkinek megállt a tudománya. Sokat fejlődött a cég az elmúlt ötven évben. Kezdtük a kék Csepellel, aztán volt IFA-nk, most pedig egy nagyon korszerű Mercedes műhelykocsival járunk. Pillanatnyilag az utak alatt lévő 25-30 éves vascsöveket cseréljük műanyag, úgynevezett PE-csövekre.

- Ma más feltételek között kell dolgozni, mint a kezdeti korszakban?

- Azelőtt rengeteget fizikai munkát végeztünk. Most jóval kevesebbet, szellemileg viszont sokkal többet kell nyújtani. A gép dolgozik, de a gépet nekünk kell beállítani. Az ISO-rendszer bevezetése miatt mindenkinek le kellett vizsgázni mindenfajta gép kezeléséből, amit a cégnél használ. Két hónapos, nagyon komoly tanfolyamot végeztünk. A vállalat óriási fejlődésen ment keresztül. Számítógépes vezérlésű, modern berendezések, gépek, nagyon kicsi az esély arra, hogy az ember tévedjen. Ma már nem kell bebújni a csőbe, és ha biztonsági felszerelést kérünk, megkapjuk. Szívesen bevinném a kétkedőket a szennyvíztisztító-telepre, hogy lássák, milyen víz megy be, és milyen víz jön ki. Micsoda különbség! Az emberek lebecsülik ennek a jelentőségét. Emlékszem egy esetre, még a régebbi időkből. Az Úttörő utcában javítottuk a csővezetéket. Hideg volt, havas eső esett. Feküdtem a sárban a cső alatt, próbáltam alulról hegeszteni. Keserves munka volt. Egyszer csak odajött egy néni, és lekiabált nekem: mondja, meddig szórakozik még ott? Kiugrottam a gödörből, és már nem is tudom, mit mondtam, de biztosan nem valami kedveset. Rosszul esett, hogy szerinte csak "szórakoztam" ott a sárban.

- Ennyi év alatt soha nem jutott eszébe, hogy elég volt ebből a vállalatból, veszem a kalapom?

- Dehogynem. Mindjárt az első itt töltött két hét után meg akartam szökni. Mint mezőgazdasági gépkovács és patkolókovács Miklóstelepen, a kutató intézetnél kezdtem dolgozni, onnan jöttem át. Ott szabadabb életünk volt, a vízműnél reggel is, este is jelenléti ívet írni, bélyegezni… Úgy éreztem, be vagyok zárva. Aztán megszoktam. Másodszor akkor akartam elmenni, amikor a feszített víztükröt csináltuk a strandon, és az egy méterszer negyvenes helyen hatszáz tömítéssel kínlódtam napokig. Nem szakmám, minek kell ez nekem?! Odavágtam, hazamentem. Két nap múlva jöttem be, leszámolni, de Benkó igazgató nem engedett el. Addig mondta, hogy meg tudom csinálni, amíg végül sikerült. De majdnem bedobtam a törülközőt. Érdekes ember volt Benkó igazgató úr, rámenős, agresszív, de bármikor be lehetett menni hozzá bármilyen gonddal. Kicsit furcsálltam, hogy az évfordulós ünnepen meg sem említették a nevét, pedig sokat tett ezért a városért, a vízműért. Jó viszonyban voltam vele, ugyanígy jó viszonyban vagyok a jelenlegi vezérigazgatóval is.

- Ön szerint mi a leginkább megtartó erő egy cégnél?

- A kollektíva. A Szabó-brigádban, ahogy nevezni szoktak minket, a legfiatalabb munkatársam is 25 éve itt van. Sok mindenen múlik, hogy az ember megy vagy marad. Aki régebben itt van, elég jól keres, de nemcsak ez a fontos. Hívtak engem több helyre, de mindig azt mondom: itt munka után megfürdöm, átöltözöm, úriemberként megyek haza. Ha a munkaruhám tönkremegy, adnak másikat. Ezek a dolgok is számítanak. Nem bántam meg, hogy a vízműhöz jöttem dolgozni. Amikor '69-ben két hét után meg akartam szökni, nem hittem volna, hogy ilyen sokáig maradok.

M.Á.

Munkaügyi összegző

A haderőreformmal kapcsolatos létszámleépítés mintegy ezer embert érint a megyében, közülük minden ötödik sorsa mára megoldódott. Hertelendi Ferenc, a Bács-Kiskun Megyei Munkaügyi Központ igazgatója számolt be erről a sajtó képviselőinek a munkaügyi szervezet év végi sajtótájékoztatóján. Amelyen azt is megtudhattuk, hogy a megyében 2000-ben is tovább folytatódott a regisztrált munkanélküliek számának csökkenése.

A megyei munkaügyi központ még a nyár folyamán kezdeményezte, hogy a megyében érintett katonai bázisokon az önkormányzatokkal együttműködve alakuljanak úgynevezett munkába helyezést segítő bizottságok (MEB). Kiskunhalason, Kalocsán és Kiskőrösön létre is jöttek a MEB-ek, Kiskunfélegyházán várhatóan a közeljövőben alakul meg. Mint Hertelendi Ferenc elmondta, a hivatásos állomány egy része, főképp, akik vállalkoztak lakóhelyük megváltoztatásra, talált megoldást. A többieknek az önkormányzatok és a Honvédelmi Minisztérium elkülönített keretének segítségével próbált a munkaügyi központ megfelelő lehetőségeket felkutatni. Számosan választották nyugdíjazást. Sok hivatásos leszerelt katonának sikerült különböző őrző-védő szolgálatoknál elhelyezkedni. A négy megyei városban lévő katonai bázisokat 2001 július 1-én véglegesen bezárják, addigra a még mintegy 200 fő sorsát kellene megnyugtatóan rendezni.

Busch Irén, a munkaügyi központ tájékoztatási és információs osztályának vezetője elmondta, a megyei munkaerő-piacon 2000-ben kedvező és kedvezőtlen jelenségek egyaránt érvényesültek. Az év elején veszélyesen megrendült feldolgozóipari cégeknek év végre sikerült helyzetüket stabilizálni , nem csökkentik a dolgozói létszámot. A mezőgazdasági szövetkezetekre változatlanul jellemző a munkaerő "teleltetése" munkanélküliként a kirendeltségek nyilvántartásában, a kistelepüléseken továbbra is alig van munkáltató. A jövedelempótló támogatás megszűnésével némileg nőtt az önkormányzatokhoz forduló szociális segélyezettek tábora. Mindezzel együtt folytatódott a regisztrált munkanélküliek számának négy-öt éve tartó csökkenése, 2000 végén ezer fővel voltak kevesebben, mint egy évvel korábban. A munkanélküliségi ráta 9,3 százalék, majdnem azonos az előző évivel. Kecskeméten 2000 november végén 5355 munkanélkülit tartottak nyilván, ez a szám az előző év azonos időszakához képest gyakorlatilag nem változott.

A Bács-Kiskun Megyei Munkaügyi Központ minden évben kétszer készít rövidtávú munkaerőpiaci prognózist. Ezúttal szeptemberben az idei év hátralévő részével és 2001 elejével kapcsolatos várakozásokra kérdeztek rá a megye 283 munkáltatójánál. Az összegzés szerint a megkérdezett vállalkozások jövedelmezősége 2000-ben összességében stabilizálódik, ugyanakkor tovább fékeződik a vagyongyarapodás. A magyar gazdaság jelenlegi helyzetére vonatkozó gazdálkodói vélemények tovább javultak.

2000-ben a létszámcsökkentések domináltak, 2001 első félévére a gazdálkodók munkaerő-gazdálkodási szándékai - a gazdasági élet pezsgésében bízva - optimistának bizonyulnak: nemcsak a kieső munkaerőt pótolják, hanem újakat is szándékoznak felvenni. A munkaügyi központ szakemberei a regisztrált munkanélküliek számát év végére 20 494 főre, 2001 közepére 19471 főre, a munkanélküliségi rátát decemberben 9,2 százalékra, jövő június végére 8,8 százalékra prognosztizálják a megyében. A munkanélküliek számának alakulását azonban több tényező módosíthatja, mint például az energia árának alakulása, a defláció lassulása, a mikrogazdaságban időnként fellépő gazdasági, foglalkoztatási feszültségek. A minimálbér emelésének várható hatását, mint az osztályvezető hangsúlyozta, szeptemberben még nem tudták bemérni.

A megyében az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökre, támogatásokra fordítható keret idén 1,2 milliárd forint volt, 2001-ben ez 1,6 milliárdra nő.

Köszöntés

Lapunkban beszámoltunk a Magyarok Világszövetsége Megyei Szervezetének őszi-téli rendezvénysorozatáról. Az előadók között szerepelt Kövér Lászó, a Fidesz-MPP elnöke, dr. Henkey Gyula antropológus, dr. Szabó Dénes és Horák Béla helytörténész, dr. Bakay Kornél régész-professzor. Decemberben, a református konviktus zsúfolásig megtelt dísztermében Lakatos Pál, a Vasárnapi Újság felelős szerkesztője tartott előadást műsora helyzetéről, a privatizáció visszásságairól, a hazánkban ma is működő romboló törekvésekről, majd dedikálta a nemrég megjelent Vörös milliárdosok című könyvét. Az előadás előtt igen kedves színfolt volt, hogy dr. Kovács Lóránt, az MVSZ megyei elnöke köszöntötte tiszteletbeli elnöküket, dr Henkey Gyulát 80. születésnapja alkalmából.

Tiszteletreméltó kertbarátok

Egy tiszteletre és szeretetre méltó, alkotó kedvű, összetartó, népes társaság ünnepelte nemrégiben Kecskeméten 25. születésnapját: a Kocsis Pál Kertbarátkör. Bizonyítva, hogy a kert, a természet, az élővilág szeretete milyen erős összekötő kapocs lehet.

A kertbarát mozgalom kezdete a hetvenes évek elejére tehető. Kecskeméten a régebbi zártkertek mellett ezekben az években alakultak ki az újabb hétvégi házak, a hobbikertek a város külső útjai mentén. Ezeknek a kerteknek a tulajdonosai lettek a kertbarátok. Egyaránt voltak közöttük szellemi foglakozásúak, munkások és nyugdíjasok. Többségük szakmai ismeretek nélkül kezdett a kertművelésbe, így segítségre volt szükségük. Ezért is indult el szerte az országban a mozgalom, az akkori Hazafias Népfront támogatásával és szervezésével. A megalakuló kertbarátkörök és klubok elméleti és gyakorlati segítséget nyújtottak a kertművelésben a kiskerttulajdonosoknak.

A kecskeméti Kocsis Pál Kertbarátkör is tulajdonképpen egy szakmai előadássorozatból nőtt ki. 1975-ben az Erdei Ferenc Művelődési Központban alakult meg, 69 fővel. Kecskeméten igazán ideálisak voltak a körülmények, hiszen akkoriban is több kertészeti termeléssel foglalkozó kutatóintézet működött itt, s természetesen a Kertészeti Egyetem Főiskolai Kara. Ezeknek az intézményeknek a szakemberei szívesen segítettek. és segítenek ma is az amatőr kertészeknek.

1977-ben a kertbarátkör már házi borversenyt is tartott. Ekkor már 106-an voltak tagok. 1979-ben vették fel Kocsis Pál nevét, az ünnepély vendége volt Kocsis Pál özvegye, Ida néni.

Az országos kertbarát-mozgalom jelszava: kertészkedj, művelődj, barátkozz! Ez a jelszó is kifejezi, hogy a "kertbarátság" jóval több a kertészkedésnél, igazi baráti közösséget is jelent, amelyet összekovácsolt a sok közös élmény.

A Kocsis Pál Kertbarátkör évek óta kiemelkedő szereplője a Hírös Hét kertészeti kiállításainak. Tevékenységüket ez évben a város vezetése különdíjjal ismerte el. De nemcsak a Hírös Héten, számos más, országos rendezvényen is sikerrel állítják ki terményeiket hosszú évek óta a kör tagjai. Az elnyert serlegeket, díjakat, okleveleket a művelődési központ vitrinjében őrzik.

A kör tagjai főképp nyugdíjasok. Mint Nyári István, a kör elnöke mondta az ünnepségen, ez nem baj, csak kicsit szomorú, hogy kevés közöttük a fiatal. S mivel az átlagéletkor mindig magas volt, sok kertbarától kellett a 25 év alatt végső búcsút venni.

Az egyik kertbarát egy alkalommal a következőket írta be a klubnaplóba: "A kertbarátköri mozgalom megalakulásától fogva a fejlődést szolgálta. Ezt a mozgalmat továbbra is erősítsük. Ez éltet, a kert, amely az oxigént, a virágot, a gyümölcsöt, a szórakozást, az ember felvidulását adja nekünk. A törzstagság, aki rendszeresen megjelenik rendezvényünkön, most is szeretettel fogadja egymást, a bicskás vacsorán koccintva szórakozik, az élet örömét adja tovább."

Ennél jobban-szebben talán nem is lehet összefoglalni a kertbarátkör-mozgalom lényegét.

m.

Gyermekek a gyermekekért

Lassan életünk részévé válik, hogy jótékonysági aukciókra, bálokra, koncertekre kapunk meghívást. Az adakozás társadalmi kötelezettséggé alakul, bizonyos körökben, bizonyos alkalmakkor és bizonyos esetekben nem tagadható meg a segítség.

De vajon tudunk-e őszintén és önzetlenül adni? Nem silányul-e státusz-szimbólummá az adakozás, szánakozássá az együttérzés, nagyzoló gesztussá a nagyvonalúság? Sokszor bizony úgy érzi az ember, hogy esetenként fontosabb az adományozó nyilvános szereplése, mint a valóban rászorulók támogatása…

Szerencsére vannak olyan helyzetek, amikor az adni és a kapni őszintesége nem vitatható. Amit a gyermek tud adni, azt nem csupán a másik gyerek, de a felnőtt világ is őszinte rácsodálkozással fogadja, Pláne, ha a gyermek azt adja, ami leginkább az övé: tudását, tehetségét, őszinte megnyilatkozását, s talán nyugodtan mondhatjuk: művészetét. Zenét, táncot, verset, drámát, artista produkciót, s egyáltalán, örömet és jó hangulatot. S ha mindez négy órán át képes tartani, néha picit megbillenő, de alapjában véve magas színvonalon, akkor optimisták lehetünk.

Kecskemét város iskolásai, kortól, nemtől és iskolatípustól függetlenül kiválóan szerepeltek. Talán a nyolcvan jelentkező műsorszámból lehetett volna szigorúbban szelektálni, de igazán nehéz lenne megmondani, hogy a közönség melyik produkciót nélkülözte volna szívesen. A jó dramaturgiai érzékkel összeállított, pergő műsorban igazi gálára, jó értelemben vett szórakoztatásra jellemzően követték egymást a fellépő szólisták és együttesek. Örvendetes - s talán a Nemzeti Alaptantervben külön is hangsúlyozott műveltségi területnek is köszönhető - hogy a hagyományos műfajok (vers, mese, kórus, szólóhangszer, népzene) mellett egyre érettebb színpadi jelenetek és táncbetétek tűntek fel.

A szervező Városi Szociális Alapítvány (köszöntőt mondott Molnár Sándorné, az Alapítvány elnöke, a rendezvényt a polgármester nevében Szappanos Benedek tanácsnok nyitotta meg), a felkészítő tanárok, az estnek hagyományosan helyet adó Katona József Színház munkatársai, s persze a szerkesztő-rendező Tajti István és a műsorvezető Kéner Gabriella eredményesen gondoskodott az est sikeréről. A fellépők jó-szándéka és adakozó kedve mellett talán az adományok sem voltak jelentéktelenek…

H.Á.

Közmeghallgatás

Kecskemét belvárosában egyre égetőbb gond a parkolás, ennél is nagyobb probléma azonban az ott lakók számra, hogy kevés a garázs. A sűrűn beépített városrészben nem is igen van hely újak kialakítására. Nem véletlenül merült fel mélygarázsok építésének gondolata a belvárosban. Ambrus Zoltán, árpádvárosi lakos, (sors)társaival már a nyolcvanas évek vége óta szorgalmazza ezt a megoldást. A Dobó Garázsszövetkezet elnöke a legutóbbi közmeghallgatáson - mint mondta, már sokadszorra - tette fel a kérdést a polgármesternek: lesz-e ebben az ügyben végre előrelépés?

A képviselőtestület még aznap döntött: az elfogadott közgyűlési határozat szerint részletes terv készül a Domus áruház és a Dobó körút közötti zöldterület alatti mélygarázs építéséről. Ám ez egyelőre csak elvi lehetőség, számos kérdést kell tisztázni ahhoz, hogy a beruházás meg is valósuljon.

A Városrendezési bizottság felkérésére az Út-Híd Mérnöki Iroda még a nyáron tanulmányt készített a témában. Megállapításaik szerint az építés műszakilag megoldható a Domus parkolója alatti területen. A mélygarázsok fölötti terület továbbra is közparknak minősülne, ezért a munkálatok után a zöldfelületet vissza kell állítani. A tanulmány szerint különös figyelmet kell fordítani a tűzvédelmi és a szellőzési rendszer kialakítására, a felszíni forgalmat nem akadályozó ki- és bekanyarodás biztosítására.

Mint a közgyűlési vitából is kitűnt, az ügy sarkalatos kérdése: ki legyen a beruházó? Az önkormányzatnak erre aligha lesz pénzügyi fedezete, a vállalkozói alapon történő megvalósítás viszont újabb kérdéseket vet fel. Ezek közül a legfontosabb: eladja vagy bérbe adja-e a területet az önkormányzat?

Mint Vargáné Dóka Margit, a körzet képviselője hangsúlyozta, ha el is készül a részletes terv, korántsem biztos, hogy akad vállalkozó, aki megépíti a mélygarázst a Domus mellett, annyira szigorúak a műszaki és környezetvédelmi feltételek. A parkoló- és garázsgondok azonban a város egyik részén sem oldódnak meg maguktól, a tervezet esetleg máshol hasznosítható lehet. Szeberényi Gyula Tamás szerint csak az első mélygarázs megépítése nehéz, a többi a tapasztalatok alapján már könnyebben megy.

Ugyancsak a közmeghallgatáson tette szóvá egy kecskeméti polgár: miért népszerűsítik a Kecskeméti Televízióban a veszélyes hulladék gyűjtését, ha sehol a városban nem találhatók ilyen speciális ládák?

A KTV társadalmi célú hirdetésében szereplő fiatalember ugyanis a magnójából kiszedett száraz elemet ilyen ládába dobja be, de az már nem derül ki, hogy ez a láda hol van.

Vörös Zoltántól, a kérdésben illetékes Design Kft vezetőjétől megtudtuk: veszélyes hulladék gyűjtésére szolgáló ládákat Kecskeméten az általános iskolákban helyeztek el. Ezekbe kizárólag elemet lehet bedobni. Másutt nincsenek ilyen tárolók, mivel meglehetősen drágák, és az önkormányzat egyelőre nem tud erre több pénzt áldozni. Aki tehát környezetbarát módon szeretne ettől a hulladéktól megszabadulni, legjobb, ha elviszi a legközelebbi általános iskolába.

A Design Kft egyébként ingyen felállítana ilyen gyűjtőládákat a nagyobb áruházakban, bevásárlóközpontokban, amennyiben megrendelnék tőlük ezt a szolgáltatást. Azaz a ládáért nem, csak a "tartalom" elszállításáért kellene a cégeknek fizetni. Mivel a környezetvédelem egyre inkább fontos az embereknek, talán nem is lenne rossz reklámfogás a Tesconak vagy az Univernek, ha a náluk vásárolt, elhasznált elemek begyűjtéséről is gondoskodnának.

A "szemétkérdés", úgy tűnik, gyakran foglalkoztatja a kecskemétieket. Egy lakossági fórumon hangzott el a kérdés: hová tűntek a városból a papírgyűjtő konténerek? Kozák Imrének, a Városgazdasági Kft munkatársának továbbítottuk a kérdést, aki elmondta: mivel nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, másfél év után a ládákat összeszedték. A gyűjtést egyébként nem a VG Kft végezte, hanem egy erre szakosodott partnerük. A tevékenység gazdaságtalannak bizonyult. Sajnos, a konténerekben gyakran jóval több volt az egyéb hulladék, mint a papír.

Kozák Imre azt is elmondta, a papírgyűjtők valószínűleg hamarosan újra megjelenhetnek a város utcáin. 2001 január 1-től hatályba lép az új hulladékgazdálkodási törvény, s ennek értelmében meg kell szervezni 2002-től a szelektív hulladékgyűjtést.

Á LA FONTAINE

A hangya egész évben szorgalmasan dolgozott; nem lustálkodott, nem henyélt, éjt nappallá téve gyűjtögetett, akár esett, akár fújt. Eszébe sem jutott ellopni a napot.

Ezzel szemben a tücsök egész évben csak kedvére lustálkodott, délig aludt, mert mindennap hajnalig mulatozott a többi tücsökkel. Ami pénzt a koncertekkel szerzett, mindet még aznap el is költötte. Tavasztól őszig vígan élte világát, volt úgy, hogy egy-egy buli után haza se ment.

Egyszer szóba került baráti körben a hangya élete. A tücskök kinevették a szorgalmas, ámde unalmas életet élő hangyát. Mire a jólét, mondogatták, ha nem használja semmire? A szóvivő tücsök hozzátette azt is, hogy teljesen felesleges agyondolgozniuk magukat, tekintve, hogy csekély munka mellett is meg tudnak élni innen-onnan, így-úgy.

A többiek helyeseltek.

Amikor egy alkalommal újra előkerült ez a kimeríthetetlennek tűnő téma, egy fiatal, nagyszájú tücsök felvetette azt a gondolatot: egyáltalán, miféle élet a hangyáé?

Van ideje élni?

A tücskök elgondolkoztak.

Mivel nem ismertek más életet, mint a sajátjukat, így megérteni sem tudták a hangyát.

A hangya pedig minden este holtfáradtan esett haza. Megvacsorázott, felolvasott a gyerekeinek, beszélgetett a feleségével, majd ágyba zuhant, hogy pár órát pihenhessen, mielőtt jön hajnalban az ébresztő. Néha félálomban arra gondolt, milyen más lehetne az élete, ha nem hangyának születik.

Milyen könnyű.

De nem irigységgel gondolt a tücsökre, csupán valami ábrándféle volt ez a gondolat; talán hiányozna is a munka, mondta még magának féléberen, majd lehunyta a szemét és elaludt.

Telt-múlt az idő.

A tücsök együttest alapított, és zenélni kezdett. Híres lett, gazdag, és a tél sem okozott anyagi gondokat. Saját stúdiója is volt, itt vették fel a slágereiket, melyek az egész világot bejárták.

Az első sajtótájékoztatón, melyen jelen volt a többi között a BBC és a CNN, kinyilatkoztatta, hogy zenéje maga az életfelfogása, gondtalan és mégis dallamos.

Az egyik riporter megkérdezte: mi lehet sikerének a titka?

Világéletében sikeres volt, felelte, így nem meglepő, hogy a zenében is az lett. Dalait saját maga írja. "Mielőtt zenélni kezdtem volna, magyarázta az énekes, nem igazán tudtam, mihez kezdjek az életemmel. Azt semmiképp sem akartam, hogy olyasféle unalmas életet éljek, mint a hangya. Nekem kell a változatosság. Ez az igazi dolce vita!" - kiáltotta, mire a lelkes riporterek megtapsolták.

Pár hónap múlva az Amerikai Egyesült Államok elnöke meghívta őt Washingtonba, a Fehér Házba. Sűrű bocsánatkérés közepette elutasította az invitálást, mert épp akkortájt kezdett világkörüli turnéjába. Bejárta Olaszországot, Spanyolországot, Afrikát, Indiát, Dániát, Hollandiát, végül hazatért, és vett magának egy sportkocsit. Megnősült. Vett egy álomszép villát is, nem messze a hangya házától.

A hangya persze ezalatt is dolgozott.

Esténként, ha hazatért, és bekapcsolta a tévét, a tücsköt bámulhatta.

Hol a jótékony rendezvényeken vett részt híres szomszédja, hol az orosz vezetőkkel tárgyalt az elsüllyedt atomtengeralattjáró ügyében, tudniillik az elnök anyagi támogatást kért a tücsöktől a tengeralattjáró felszínre hozása végett; ha mindez nem volt elég, elég volt az Esti Showderre kapcsolnia, ahol mint állandó vendég szerepelt.

A rádióban naponta ötször leadták az új számát, melyet Britney Spears-szel karöltve adott elő.

Az olimpiát sem nézhette nyugodtan: a tücsköt ugyanis felkérték, hogy, az olimpia fényét emelendő, kommentálja az úszást, vívást és a bokszmérkőzéseket.

A hangyának végül tele lett a töke. Leült az ágyára, leemelte a könyvespolcról a poros La Fontaine könyvét, és elolvasta újra A tücsök és a hangya c. történetet.

Miután végigolvasta, becsukta a könyvet, leköpte La Fontaine nevét, utána összeszámolta kicsinyke vagyonát, majd szépen elsétált egy fegyverüzletbe, vásárolt egy pici pisztolyt, repülőre szállt, és elrepült Sydney-be. Besétált a sydney-i rádióállomásra, megkérdezte, merre találja a tücsköt, majd, miután útbaigazították és megtalálta, lelőtte.

Írta:
Ballai Edit

Kiss tanár úr hagyatéka

A pedagógiai hivatás generációk számára sugároz ki, ad tovább értékeket. Éppen ezért volt különleges öröm a Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskolának, - jubileumi évében - hogy Kiss István tanár úr özvegye, Edit néni, az iskola gyűjteményének ajándékozta férje hagyatékát. Kiss István tanár úr magyar-francia szakon végzett Szegeden, 1929-58 között tanított a Felsőkereskedelmi iskolában Hajnóczi Iván munkatársaként, majd a jogutód intézményekben. 1958 és 1967 között pedig a Katona József Gimnázium tanulóit oktatta. Magas szintű pedagógiai munkássága mellett számos írása, kritikája, nyelvészeti elemzése jelent meg színvonalas lapokban, folyóiratokban. Eredeti koncepciót képviselt Petőfi Sándor élettörténetének kutatásában. Sokoldalúságát mutatja, hogy sporttal is sokat foglalkozott.

Felesége, Edit néni, gyermekkorát a hajdani Krassó-Szörény vármegye székhelyén Lugoson töltötte, majd nagyrészt Kecskeméten dolgozott óvónőként és tanítónőként. Kiss István tanár úr, akinek órái hallgatói szerint élményszámb a mentek, emléke, értékei tovább élnek tanítványai gondolkodásában **Káldi Richárd**

Nincs megegyezés

Lapunkban is beszámoltunk róla, hogy több szervezet is kezdeményezte: emlékmű örökítse meg az 1956-os forradalom emlékét városunkban is. Úgy tűnt, hogy sikerül ebben a kérdésben közmegegyezést kialakítani. Nos, sajnálatos és érdekes módon, a város legutóbbi közgyűlésén mindösszesze hatan szavaztak az emlékmű előterjesztésben szereplő megvalósítása mellett. Az okokra és a további fejleményekre a későbbiekben még visszatérünk.

Kecskeméti közéleti lap Köztér

MÚLT ÉS JELEN

A magyar cserkészet múltjáról és jelenéről láthattak kiállítást az érdeklődők a Piarista Gimnázium Dísztermében. A vándorkiállítás országos és határon túli képeket mutatott be a cserkészetről, de megtekinthetők voltak a helyi cserkészet múltjával foglalkozó dokumentumok is. Képünk a kiállítás megnyitóján készült.

Másfélszáz felfedező

Az 1989-ben alakult Magyarország Felfedezői Szövetség elnöke Rakó István is részt vett azon az évadzáró összejövetelen, amelyet még az ünnepek előtt tartott meg a szervezet kecskeméti csoportjának területi vezetője, Metzger István repülő őrnagy. Ez alkalomból adták át a város és környékének megismerésében legeredményesebb gyerekeknek a "Kecskemét felfedezője" oklevelet és jelvényt. A legkiválóbb munkát Polyák Orsolya, Klement Lucia és az izsáki Ruff Norbert végezte a másfélszáznyi taggal bíró szervezetben. Az ifjúsági szervezet tagjainak többségét a Szent Imre, a Petőfi, Magyar Ilona, a Lánchíd utcai általános iskola adja, de működik csapatuk Helvécián, Méntelken is. A csapatvezetők közül a Petőfi iskola tanára, Neszt Judit, - a gyerekeknek csak "Boszi"- kapott munkájáért elismerést.

Köszönet az együttműködésért

A Kecskeméti Ifjúsági Otthonban hosszú évek óta hagyományosan karácsony előtt az intézmény vezetői és munkatársai műsoros ünnepség keretében köszönik meg együttműködőik, partnereik, segítőik egész éves odaadó munkáját. Ebből az alkalomból kedves emléktárgyakat is átnyújtanak a legközelebbi külső munkatársaknak. Ebben az évben az egyik ilyen elismerést a Cseh Pékség, illetve Bajtai Mária, a Bányai Gimnázium tanárnője, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság megyei titkára vehette át Józsa Katalin igazgatónőtől.

Havonta kétezer szemüveg

A betegek mennek az orvoshoz, szakorvoshoz, beutalóval a kórházba, majd receptekkel, javaslatokkal a gyógyszertárba, ahol csend, fehér tisztaság, gondoskodó, törődő figyelmesség fogadja őket. Így van ez pontosan az OFOTÉRT-üzletben is. Másként nevezik, de ez is patika.

A FOTEX-OFOTÉRT Kft (jogelődökkel) fél évszázada működik. A 179. számú boltja Kecskeméten van, az Arany János utcában. A vezető Püspöki Gyula, helyettese Lecskó Anna. Összesen tizenegyen szorgoskodnak a kérők-keresők, a szemüket féltők segítésében, kiszolgálásában. A kis és lelkes csapat irányítójával beszélgettünk.

- Mióta működik ez a bolt?

- 1962 óta. Harminchat éve dolgozom itt, és negyedszázada vezető vagyok. Szerencsen születtem, de már ötven éve Kecskeméten élek, sok szállal idekötődöm.

- Kérem, mondjon valamit a dolgozókról.

- Hármunk kivételével mindnyájan nők, s rajtam kívül mindenki fiatal. Az érettségi után szakiskolát végeztek. Van főiskolát végzett látszerészünk, szemvizsgálónk is.

- Tágas, szellős, esztétikus az üzlet...

- Kapcsolt részeivel együtt száznyolc négyzetméter, tehát nincs okunk a panaszra. Néhány évvel ezelőtt kialakíthattunk egy kétszintes irodát és műhelyt.

- Átlagosan mekkora a forgalmuk?

- Talán egyetlen szám is jellemzi: havonta kétezernél több szemüveget készítünk.

- A cég országos hálózatában a száznál több bolt közül az önöké hol áll a ranglistán?

- Ilyen tekintetben sincs okunk panaszkodni. Az utóbbi időben a kereteket és lencséket tekintve a legnagyobb a forgalmunk. Fő profilunk a szemüveg- és kontaktlencse-szolgáltatás, komputeres szemvizsgálat és bizonyos optikai eszközök árusítása. A forgalom hetvenöt százaléka valamilyen formában a szemüveggel kapcsolatos, egyhatoda a kontakt lencsével, a többi az egyébhez tartozik. Például barométert, hőmérőt, látcsövet, szemüvegtokot, szemüvegláncot és zsinórt is árusítunk.

Együtt az „ofotért-család"

- Minden munkát itt helyben végeznek?

- Igen, kivéve az üvegeket, azokat a gyártól kapjuk. Nálunk két személy foglalkozik a szakszerű megmunkálással, számítógépes rendszerben működünk.

- Van elegendő képzett szakemberük ehhez a meglehetősen nagy munkához?

- Régebben volt ilyen gondunk, de ma már nincsen.

- Milyenek az ügyfelek, a vásárlók?

- Kevesebben vannak, akik határozott elképzeléssel jönnek, pontosan tudják, mit akarnak. A mi esetünkben talán ez érthető. Sokan bizonytalanok, ám egyben reménykedők is, hátha tudunk nekik segíteni. Ez például főképp a kezdő kontaktlencse-vásárlókra jellemző.

- Ön szerint ma többen hordanak szemüveget, mint régebben?

- Minden jel erre mutat. Növekszik a kontaktlencse iránti érdeklődés, bizalom is, ami korábban nem így volt.

- A szemüveg a látás javításának eszköze, de mára az öltözködés részévé is vált. Mit gondol erről?

- Igen, méghozzá fontos, egyáltalán nem elhanyagolható része az öltözködésnek. Ha valakinek az arcához, hajszínéhez, egyéniségéhez nem illik egy szín, egy forma, az könnyen észrevehető és olykor hátrányos is lehet. Az ezzel kapcsolatos felfogás, ízlés változik, amióta a szemüveg is divattá vált. A lényeg, hogy esztétikailag is fontos, milyen szemüveget viselünk. A keretek anyaga, formája, márkája erősen meghatározó.

- Kik kedvelik leginkább a napszemüveget?

- Elsősorban a fiatalok és a nők. De a férfiak és az idősek között is van érdeklődés. Vannak, akik divatból, mások a szemüket féltve viselik.

- Önnek milyen a szeme?

- Mint sok más emberé. Romlik. Egyelőre csak olvasószemüveget hordok, de a jelek szerint hamarosan sor kerül a távolira is.

- Miért választotta ezt a szakmát?

- Apám jogász volt, anyám német nevelőnő. Pontosan nem tudom, miért éppen ezt választottam, de jó, hogy így alakult. Megszerettem ezt a munkát, elégedett vagyok. Nem bántam meg, hogy éppen Kecskemétre hozott a sorsom, sőt, örülök ennek. Szép a város, és kedvesek, barátságosak az emberek. Ha megkérdezné, mik a terveim, azt válaszolnám: szeretném társaimmal együtt megtartani a munkában azt a színvonalat, amit eddig elértünk.

Írta:
Varga Mihály

Emberek és kutyák

Jó évtizeddel ezelőtt olvastam - már nem is tudom, hol - egy kedves kutyatörténetet. A szülők, mielőtt sétálni mentek, két összetolt fotel közé fektették délutáni alvásra kisbabájukat, s otthon hagyták vele a család kutyáját is. Amikor hazaértek, megdöbbenve látták: a fotelek elmozdultak, a gyerek a földre esett volna, de a kutyus hátával megtartotta a babát. Amikor a mama aggódva karjába kapta gyermekét, a kutya, aki nyilván ereje végső megfeszítésével tartotta a kicsit, elájult.

Ilyesfajta kedves és megható történetekből sokat mesélhetnének a kutyatulajdonosok, állítólag kötet is jelent meg belőlük (mármint az állattörténetekből). Sajnos, mostanában másféle esetekről olvashatunk. Alig telik el hét kutyák által okozott baleset nélkül. Az áldozatok gyakorta maradandó sérüléseket szenvednek, s nem ritka a halálos kimenetelű támadás sem. Aztán a televízió által megkérdezett szakértők elképesztő magyarázatokkal állnak elő az amúgy szelíd és barátságos kutyák váratlan agressziójának indokolására. Miközben a szerencsétlenségek újra és újra ismétlődnek, a kutyatartást és a hozzá kapcsolódó tragédiákat a tanácstalanság és felelőtlenség légköre veszi körül. Jómagam nem vagyok az ebtartással kapcsolatos ismeretterjesztő- és szakirodalom rendszeres olvasója. Nem tudom, megvizsgálta-e már valaki valaha a balesetek és kutyafajták összefüggését. Pedig egy ilyen, alapos, összegző, statisztikai adatokkal szolgáló felmérésre igencsak szükség lenne. Méghozzá nem olyan módon, hogy egy hatalmas tudású egyetemi docens vagy professzor publikál néhány tucat ember által olvasott actákba és közlönyökbe. A legszélesebb nyilvánosság elé kellene tárni, vajon az egyes kutyafajták nagyjából azonos valószínűséggel okoznak baleseteket, vagy sem. (Egy ilyen vizsgálat megrendelője és mecénása alighanem az ebtenyésztők szövetsége kellene hogy legyen.) Ha ugyanis az derülne ki, hogy a különböző kutyafajták veszélyessége nagyjából egyforma, akkor ez az eb nevelésének, idomításának fontosságát, a tulajdonos felelősségét húzná alá, s a kutyatartással kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás és propaganda jelentőségét emelné ki. Ha viszont az derülne ki, hogy a pitbull és más harci kutyák összehasonlíthatatlanul több balesetet okoznak, mint a puli, tacskó, skót juhász, magyar vizsla stb., akkor viszont fel kellene vetni, nem fontosabb-e az emberi élethez való jog a szabad kutyatartás jogánál? Nem kell-e egyes, közveszélyes fajtákat az országból kitiltani?

H. Péter, kutyatenyésztő és szakember magyarázza nekem: a természetben valaha vadon élő kutyák közül az erősebbek megvívtak olykor a falka fölötti vezető szerepért. Ezek a harcok ugyan szikrázóan kemények voltak, de aztán az egyik állat hanyatt feküdt, lábait széttárta, testének lágy, védtelen részeit felkínálva ellenfelének: ő volt a vesztes, megadta magát. Ilyenkor a másik, a győztes azonnal abbahagyta a harcot. Az ember a pitbullból s más harci kutyákból évszázados tenyésztő munkával kiölte ezeket az ösztönöket: a vereség beismerésének és a kíméletnek az ösztönét. Ezért alkalmas a pitbull a mindhalálig folyó véres harcra - és ezért nem alkalmas arra, hogy emberek között éljen. A televízióban nyilatkozó tulajdonosok nem mondanak igazat, amikor a kutya nevelésével magyarázzák a tragédiákat. Az egyébként felettébb buta harci kutyák gyilkos természete genetikailag kódolt.

És vajon miért a gyerekek (s valamivel ritkábban az öregek) az áldozatok? A kutyaféle ragadozók nem igazán jó vadászok. Olvastam valahol: a farkas vadászatainak például csak az egytizede eredményes. A felnőtt, egészséges növényevők sokszor el tudnak menekülni. Annál gyakrabban lesz zsákmánnyá a beteg, az öreg, vagy az anyától elszakadt kicsiny állat. Képzeljük el a helyzetet - magyarázza a kutyaszakértő - a négyéves gyerek botladozva megy a kutya felé, az állat érzi a gyengeség, a védtelenség szagát. A gyerek elesik, a kutya támad. Mindehhez persze az is hozzájárul, hogy a mai kutyák között sok az idegbeteg, rosszul nevelt állat.

Valamikor, tízezer évvel ezelőtt vagy még régebben, ember és kutya sajátos hallgatólagos szerződést kötött egymással. Az ember élelmet, fedelet, biztonságot és simogatást adott. Cserébe a kutya segítette őt a vadászatban, később terelte a nyájat, őrizte a házat, húzta a szánt, az elmúlt századokban pedig újabb és újabb funkciókat kapott. Sajnos az ember a huszadik században megszegte a kutyákkal kötött évezredes szerződést. Civilizáltuk és urbanizáltuk kutyáinkat. Rájuk ragasztottuk betegségeinket és rossz szokásainkat. Túltápláltuk és mozgásszegénnyé tettük sokuk életét, miközben létrehoztuk a nagyvárosi guberáló kutyát is. Megtanítottuk őket a számukra idegen kegyetlenségre és jószívűségre (az egyik eb gyermeket öl, a másik farkát csóválva, hízelegve engedi be a betörőt). Szétziláltuk a sok évszázados nemesítő, tenyésztő munka eredményeit. Bernáthegyi kutyát tartunk az alföldön, vadászkutyát a lakótelepen. A puszták végtelen szabadságához szokott pásztorkutya panelházban, az úszni tudó és szerető vadász vizektől távol, sarkköri szánhúzó kutya Közép-Európában, gyilkos harci kutya ketrec helyett a mercédesz hátsó ülésén vagy házőrző gyanánt a kertben.

Sok tulajdonos még kutyája fizikai képességeit sem veszi igénybe, az pedig általánosnak mondható, hogy nem használjuk ki az állat intelligenciáját, belső adottságait.

Nem mosható el az ebtenyésztők szövetségének felelőssége sem, mondja H. Péter kutyaszakértő. Az elmúlt évtizedekben a kutyák tovább tenyésztése során mintha kizárólag a külcsín számított volna, a méret és testarányok, fül és farok, a harmonikus összhatás, miközben szinte semmi figyelmet nem kaptak az állat belső tulajdonságai.

A további tragédiák elkerülése végett sok tennivalója lenne a parlamentnek és a szövetségnek is. Szigorú "ebtörvény"-re lenne szükség, s ami legalább ilyen fontos, gondoskodni kellene a végrehajtásról és a törvényszegők szankcionálásáról is. Lehetetlen? Ma még igen. Még sok kisgyermeknek kell meghalnia vagy megsebesülnie, öt vagy tíz évnek kell eltelnie. Ha majd egyszer egy befolyásos kormánypolitikus gyermekét éri támadás, talán lesz "kutyatörvény". Lehetetlen? Holnapután már nem. Hamburg városa a minap tiltotta ki területéről a pitbullokat, elrendelve a meglévő állomány elaltatását, vállalva a kártérítési pereket. Hatalmas a felelőssége az ebtenyésztők szövetségének is. Ők azok, akik kellő tapasztalattal és szakértelemmel rendelkeznek, szeretik a kutyákat, talán az embereket is. Érdemes is odafigyelniük. Ha egyszer egy gazdag, befolyásos és nagyon dühös ember gyermeke lesz az áldozat, lesz itt amerikai típusú próbaper, sztárügyvéddel, sajtóval, tíz- vagy ötvenmilliós kártérítéssel, s utána sok-sok kisebb-nagyobb perrel. Ideje lenne észbe kapni.

Írta:
Ujlaky István

(A témára februári számunkban visszatérünk.)

Diák írók-költők köre alakult

A Bolyai János Gimnáziumban megalakult a Magó István Diákköltők és Írók Köre. A kör névadója, a Sárvári Diákköltő Találkozó különdíjasa, a gimnázium 1994-ben végzett, tehetséges tanulója a napokban lenne 25 éves. A névadó rendezvényen egyúttal az iskola irodalmi pályázatának legsikeresebb írásait is bemutatták.

Az emberibb jövő nyelve

A Kecskemét és Vidéke Eszperantó Egyesület az eszperantó nyelv alkotójának 141. születésnapja tiszteletére Zamenhof emlékünnepséget tartott a Bányai Júlia Gimnáziumban. Az eszperantót többen vádolják azzal is, - mondta ünnepi beszédében Kurucz Géza nyugalmazott nyelvtanár - hogy meg akarja szüntetni a nemzeti nyelveket. Az eszperantó éppen ezek kiteljesedését jelenti, mivelhogy nem erőltet azokra idegen szellemiséget, csak ott és akkor kíván segíteni, ahol és amikor az anyanyelvvel nem boldogulunk, amikor oly gyakran megalázó helyzetbe kerülünk még több éves nyelvtanulás után is. Az eszperantó mögött nem áll gazdag hatalom, hívei még ma is pénztelen idealisták, hangsúlyozta a tanár úr, de a gondolat, amely létrehozta, nemes, tiszta és emberibb jövőt ígér.

Kisfáitól a Kaukázusig gyűjtött

Fölbecsülhetetlen értékek pusztultak el 1911 júliusának harmadik hetében Kecskemét tudománytörténetének szomorú napjaiban a félig, a mostani piarista gimnázium helyén, félig az előtte lévő téren álldogáló állami főreálisk olában. Dr. Hollós László, gimnáziumi tanár, 1904 óta a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja ekkor égette el, vagy hajtóttahánya szemétbe sok-sok évi munkával összegyűjtött gombagyűjteménye javát, jelentette be távozását a hirös városból. Több fővárosi lap a tanintézet igazgatóját, Kacsoh Pongrácot tette felelőssé a természettudós kétségbe esett tettéért. Nyilvánvalóvá vált, hogy kibékíthetetlen a város akkor leghíresebb két pedagógusának ellentéte. Mi állította szembe a két rendkívüli embert?

A Szekszárdon született, német származású botanikus mindent munkájának rendelt alá, hajnalban kelt, későn feküdt. Lelkiismeretesen készült óráira. Tavasztól őszig, ha tehette a határban gyűjtött, máskor a neki köszönhetően Kecskemétre került 2200-as nagyítású iskolai mikroszkóp fölé hajolt, vagy éppen szakcikket, tanulmányt, könyvet írt. Szabadidő hiányában és alkati okokból kerülte a társaságot.

A főreáliskola kolozsvári származású, elsősorban zeneszerzőként ismert igazgatója a kecskeméti baráti körök megbecsült tagja lett, kellemes modorának, a János vitéz hírének, köszönhetően tódultak a modern zenei törekvéseket, Bartók Bélát népszerűsítő előadásira.

Különbözött életútjuk is. Hollós László kémiai-fizikai szakos tanári diplomával, ásványtanból és kémiából szerzett bölcsészdoktori oklevéllel, csak 7 évi nevelősködés után kapott kisegítő tanári állást, ráadásul korábbi lakhelyeitől távoli alföldi városban.

Az Erdély "fővárosában" 25 évesen doktorált Kacsoh Pongrác diplomája átvétele után hamarosan egy jó nevű fővárosi intézetben taníthatott, zeneelméleti írásaival, népies hangvételű dalaival ismertté tettre nevét

A váratlanul elhunyt Hanusz István igazgatói utódlása hintette el közöttük a viszály magvát? A város egyetlen akadémikusa joggal számított - már csak korábbi mellőztetése miatt is - utódlására. Lelkiismeretes, felkészült tanár volt, aki tárgyát a tudós rajongásával, elhitető erővel. tudta az őt erkölcsi, osztályozási szigora ellenére rajongásig szerető tanítványaiba átültetni.

A város is sokat köszönhetett egyetlen akadémikusának. Kutatásait hírlapi cikkekben, tanulmányokban ismertette.

A családi örökségként is érzékeny 50 éves tudós tanár vérig sértődött, amikor a társadalmi érintkezés formáira oly sokat adó vidéki településen a nála 12 évvel fiatalabb, a budapesti kávéházak oldottabb légköréhez szokott Kacsoh Pongrác letegezte. (A sokoldalú botanikus édesapja Tolna megye főispánjának egyetlen sértő megjegyzése miatt mondott le telekkönyvi bírói állásáról.)

A gyűjtemény kálváriája

Ráadásul a növénytan tudósával állattant oktattatott. Szenvedett emiatt, mert igazi értelmiségi számára elviselhetetlen, ha az irigység, a tájékozatlanság, a felelőtlenség kiűzi a tudomány, a kultúra általa kialakított, sok áldozattal gyarapított területéről, a helyére ültetett, nála felkészületlenebb, netán alkalmatlan emberek lehetetlenné teszik fölgyűlt ismereteinek további hasznosítását. Máig sem tudható, hogy az igazgató a reáliskola helyiségondjai, vagy értetlenség, netán személyes ellenszenv miatt parancsolta ki Hollós gyűjteményeit szokott helyükről. Megrokkant lélekkel távozott.

A millennium esztendejében kiadott Kecskemét múltja és jelene című kötetben Kecskemét város szülöttei, ugyanakkor távol szülővárosuktól Debrecenben, illetve Budapesten hunytak el.

Édesapjuk nyomdokain haladva mindketten tanítók, tanárok, pedagógusok lettek. Kovács Gabriella magyar, történelem és földrajz szakokon szerzett tanári diplomát. Pályáját Kecskeméten kezdte, majd hamarosan felkerülve a fővárosba, haláláig (1971. március 14.) Budapesten tanított. Kiváló nevelői munkásságáért 1953-ban (!) Kossuth díjjal tüntették ki. Ő volt a kitüntetett pedagógusok közül a legelső Kossuth-díjas.

Dr. Kováts Andor jog- és államtudományi doktor, egyetemi tanár - édesapja nyomdokain haladva - egy életre eljegyezte magát Justiciával. Tanulmányait Kecskeméten, szülővárosában kezdte, és Budapesten fejezte be. Ezt követően Szolnokon, Kecskeméten és Dévaán bírósági gyakornok, illetve jegyző.

1910-ben választják a kecskeméti Jogakadémia tanárává. 13 esztendőn át tanít a jogakadémián, majd - megintcsak édesapja nyomdokaiba lépve - 1920-tól a Református Jogakadémia igazgatója. Ezenkózben 1917-ben a poszonyi egyetemen magántanárrá habitálják, s ezt a minősítést - mivel trianon elszakította tőlünk Pozsonyt - később a szegedi és budapesti egyetemeken is elismerik.

Kecskeméten a "dicsőséges Tanácsköztársaságot", a vörösök atrocitásait ő is megszenvedte. Dr. Kováts Andor egyetemi tanár egy jó nevű fővárosi intézetben taníthatott, zeneelméleti írásaival, népies hangvételű dalaival ismertté tettre nevét

A váratlanul elhunyt Hanusz István igazgatói utódlása hintette el közöttük a viszály magvát? A város egyetlen akadémikusa joggal számított - már csak korábbi mellőztetése miatt is - utódlására. Lelkiismeretes, felkészült tanár volt, aki tárgyát a tudós rajongásával, elhitető erővel. tudta az őt erkölcsi, osztályozási szigora ellenére rajongásig szerető tanítványaiba átültetni.

A város is sokat köszönhetett egyetlen akadémikusának. Kutatásait hírlapi cikkekben, tanulmányokban ismertette.

A családi örökségként is érzékeny 50 éves tudós tanár vérig sértődött, amikor a társadalmi érintkezés formáira oly sokat adó vidéki településen a nála 12 évvel fiatalabb, a budapesti kávéházak oldottabb légköréhez szokott Kacsoh Pongrác letegezte. (A sokoldalú botanikus édesapja Tolna megye főispánjának egyetlen sértő megjegyzése miatt mondott le telekkönyvi bírói állásáról.)

A gyűjtemény kálváriája

Ráadásul a növénytan tudósával állattant oktattatott. Szenvedett emiatt, mert igazi értelmiségi számára elviselhetetlen, ha az irigység, a tájékozatlanság, a felelőtlenség kiűzi a tudomány, a kultúra általa kialakított, sok áldozattal gyarapított területéről, a helyére ültetett, nála felkészületlenebb, netán alkalmatlan emberek lehetetlenné teszik fölgyűlt ismereteinek további hasznosítását. Máig sem tudható, hogy az igazgató a reáliskola helyiségondjai, vagy értetlenség, netán személyes ellenszenv miatt parancsolta ki Hollós gyűjteményeit szokott helyükről. Megrokkant lélekkel távozott.

A millennium esztendejében kiadott Kecskemét múltja és jelene című kötetben két tanulmánya is olvasható. Az egyik a hirös város kútjairól, és geológiai viszonyairól értekezik, a másik több mint 345 virágtalan, 728 virágos Kecskemét környéki növényfajt mutatott be, rendszerezett.

1891 szeptemberétől 1896 június végéig 121 alkalommal gyűjtött. Legtöbbször, 36-szor a nyíri erdőben, de jól ismerte Nagykörös környékét, Talfáját, Ballószögöt, Bugaczot, Matkószélt,, Szikrát, Ágasegyházát, Kerekegyházát, Felső Pusztaszert, Kisfáit. A messzebb eső helyeken néhány napot, sőt egy hetet is alkalmakkent eltöltött.

A nyíri erdő a legszebb

Könyvének bevezetője szerint közelünkben a nyíri erdő a legszebb, növénytani szempontból a legérdekesebb. Szerinte az erdők június közepén a leglátványosabbak. Megfigyelte a felsorolt növények életműködésének jellegzetességeit. Leírásaiból hely hiányában csak egyet idézhetünk. "Homokos pusztáink növényeinek java része olyan egynyári növény, mely egész életműködését hamar iparkodik bevégezni, úgy hogy még, mielőtt a forró nyár perzselhetné, már magot is érlelt és így a következő évre magvában maradt fenn. Mások a gumóba, a hagymába, vagy tőkébe iparkodnak összehalmozni az új növény fejlődéséhez szükséges táplálékot."

Külön fejezetben sorolta föl Kecskemét vidékén hallott népies növényneveket és az így említettek hasznosítását. Néhány példa ízelítőül: Nyúlvesző ((Salux angustifolia): haját lehúzva a kosárkötőknek adták el. A Farkasalmát (Aristolochia Clematitis) kifőzték és a levével állatsebeket mostak. Állítólag nem savanyodik meg tej, a Kócsógfűvel, Vajfűvel (Epithymum és ramosum) kifőzött kócsögben. Jobban termett az uborka, ha megcsapkodták a virágát az Uborka bagzóval (Trifolium arvense).

Az Athenaeum Rt. adta ki 1913-ban Kecskemét vidékének gombáiról írt "325 oldalas monográfiját.

Az ország számos megyéjében kutatott, 1898-ban részt vett egy kaukázusi expedícióban is.

Korának meg nem értett nagy tudósa volt. Három nagy monográfia, mintegy száz tanulmány maradt utána, Kecskeméti vonatkozású írásai a városismeret nélkülözhetetlen forrásai. Neve mégis fennmaradt Kecskeméten, mert egyik jó eszű diákja Hoffmann József, később a tuberkulózis elleni küzdelem nagyhírű tudósa - mint ilyen két évtizedig a kecskeméti kórházi névadója - tanára iránti tiszteletből vette föl a Hollós nevet.

Írta: Heltai Nándor

Három névváltozat - egy család

Régi és nevezetes kecskeméti család férfitagjairól kívánok szólni, akiknek vezetékneve apáról fiúra állandóan változott, a kor szokásai és eszmei áramlatai szerint. Nevük az utókor számára Kovách, Kovács és Kováts formában maradt fenn. Nagyapa, fia és unokája mindhárman - nemcsak szülöttei - jeles írói és kiváló polgárai Kecskemét városának és kulturális életének.

A selyebi Kováts családnak III. Ferdinánd király 1649. március 3-án, Bécsben adományozta a nemességet. A ma élő vitéz dr. Kováts Andor szobájának falát díszítő koronás címerpajzs ritka különlegesség.

A selyebi Kováts családról fennmaradt írásos dokumentumok szerint, korábban Kovách néven szerepeltek. Az 1600-as évek elején Abauj vármegye szolgabírájának neje selyebi Kovách Dorottya, a család egyik őse volt. Ő, IV. Béla királyunk kísérőjének, Uza törzséből származó, uzapanyiti Uza Bernátnak volt a felesége. (A Kovács-Kováts család korabeli jelentősége nézve jegyzem meg, hogy pl. az Uza család korabeli jelentősége nézve jegyzem meg, hogy pl. az Uza család korabeli jelentősége nézve jegyzem meg, hogy pl. az Uza család férfi tagjai nem kisebb személyiségű feleségekkel büszkélkedhettek, mint a történelmi nevet viselő Rákóczy Anna és Báthori Anna.) Ezekben az időkben még ki nem alakult családnevek egységes írásrendje és a nevek eltérő nyilvántartása vétele miatt, Uza Bernát - fentebb említett - felesége egy periratban sejebi Kovács Dorkóként emelt vádat férje gyilkosa ellen.

A család nevének Kovács-ként való említése, majd csak 300 évvel később bukkan újra fel, a liberális nézeteket valló jogakadémiai igazgatónál, aki elődjei nemesi hangzású (és frásmódú) Kováts nevét, a "szimplább", demokratikusabb Kovács-ra cserélte fel. Érdekesség még, hogy ennek fia visszatért az ősi Kováts név viselésére, még leánya - az első Kossuth díjas pedagógus - kitartott a Kovács név mellett.

" Nem esett messze az alma a fájától". A Kovács-Kovátsok mindhárman, nagyapa, apa és fiú-unoka frók és jogászok voltak, akiknek munkássága egy kisebb könyvtárat is megtöltene a különböző szakterületeket felölelő írásaikkal.

Kovács Pál jogtudós - a jelenleg is városunkban élő unoka, vitéz dr. Kováts Andor nagyapja. Kovács Kecskemét született 1855. január 27-én. Itt élt a város falai között és itt is halt meg 1915. november 22-én.

A Református Jogakadémia tanára, később igazgatója, mindamellett politikus, újságíró és lapszerkesztő is volt. Iskolai tanulmányait szülővárosában kezdte. Gimnáziumba Kecskeméten, Ujverbászon és Sopronban járt, ahol érettségizett is. Visszatérve Kecskeméthez megkezdte jogi tanulmányait (a később igazgatása alatti Református Jogakadémián), amit Budapesten fejezett be 1878-ban. Itt néhány évig a Közvélemény, a Függetlenség és az Egyetértés fővárosi lap munkatársa.

1881. január 1-jével hazatért szülővárosába és átveszi a Kecskemét című lap szerkesztését. 1883 június 10-től a kecskeméti jogakadémia tanára a közigazgatási jogi és statisztikai tanszéken. 1891-ben az intézmény igazgatójává nevezik ki. Néhány évtized múlva fia is betölti ugyanezt a tisztet.

A Kecskemét című lapnál dolgozva, számtalan politikai vonatkozású írása, állásfoglalása jelent meg. A közös hadsereg ellen írt cikke miatt 1881-ben 6 hónapi fogházbüntetéssel sújtották. A századfordulón az ellenzéki Függetlenségi Párt hívékent országgyűlési képviselőnek jelöltette magát. A korteshadjárat során elvesztette a Barátok-vagy másnéven Ferencesek temploma körüli (azóta lebontott) 6 házat (melyeket bérbeadva jövedelmeztetett), s az ugyanitt elhelyezkedő Handtel patikát, mely felesége Handtel Ilona tulajdona volt. A választások eredménye első menetében meggyőző mennyiségű, azonos eredményt ért el a korányzópárti jelölttel. A pótválasztáson azonban - a rendkívül nagy anyagi áldozatok ellenére - alul maradt.

A választási kudarcot követően Kecskemét város kulturális életében töltött be jelentős szerepet és sorra jelentek meg jogi és közigazgatási munkái: A törvényhozó hatalom viszonya a végrehajtó hatalomhoz; Statisztika és szabad akarat; Magyar közigazgatási jog; Törvényhatósági és községi önkormányzat; Közigazgatási jogi értekezések; A jogakadémiák kérdéséhez; Kritikai dolgozatok és értekezések a jog és államtudományok köréből; A kötelező polgári házasságról; Kecskeméti Református Jogakadémia oktatási szabályainak tervezete; stb…

Kovács Pál mindezek mellett jelentős közéleti szereplést is vállalt Kecskemét életében. Jelentős volt szervező munkája a Katona József Kör létrehozásában, melynek titkára alelnöke, majd elnöke is lett. Vezetésével szervezték meg és hozták létre a Kör munkásgimnáziumát. Számtalan ünnepélyes és világi tisztséget is betöltött. Élete végéig hű maradt radikális liberalizmusa eszméihez, melyet a tanári katedrán és az ismeretterjesztő rendezvényeken megszállottan és kiváló szónoki képességgel hirdetett.

Kovács Pál ügyvédnek két gyermeke volt. Az 1884. augusztus 25-én született dr. Kováts Andor, majd az 1894. december 9-én világrajött Kovács Gabriella. Mindketten

Írta: vitéz Tiszaugi Szabó Tamás

(folytatjuk)

MINI-NAPRENDSZER KECSKEMÉTEN

A 3. évezredben az emberiség feltehetően "szétspriccel" majd a Naprendszerben.

Már a XXI. sz. első felében várható, hogy ember lép a Marsra. Az elkövetkezendő évszázadok során bizonyára bányász telepek, kutató bázisok létesülnek a Holdon és a Marson, a Merkúron, sőt a Plutón, de talán még a Vénuszon is, továbbá az óriásbolygók holdjain.

Ha túlszaporodik az emberiség, valószínűleg a szegényebbeknek már nem jut hely itt, a föld övezetben: a Földön. Egyesek kénytelenek lesznek mesterséges körülmények között, pl. a Marson tengődni. (Mi is elvagyunk beton kasznikban.) Az óhazába, a kék bolygóra, esetleg csak kirándulni jönnek majd. Akárhogy is nézzük, a kozmikus horizontunk szükségképpen kitágul, s mindez az utca emberének is új szemléletet ad.

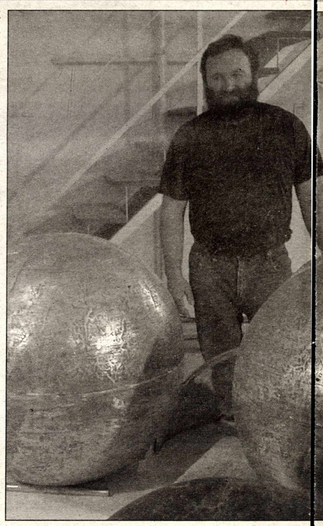

Amerika felfedezése után jó ideig nehéz lehetett elképzelni az Újvilág és Európa távolságát.

A Nap és a bolygók távolságát sokkal nehezebb fölfogni emberi ésszel. Még arányaiban sem könnyű szemléltetni. Lerajzolhatjuk persze külön ábrán a méretarányokat, majd külön a távolságarányokat, de attól még a kétféle arányt egyszerre (!) elképzelni nem tudjuk Ha ezen égitestek nagyságát és térbeli elhelyezkedését arányosan lekicsinyítve akarjuk szemléltetni, ahhoz már egy város szükségeltetik.

Az új évezred elején (a tervek szerint legkésőbb 2001. nyarán elhelyezzük Kecskeméten a belső Naprendszer (Nap és bolygói) 1: 3300000000 - azaz egy a 3,3 milliárdhoz - arányban kicsinyített mását. A Nap makettje egy 41,8 cm átmérőjű bronz gömb lesz a városháza előtt. Ebben az esetben a "Plutó" a planetáriumnál fell, hogy legyen, és mindössze 0,7 mm nagyságú. A legnagyobb bolygó, a Jupiter kicsinyített változata is alig nagyobb 4 cm-nél. A maketteket szobrászművész - Lakatos Pál Sándor (képünkön) - készíti, s minden "bolygónál" megjelenik a "Nap" mérete is. A többi "bolygó" is ennek a modellnek megfelelő méretű lesz, a megfelelő távolságban. Aki a városházától a planetáriumig ezeket végigjárja, lesz némi fogalma arról, hogy micsoda irdatlan távolságok vannak a Naprendszerben a bolygók méretéhez képest. (Sokaknak már volt részük hasonló "Naprendszer-túra tortúra" programban, hiszen "strandlabda-Nap" és "gyöngy/golyó-bolygók" segítségével, s ér, mint "bolygóközi idegenvezető", Kecskeméten 1992. óta rendszeresen bemutatom mindezt - igaz, csak időnként. Amikor a megnyitó volt Ópusztaszeren, ott is bemutattam, továbbá a nyaranta a Budapesti Ismeretterjesztő Társulat tehetséggondozó táboraiban.)

Most több évtizedes álmom fog megvalósulni. Egyetemista koromban ugyan már készítettem a kollégium 50 m hosszú folyosójára egy hasonló, arányos szemléltetést, ahol a világtást (tükrök segítségével) pici lyukakhoz vettettem - azok voltak a bolygók, de nem látszott tak igazán az arányok. Ehhez legalább egy város kell. Amikor (14,5 éve) Kecskemétre jöttem, azóta úgy képzelem: ez az a város. (Leskowszky Albert írt is erről 1986-ban a Kecskeméti Szemlében.) Akkor én azt hittem, ez az elképzelés akkora őrültség, hogy senki másnak nem jut eszébe. Nos, a jó gondolatok előbb-utóbb felszínre törnek. Svájcban 3 évvel később már - egy 6 km-es hegyi túra keretében - bejárhatták az érdeklődők a mindmáig egyetlen európai modell-rendszert. Aztán 1993-ban, 1997-ben és 1998-ban az USÁ-ban is létrehoztak hasonlót. A kecskeméti tehát már csak a világon az 5., Európában a 2. lesz, viszont szobrokkal együtt az első. New York Államban (Ithaca) lényegében ugyanekkora méretezésben lyukakkal szemléltetik az égitesteket. Nálunk minden "bolygónál" egy szép művészeti alkotásba botlik bele az ember, ahol ráadásul a "Nap" mérete is megjelenik, valamilyen csonkolt, művészileg kidolgozott formában. Például a "Földnél" az is látszik, hogy a több mint 4 decméteres "Naphoz" képest a mi bolygónk alig 4 mm-es csupán, és természetesen az is érzékelhető, hogy a "Naptól" 45 m-re van. (A nagy gömb csonkolásával pedig a művész rárányítja a figyelmet a gyöngyszemnyi "Földre".)

Ez ugye 10 db (egyenként több mint 40 cm-es) bronz gömb, ha egymásra raknák, több mint 4 m magas lenne. Ennyi bronzból már egy lovas szobrot is lehetne készíteni. Csak maga az anyagköltség is tetemes. Mindennek az anyagi hátterét pályázatokból és szponzorok segítségével teremtjük elő. A szponzorálás persze nem egészen jó szó, hiszen ez inkább üzleti ajánlat. Lecsupaszítva/kiferdítve azt is mondhatnók: reklámfelületet árulunk. Tudniillik a támogatók nevét feltüntetjük a szobrok talapzatán, ami ott 100-150, netán 1000 év múlva is olvasható lesz. Mellesleg: ez a 2. ezredforduló, a kor, amelyben élünk, pár száz, de különösen ezer év múlva, várhatóan frekventált helyzetbe kerül, mint ahogyan most az 1. ezredforduló. Úgyhogy szeretném, ha a szobrok talapzatán valamiféle ezredfordulói spektrumot tudnánk felsorakoztatni, ha ráta szerepelhetne minden cég, amely markáns szerepet játszik Kecskeméten a 2. ezredfordulón. Nyilvánvalóan itt sokkal többről van szó, mint üzleti ajánlat, de maradjunk ennél a leegyszerűsítésnél: akihez nem jutok el ajánlatommal, de szívesen támogatná ezt a jó ügyet, kérem hívjon föl (hagyjon üzenetet) a planetárium 50-50-75 telefonszámán, vagy az ekovacsz@freemail.hu e-mail címen. Előre is köszönöm!

E. Kovács Zoltán
csillagász, planetárium-igazgató

Ilyen nincs a világon se!

A legkisebb közép-európai múzeumigazgatói szobában találkozunk az e téli havazás első napján Dr. Kriston Vízi Józseffel, a Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely igazgatójával. Búcsúbeszélgetés ez, hiszen nemsokára visszamegy szülővárosába, Pestre, ahol a Néprajzi Múzeum főmunkatársaként dolgozik tovább. Kérem, tekintsünk vissza Kecskeméten töltött éveire, ahol a ma már világviszonylatban is nagy elismerésnek örvendő játékház minden kezdeményezése egyben az ő törekvéseinek próbája is volt.

- Majdnem napra 16 évvel ezelőtt költöztünk ide Kecskemétre. Számomra nem ismeretlen helyre, lévén hogy az egyetemi éveim alatt két nyarat Kecskeméten töltöttem szakmai gyakorlattal. Mivel ez idő alatt Bács-Kiskun megye jónéhány más településén is megfordultam, ismerősök és barátok közé jöttem vissza. A játékház nem sokkal idekerülésem előtt nyílt meg, 2001-ben ünnepli húszéves születésnapját. Igazság szerint arra, hogy a házban mennyi ötlet, lehetőség rejlik, menetközben jöttem rá, s pár év múlva azt is tapasztalnom kellett, hogy - ahogy a népdal is mondja - kicsi nekünk ez a ház. Olyannyira megnőtt a felkínált programok iránti igény, hogy már szinte fizikai képtelenség mindet teljesíteni. Nagyon lelkes, újszerű szemléletű bíró, a maga területén élismert szakemberekből, népi- és iparművészekből álló kis csapat gyűlt itt össze. Hogy egy-két nevet említsek az alapítók közül: Kalmár Ági, Váczi Mari. Barátaink közül a kezdetektől nagy segítségünkre volt a Nagy Mari - Vidák István házaspár, s még jónéhány kiemelkedő hazai iparművész és művészlány, akik egy egy technika, egy-egy műfaj jobb, alaposabb megismertetésével annak tradícióit örökítették, adták tovább a gyerekeknek. Ez legnagyobb mértékben a nemezművészet feléleszt ésében és éltetésében valósult meg, de legalább ilyen fontos volt a szövés-fonás tanítása is. Nagyon gyakran megfordult itt Csókos Varga Györgyi, de más képzőművészek is közreműködtek, mint pl. Dugár János, Nagy Kristóf, stb. . A magam részéről végzettségemnek megfelelően a néprajz és a muzeológia területén maradva igyekeztem mindent behozni a Házba, amit csak gyűjtésem során foglalkozási kereteink közé illeszthetőnek véltem, legyen az feledésbe merülő népszokás, vagy egyszerűen csak egy régi tárgy.

- Volt-e valamiféle példa Ön előtt a 'Házban folyó értékmegőrző-óvó-oktató tevékenység kialakításakor?

- Hozzánk hasonló intézmény, mely múzeum és műhely együtteséből tudatosan jött létre, nem volt, ma sincs másik az országban, de még a világon sem. Az a sajátos indíttatás, hogy ez nem egy szabadidős játékház, nem kultúrház, hanem eredendően múzeum, ahol játszani is lehet, most kezd külföldön is modellé válni. Mexikóban, Spanyolországban, Észtországban, a nyelvrokonainknál Mordáviában és Japánban is kifejezetten ilyen jellegű intézmények újszerű létrehozására törekednek. Ezt ők úgy hívják, hogy kecskeméti, illetve magyar modell. Nagy előnye ennek a 'Háznak, hogy előfoglalkozásokon, manuálisan megtapasztalható módon ismerteti meg a gyerekekkel, és persze érdeklődő felnőttekkel is a régmúlt és közelmúlt elfeledettnek hitt, sokszor csak mesekönyvek lapjairól ismert játékait. A legesodálatosabb, hogy itt nem lezárt dolgokról van szó. Kezükbe adjuk a lehetőséget, melyet aztán képzeletük és tehetségük szerint alakítanak tovább. Idővel aztán a megvalósult tárgyak nem egy esetben visszakerülnek a gyűjteménybe, mint ahogy újból és újból visszatérnek az itt megfordult emberek is. Külön szépsége a dolognak, hogy mivel már eltelt egy generációnyi idő, felnőtt ként, kis gyerekeiket magukkal hozva köszönnek vissza a régről ismert arcok. Az, hogy kialakultak az ilyen jellegű kötődések, mutatja meg igazán, hogy a műhelymunka mindig is túlmutatott egy egyszerű kézműves foglalkozás keretein.

- A gyerekek széles korosztálya körében kezdettől nagy sikert aratott ez a kezdeményezés, de nem mindig volt elismert része az oktatásnak. Hogyan ismerte meg Önöket a pedagógusszakma?

- A megye különböző részéről szorgalmasan visszajáró csoportok által "kézközelben" elsajátított ismeretek, és az általuk továbbadott, többszörösen közvetített tudásanyag vetette el magvát az országos érdeklődésnek. Nosztalgiával gondolok vissza a nyolcvanas évek közepére, amikor az akkor induló tavaszi fesztiválok sorában kifejezetten a közösségi játék, együttjátszás hagyományos és újszerű formáit, s ennek taníthatóságát mutattuk be óriási érdeklődéstől övezve. Az ősrégi legtávolabbi részéből is eljöttek ezekre a játékfesztiválokra. Idősebb pedagógusok, képzett játékmesterek, gyerekcsoportok tucatjai tanultak meg például métázni, bigézni, miközben a nyugati világ, s itthoni követői baseballozni mentek… Ez a fajta tevékenységünk, irányultságunk vezetett aztán oda, hogy 1987-ben kecskeméti székhellyel megalakult a Kiss Áron Magyar Játéktársaság, ami azóta is működik. Másik - nagyon sok ember munkáját igénylő - törekvésem valósult meg, amikor a Kecskeméti Városi Televízióval közösen egy háromrészes népi játékkészítő és játéktanító filmet készítettünk el. Ennek sokszorosított példányai nagyon sok iskolába, művelődési házba, pedagógusok továbbképző fórumaira jutottak el, sőt most van folyamatban, hogy - az Oktatási Minisztérium által elfogadott taneszközként - még szélesebb forgalomba hozhassuk.

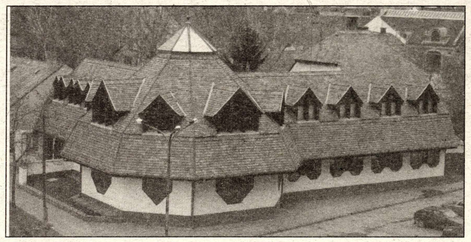

- Mindig csoportmunkáról, sőt társintézmények, a Kerámiastúdió, Rajzfilmstúdió, Zománcműhely segítő, támogató közreműködéséről beszél. Megnevezhető-e olyan dolog az elmúlt másfél évtized során, amit kifejezetten saját, személyes törekvései eredményének érez?

- Itt töltött éveim legnagyobb pozitívuma, hogy ma már egyáltalán beszélhetünk játékmuzeológiáról. Munkatársaim segítségével létrehoztunk egy olyan gazdag, jó tízezres készlettel rendelkező játékgyűjteményt, amely egyedülálló a maga nemében, s máig az egyetlen itt Közép-Európában. De ne nézzük mindig a nagy dolgokat. Látja azokat a gyönyörűen hajtogatott papírtulipánokat a vázámban? Garai iskolások készítették. Az a kötözött rongylabda egy korondi barátom unokájának munkája. Itt a falon ez a vízfestmény egyik tanítványunk akvarellje. A játékház leendő, tervezett, kibővített épülettömbjét ábrázolja. Ez mind nagyon fontos, mert idekötöt. Mert jövőbe mutató nyomai a múltnak. Ebben az értelemben, bár máshol dolgozom majd, nem megyek el. Nem megyek el innen én sem.

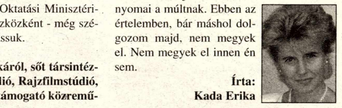

Írta: Kada Erika

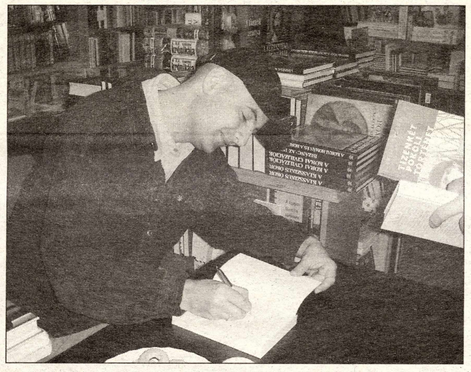

Adja magát a kérdés: - Mindig ott van, ahonnan más fejvesztve menekül. A veszélyt keresi?

- Ez így nem igaz. Az érdekes témákat keresem. Azokat, amelyeket meg kell mutatni akkor is, ha ez veszélyel jár. Fogalma sincs, milyen egy sugárfertőzött, kihalt város. Elképzelni sem tudja, mit tud művelni az ember, míg nem lát egy kihalt óvodát, megvetett ágyakkal, félbe-szerbe otthagyott árva babákkal. Le kell fényképezni, át kell vinni a csatornákon valahogy azt a csöndet, amibe csak a visszajáró lelkek kísértő hangja tud beleszólni. És annak a harmincezer, fertőzött zónából és környékéből kitelepített terhes asszonynak a jajkiáltása, akiken az orosz állam megfelelő gyógyszerezettség és orvoskapacitás híján orvostanhallgatókat is bevetve fájdalomcsillapító nélküli kényszerabortuszt hajtatott végre.

Nincs rá kamera, hogy mindent megmutassunk, s amúgy is nagy akadályt jelent egyes országokba maga a kiutazás, s a hivatalos engedélyek beszerzése is. Nem hivatalosan, turistaengedéllyel kutattuk fel például Tatárföldön az utolsó élő magyar hadifoglyot, hogy aztán már hivatalosan, 53 év után hazatérhessen. Végtelen nehéz volt yele a kommunikációt felvenni, hiszen amellett, hogy elfeljetette a nyelvet, az agyonlövetés kísértő félelmében szinte utolsó percig tagadta, titkolta az igazi nevét. Már Budapesten voltunk, amikor kísérletképpen elkezdtem neki ezt a mondatot: "Hazádnak rendülettelenül…". És a bácsi a maga nehézkes, torz kiejtésében szinte azonnal folytatta: "…Légy híve, ó, magyar. (Bölcsőd az s majdan sírod is, Mely ápol s eltakar,) A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely. /Áldjon, vagy verjen sors keze, Itt élned, halnod kell." Nagyon ritkán sírok, de akkor vele együtt peregtek a könnyeim. Ezek a percek feledtetik a kétségeket, feledtetik a kényelmetlen, fűtés, víz nélküli szállodai szobákat, s mindazt a kellemetlenséget, ami ezzel a munkával együtt jár.

- Van családja?

- Feleségem, Zsolnay Gyöngyi, válogatott kosárlabdázó, kecskeméti születésű. Valamikor bólyais diák volt. A könyvbemutató után anyósomékhoz megyek haza, hogy legalább egy kiadós ebéd erejéig élvezhessem a vendégszeretetüket. Gyerekünk még nincs. Feleségem most néhány hónapig Washingtonban, a világ egyik legkorszerűbb sporttáborában dolgozik sok száz tehetséges kiskölyökkel.

- Nem mindennapi emberekkel került kapcsolatba. Interjúalanyai között volt például egy "kutyanő", aki nem magát másnak képzelő elmebeteg, hanem egy szerencsétlen gyerekkort megélt, mélyérzésű nő. Nevelőanyja az intézetből kivett árvát asztallábhoz láncolva, minden emberi megnyilvánulást, szót verésel büntetve kutyaként nevelte fel élete legfogékonyabb éveiben. Mára felnőtt nő, családanya, aki bizonyos helyzetekben még őrzi kutyatulajdonságait: családja védelmében a buszon megharapott egy embert… De az az illocskai férfi sem könnyen feledhető, akit a magyar állam fegyvercsempészért és illegális határátlépésért ítélt el. Az Ön által feltárt valóság: Bíró Sándor életét kockáztatva szedi az aknát a határon. Azon a részen is, ahol a szerbek tévedésből a magyar részt is elaknásították.

- Meséltek egy mattyi asszonyról Sándornak, aki terhesen botlott meg egy akna zsinórjában. Lekapta a bomba az egyik lábát, s ott helyben elvetélt. Akkor döntötte el, hogy "fertőtleníti" a környéket. A fél világ mozgalmat szervez a gyilkos szerkezetek ellen. Nyugaton méregdrága készülékekkel kutatnak a föld alatt rejtőző bombák után. Nálunk csak Bíró Sándor merészkedik arra a területre, ahova még a magyar határőröknek is tilos a járás. A szerbek a délszláv térségbe másfélmillió aknát telepítettek. A helyi polgármester mesélte, hogy Sándor jóvoltából két falu között már megszűnt a halálmező. S felajánlotta, hogy szívesen segít más falvaknak is. A könyvespolcomon egy videokazettán Sylvester Stallone fesztt, mint Rambo. Röhögnöm kell.

- Amikor felemlítem a Tvrtko nevet, szinte mindenkinek azonnal beugrik: - Ja, az a haditudósító, akit majdnem agyonvertek a szerbek…

- Engem nem a szerbek vertek, hanem az az öt milicista a határon. Tehát csakis ők és a főnökeik felelősek a történtekért és nem az egész szerb nemzet. Különben is, mit számítok én, mikor egy német újságírót fejbelőttek, egy holland riporternőt pedig egy napig olyan körülmények között tartottak fogva, hogy Amszterdamba visszatérve azonnal elhagyta a pályát. Mit számítok én, amikor százezreket küldtek a halálba? Nem indítok pert ellenük, nem nyújtok be tiltakozó jegyzéket. A számonkérést a történelemre bízom.

Kada Erika

TIZENKÉT POKOLI TÖRTÉNET

a Köztér olvasóinak
jó olvasást kívánok a
könyvben is
Barátsággal
Vitéz Tiszaugi
-02-

Kecskemét régi zászlói

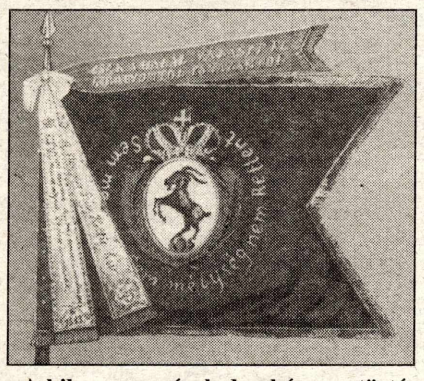

A kilencvenes évek derekán egy történész-pedagógus hosszú kutatómunka eredményeként megjelentette Kecskeméti zászlók, címerek című könyvét. Kozicz János, a Piarista Általános Iskola igazgatója a könyv szerzője, s ő az alkotója is annak a vándorkiállításnak, mely a millenniumi évben a város iskolásaival megismerteti a magyarság, köztük Kecskemét 1848-as zászlóit.

- A zászlók korabeli leírások alapján való újrafestésének alapgondolata is szorosan kapcsolódik a szabadságharc eseményeihez - idézi fel Kozicz János. Nemcsak történelmi reményeinknek, de történelmünk tárgyi emlékeinek is egyik legnagyobb temetője Világos. A szabadságharc leverését követően honvédségünk csapatzászlói a különféle fegyverletételek során a császári és cári csapatok kezébe kerültek. Az osztrákok hozzávetőleg 80 zászlót zsákmányoltak, ezeket kevés kivétellel megsemmisítették. Hasonló sorsra jutottak a lefoglalt politikai zászlók is. Az oroszok kb. 100 honvéd csapatzászlónak jutottak birtokába. Ennek egy része visszakerült, de a többi megtalálására az idő múlásával egyre kevesebb a remény. A rájuk vonatkozó adatok felkutatásával, a rendelkezésre álló dokumentumok alapján megpróbáltam őket vizuálisan újrateremteni.

- Milyen zászló alatt küzdöttek vajon városunk 48-as honvédjei?

- 1848 júliusában rendelet született a nemzetőri zászlók milyenségére vonatkozólag, de a bácskai hadszíntérre 595 gyalogost és 55 lovast küldő Kecskemét zászlói még nem e rendelet alapján készültek. A nemzeti színű lobogók felirata a következő volt: KECSKEMÉT 895 (HONT SZERZETT AZ ŐSI KAR) VÉRREL ŐRZI A MAGYAR 1848. A két egyforma zászló felszentelését (egyet a gyalogságnak, egyet a lovasoknak) és a frissen szervezett nemzetőri alakulatok eskütételét, avatóbeszédét Hoffmann János plébános tartotta: "... Ma kiálthatjuk csak valódi önérzettel, hogy önálló, független nemzet vagyunk, mivel saját zászlónk alatt arathatjuk ismét a vitézség' oly díszes borostyánjait.". Az ország címerével is ellátott zászló aztán sokáig valóban dicső harcokon keresztül kísérte a honvédek útját. Ott volt a Pákozdi csatában. Meghordozták Ausztria földjén, míg 1848 október 2-án, a komáromi fegyverletételnél végleg földig hajolt. A lovasnemzetőrök zászlaját viszont a világosi fegyverletétel színhelyéről zászlótartója szöktette haza. Sajnos a második világháború idején ennek is nyoma veszett.

Az első osztályos tanulók között kiosztott Ezer esztendő című Millenniumi Daloskönyv 220. oldalán található a következő népdal: "Kecskemét is kiállítja nyalka verbunkját,/Csárda előtt ki is tűzi veres zászlóját...". - Létezett vajon ez a bizonyos veres zászló? - kérdezem az igazgató urat.

- Ez a vörös színű verbunkos zászló, melynek elődjét az 1700-as években Kun Zászló néven is emlegeti a krónika, Kecskemét 1809-ben felállított nemesi bandériumának volt a hadi zászlaja, melyet a város egyik földesurának ifjú leánya, báró Bánffy Erzsébet "tulajdon kezeivel hímzett", hogy "ezen zászló alatt Hazánk dühös ellenségei holt tetemein, örök emlékezetű győzelmi koszorút tehessenek fejekre...". Ennek felirata volt: Sem magasság sem mélység nem rettent. A városi múzeum 1941-es kiállításán még látható volt, de a szovjet hadsereg bejövetelekor elkallódott vagy megsemmisült. A vasúthoz közeli múzeum épületében ugyanis sokáig harckocsijavító műhely üzemelt.

Ennyit ízelítőül, s felhívjuk mindazon iskolák figyelmét, melyeknek szándékában áll a fenti anyagot kiállítani, hogy igényüket telefonon vagy személyesen bármikor jelezhetik a Piarista Általános Iskola Igazgatóságán.

Kada Erika

VIZUÁLIS NEVELÉS

Szappanos István rajzszakköre

Először volt a rajz, utána a vadászat, s ha nyilaink és természetesen varázserejű rajzaink segítségével sikerült elejtenünk a nagyvadat, ehettünk... Így, többes számban. S mindez nemcsak azért érdekes, mert bizonyítja, hogy a rajz már emberemlékezet óta hozzátartozott az emberi faj létezéséhez (bizonyos értelemben hozzájárult fennmaradásához), hanem azért is, mert látjuk: eleinte nem az volt a fontos, ki a kép alkotója. Jópár évszázad elteltével megváltozott a sorrend és a nyelvtani szám is. A tizennegyedik század második felében egy magyar festő, Aquila János, a veleméri kistemplom falfestményei alá odakanyarította a nevét. Ez a szokatlan cselekedet és a késő középkori művész önarcképei (mely önarcképek szintén a legkorábbiak voltak a nyugati festészetben) az ébredező művészi öntudat korai megnyilvánulásai. Ma már, amikor az óvodai rajzok alatt is szerepel alkotójuk neve, sok esetben a rajzok keletkezési dátumával együtt, nehéz megértenünk, milyen óriási lépés volt a névtelenség homályából a nagy művészegyéniségek valóságos színpadra lépése. Ezredvégi aukcióinkon a kép egyik legfontosabb ismérve, hogy ki az alkotó, ezzel szemben lényegesen csökkent a képek társadalmi funkciója. Nyilván nem szerepel mindennapi betevőnk megidézésében, de még azt a járulékos funkcióját is elveszteni látszik, amit századokon át hordott magával a társadalmi mondanivaló rejtett kifejeződésének eszközeként.

- Egyéniesülés és magának a rajzolt, festett kép átértékelődésének ellentmondó világában mit nyújthat a gyerekek számára a vizuális nevelés? - kérdezem Szappanos István festőművészt, a Tanítóképző Főiskola rajztanárát, aki napi munkája és festői munkássága mellett évtizedek óta vezet különböző korosztályok számára rajzfoglalkozást.

- 1968 óta foglalkozom iskolán kívüli rajzoktatással. Először a művelődési házban Fényes Adolf Városi Rajzszakkör néven szerepeltünk, s csak jóval később került át változatlan céllal a szakkör a Kaszap utcai intézet falai közé. Igyekeztem minél szélesebb korosztály számára meghirdetni ezt a plusz képzési formát. Persze a különböző korcsoportok életkori sajátosságaiknak megfelelően különböző módszerek alkalmazását igénylik a rajztanításban is. Óvónőképzős, később már tanítóképzős tanárként pontosan tudtam, hogy a kicsiknél természetes hajlamaikra, rajzkészségükre építve "csak" afféle spontán, játékos vizuális nevelés lehet a célom. Igen erős érzelmi beállítottságuk sajátos megnyilvánulásait (pl. a szeretett apa figurája jóval nagyobb, mint a mellette álló ház) csak igen lassan és óvatosan szabad a tudatos képalkotás irányába terelni. Más a helyzet a nagyoknál, ahol célirányos kiegészítő képzés reményében, sokszor épp a továbbtanulás, a sikeres felvételi érdekében íratkoztak be hozzám. E két véglet között szorosan egymásraépülnek a rajztanulás különböző fokozatai. Az ösztönösen rajzoló kisgyereket évek folyamán felváltja a térhatásokat érzékeltető, klasszikus arányokat, kompozíciós törvényeket, színhatásokat tudatosan alkalmazó rajzos. Mostani középiskolásaim közül nem egy kicsi gyerekkora óta jár hozzám. Így például Labáth Viktor, a Katona József Gimnázium 10. osztályos tanulója négy éves kora óta tagja a szakkörnek. Kertész Attila, aki most elsős a Kandóban, szintén óvodáskora óta van a kezem alatt. Az intézeti tanítás háttérországa volt ez a szakkör, hiszen itt mindent kipróbálhattunk, amit a hagyományos órabeosztás keretei között nem lehetett volna. S ezúttal felelnék is feltett kérdésére: hosszú távon semmi más célom nincs, mint érzékeny, a világ dolgaira fogékony embereket nevelni.

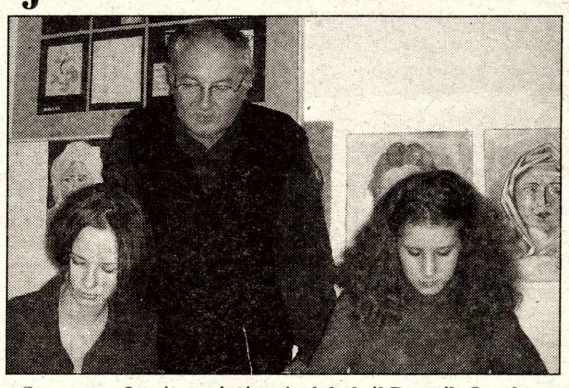

Szappanos István tanítványaival, balról Bencsik Orsolya, jobbról Gál Diána, a Református Gimnázium tanulói

- A gyerekeket ma nagyon sokféle hatás éri. Ön szerint mi a legcélravezetőbb pedagógiai módszer annak érdekében, hogy felnőtté válva meg tudják különböztetni az igazi művészetet a giccstől?

- A helyes értékítélet kialakulása hosszú folyamat eredménye. Legszerencsésebb persze, ha valaki beleszületik egy magas kultúráltsági szinten álló, széleskörű műveltséggel bíró családba. Ebben az esetben örökségként kapja, magától értetődően veszi át annak értékítéletét, majd tovább gazdagítja kapott ismereteit. Szélesebb réteget érint, amikor a gyerek tanulmányai során kerül szorosabb kapcsolatba a művészetekkel. Én szinte minden órán vetítek a gyerekeknek klasszikus műveket. Nemcsak beszélek róluk, hanem elvitathatatlan értékű festményeken, világszerte elfogadott nagy művészek munkáin mutatom meg az épp soron következő elméleti tudnivalót. A sokszor sokadszorra látott mű bevésődik az agyba öntudatlanul is formálva a tanuló kialakuló ízlésvilágát.

- Említette, hogy a kisgyerek érzelmi alapon tájékozódik a világban, de a kisiskolás sem kevésbé kiszolgáltatott: egyre növekvő információéhségét alattomosan használják ki a média kereskedelmi csatornái, de ugyanígy visszaél ezzel a játékipar is. Segíte ezen bármit is, ha a gyerek rajzolni tanul? Bocsásson meg, de veszi-e hasznát valaha is az életben, hacsak nem lesz tényleg elismert művész?

- Mi a szépre tanítjuk. Arra, hogy hogyan tükrözze vissza az örömét. Arra, hogy hogyan fejezze ki papíron azt, ami belül feszíti. Arra, hogy érdemes megállni, s hússzor egymásután lerajzolni egy kavicsot. Mert mindig más. Másképp éri a fény, vizes lesz, homokos, átfordul egy hullámtól a másik oldalára. Megtanítjuk, hogy tudjon beszélni a rajz nyelvén. Az arány, a kompozíció, a ritmus nyelvén. Az ábrázolás szeretete visszahat az életre. Sok minden összeomolhat az ember körül, de megmaradnak azok a vigaszpontok, amik el nem vehetők. Ilyen a rajzolás, festés szeretete is. Ezen keresztül már a kisgyerek is rácsodálkozik olyan dolgokra, melyeket másképp észre sem venne. Nő a tárgyak és a világ elemeinek a becsülete. Különösen fontos ez, hiszen tudjuk, a mai gyerek természeti környezettel való együttélése mennyivel beszűkültebb, mint akár a miénk volt. Mi még fogtunk ebihalat a pocsolyában, ők már a közeli térig is ritkán jutnak el. Megtanítjuk az alaptörvényeket, szabályszerűségeket. Például, hogy egy egyszerű fény-árnyék jelenség hogyan képes megváltoztatni az egész mű hangulatát. Idővel, tudatosan alakított tanulási, érési folyamat eredményeképp megtanulják belső erőik és a kompozíciós törvények egységében uralni a papírt. Ennél többet az életre előre megtanulni nem lehet. Ez a tudás viszont bármikor átváltható, bármilyen területen alkalmazható.

Írta:
Kada Erika

Kiállítás a Kadában

A valóban értelmiségi lét sokirányú tevékenységet, felelősségvállalást, kiállást jelent. Kabáci József, a Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola biológia-kémia szakos tanára a pedagógusi munka mellett környezetvédelemmel foglalkozik, versenyeredményeket tud felmutatni. Tevékenysége egyedi oldala a festészet. Karácsony előtt mutatta be munkahelyén a legújabb alkotásait. A megnyitó rendkívül érdekes színfoltja volt, hogy Papp Ferenc énekművész, aki az egyes képekhez megzenésített verses illusztrációkkal járult hozzá. Így hangzottak el Devecseri Gábor, Ady Endre, Robern Burns, Antalffy István, Buda Zsuzsanna versei. A festmények többnyire csendéletek és tájképek. Visszatérő témájuk a szülőföld: a kárpátaljai táj, a Felső-Tisza vidéke, a vidéki élet pillanatai. A festmények színkompozíciója vonatkozásában dominánsnak tekinthetjük a zöld színt. Ez talán optimizmust és reményt sugall a nem túl szerencsés sorsú tájra. Reméljük, hogy Kabáci József tanár úr festményeit az iskola tanulóin és tanárain túl szélesebb közönség is láthatja majd a tavaszi "Toll és ecset" kiállításon.

Borbély Anett - Nagy Henriett

Emléktábla avatás

Szabadszállás önkormányzata emléktáblát avatott dr. Kálmán Lajos főiskolai tanár, népzenekutató, Kecskemét díszpolgára, egyházzenész emlékére szülőházán. A Himnusz eléneklése után Dorogi Kálmánné ünnepi beszédében felidézte a tanár úr életútját, majd dr. Bak István polgármester és dr. Kálmán Andor, a tanár úr testvére, leleplezték az emléktáblát, amelyet Máté Sándor helyi református lelkész is megáldott az Ige olvasása után. Az egykori tanítványok, a népdalkörök vezetői: Kovács Imréné, Kozla Lukácsné és Mónus Ferencné is elhelyezték koszorúikat.

A Szózat után a tanár út kedves dalát énekelve "Ucca, kecskeméti ucca, utoljára megyek végig rajta ..." a nagyszámú ünneplő a református templomba vonult, ahol a népdalkörök hangversenyével, majd közös ebéddel fejeződött be a tanár úrra való méltó megemlékezés.

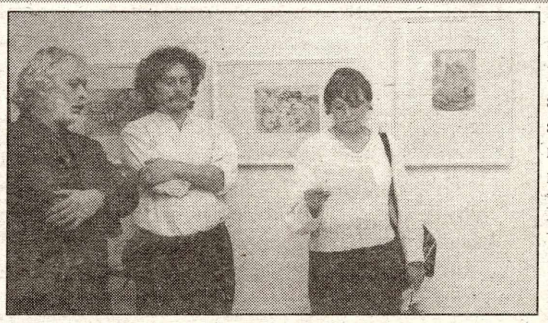

Az egy éve eltávozott Hideg Antal emlékére nyílt kiállítás a Nemzetközi Kerámia Stúdióban. A tárlatot a Hideg család a Köztér Kultúrális Egyesület, a Nemzetközi Kerámia Stúdió és a Kandó Szakközépiskola Művészeti Tagozata szervezte. A szakközépiskola diákalkotói Hideg Antal felnőtt- és gyermekverseire készítettek illusztrációkat. Mintegy hatvanan jelentek meg a kiállítás megnyitón, amelynek végén, az itt közölt köszöntőt mondó Hideg Antalné szerény ajándékot nyújtott át a tárlaton részt vevő, kiállító diákoknak: Baráth Fábiánnak, Gilly Tamásnak, Tálas Viktóriának, Czellár Gabriellának, Réczicza Ritának, Kalotai Péternek, Szűcs Tibornak és Varga Dórának.

Ha látná ...

A közelmúltban, egy baráti beszélgetés során szaladt ki a számon az a - kissé ingerült és nem kevéssé sommás- kijelentés, hogy számomra egy művész magánélete, személyes viszonyai érdektelenek, pusztán az a fontos, ami az alkotások révén a befogadóhoz eljut, azok az érzések és gondolatok, amiket egy műalkotás kelt bennem.

Most pedig itt állok egy művészekben és avatott műértőkben gazdag közönség előtt egyszerű laikusként, és mégsem a műveket készülök elemezni, amikor figyelmükbe és jóindulatukba ajánlom a fiatal alkotók képeit.

Azt szeretném elmondani, miért olyan fontos számomra ez a mód, amellyel a párom halálának egyéves évfordulójáról megemlékezünk.

Anti egész fájdalmasan rövid élete során felelősnek érezte magát szűkebb, és tágabb környezete jövőjéért, minden tevékenységében egy szilárd erkölcsi alapon álló, kultúrált, virágzó Magyarországért dolgozott, küzdött. A célkitűzés talán egy idealista ember elvont ábrándjának tűnhet, de a férjem nagyon is a valóságban gyökerezve, a mindennapok gyakorlatában, kompromisszumok, apró győzelmek és sok vereség közepette végezte a munkáját nap mint nap. Nyilvánvaló volt számára, hogy a jövőnk a fiatalok kezében van, ezért, bár végzettsége szerint nem volt pedagógus, mindig a fiatalok szellemének, műveltségének tágítása, kíváncsiságuk felkeltése, gondolkodásuk, véleményalkotó képességük fejlesztése volt a célja.

Ezért volt szívügye népművelőként és ifjú költőként az olvasótábori mozgalom, ezért vezetett több mint 10 éven keresztül irodalmi önképzőkört, ezért dolgozott az Írószövetség mellett működő Fiatal Írók József Attila Köre vezetőségi tagjaként, indította útjára a Műfordító tábort, ahol hazánkban tanuló külföldi egyetemisták kaptak segítséget ahhoz, hogy a magyar irodalom alkotásait anyanyelvükre fordítsák, komolyabb feladat híján ezért szervezte meg a városban a macskatenyésztők egyesületét, ahol a fiataloknak genetikát tanított, a rendszerváltozás idején ezért keresett kapcsolatot a Fidesz-hez, ezért vállalt szerepet színeikben az első helyhatósági választásokon, alpolgármesterként ezért küzdött a város iskoláinak fejlődéséért, a főiskolai egyesülés létrehozásáért, az Iparművészeti Főiskola szilikát tanszékének letelepítéséért, a Ciróka bábszínház működési feltételeinek megteremtéséért, ezért dolgozott a Bicebóca alapítvány elnökeként a mozgássérült fiatalok integrált neveléséért, fizikai karbantartásáért.

Személyisége minden értékével, műveltségével, tisztességével, önzetlenségével, bátorságával a fiatalokban kialakuló jövendő Magyarországot szolgálta, megküzdve saját korlátaival, a betegséggel, a környező világ közönyével és a fel-feltámadó tisztességtelen szándékokkal.

Ha most láthatná ezt a kiállítást, egész biztosan boldog lenne, elmondaná ifjú alkotótársainak, hogy mi tetszik és mi nem a képeiben, újabb szempontokat ajánlana a megfontolásra, és további figyelmet ígérne nekik.

Nekem homályos a szemem az elemző bírálatra, csak azt mondhatom, hogy örülök, hogy vállalkoztak erre a feladatra, és nagyon tetszenek a képek.

Köszönöm.

Hideg Antalné Magdi

Kecskeméti közéleti lap
Köztér

Az ifjúság esélyeiről

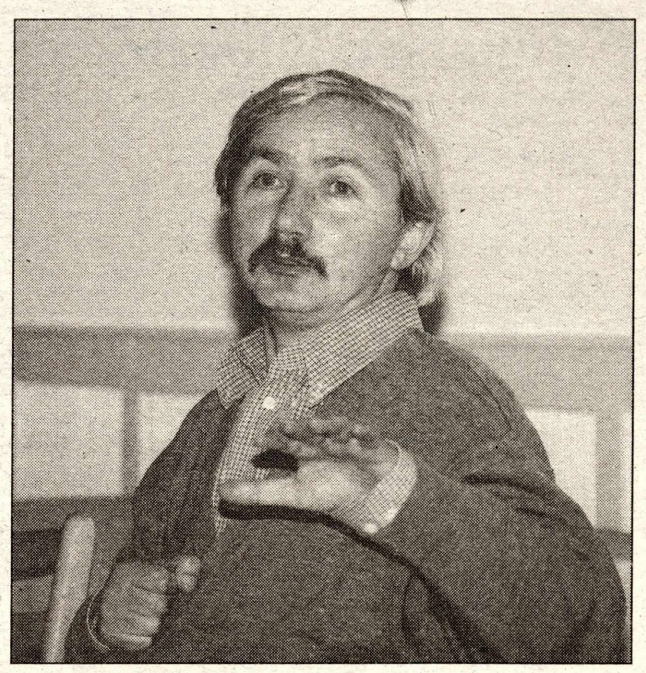

Két kecskeméti Disputa-kör nyilvános vitájához kapcsolódva november végén előadást tartott az Ifjúsági Otthonban Lengyel László, a Pénzügykutató Rt. elnök-vezérigazgatója, politológus. A neves közíró előadását követően exkluzív interjút adott a Köztérnek a magyar ifjúság új évezredbéli esélyeiről.

Három pontot emeltem ki hangsúlyosan az előadásban: az első, hogy itt egy globális új évezred lesz. A fiataloknak tehát ennek a globális világnak kell megfelelniük, nem pusztán a helyi vagy az országos kihívásoknak. Pillanatok alatt megérkeznek az igények New Yorkból, Sanghajból ide Kecskemétre is, és ezekre reagálni kell. Magyarországnak és így Kecskemétnek is meghatározza a helyzetét, hogy - hála Istennek - része leszünk a globális világnak. Vannak olyan országok, amelyek ebből kimaradnak, s az ottani fiatalok kizuhannak egy bizonytalan, szinte kilátástalan jövőbe. Szerencsés helyre születtek tehát, akik Magyarországra születtek, s nem pársz kilométerre Délre vagy Keletre, azaz Jugoszláviába, Romániába vagy Ukrajnába. Ezekben az országokban a nálunk már létező globális hálózat nincs, vagy csak jóval kevésbé lesz meg. Velünk szemben őket nem fogadja be az európai civilizáció.

A másik fontos dolog, hogy az európai civilizáció hatókörébe eső területeken oktatási - kulturális - nevelési versenyre kell számítani a következő időszakban. Ebben mindazoknak, akik jó helyre születtek és jó iskoláztatásban részesülnek, ráadásul szorgalmasak, komoly esélyük van arra, hogy a helyi és az országos mellett akár világméretű karriert is befussanak.

Harmadszor: ez a civilizációs verseny csapatmunkát igényel. Van mindenekelőtt egy Magyarország nevű csapat. Ha Magyarországot elszúrjuk, akkor szegény kecskeméti fiataloknak sok esélye nincs. Ha valamilyen negatív politikai vagy civilizációs tényező hatására mégiscsak áthelyeznek minket Keletre, ha nem leszünk Európa része, akkor a helyzetünk csaknem reménytelen. Csapatjáték kell Kecskemét szintjén is, minden más település szintjén is. Egyénileg nem nagyon lehet kitörni. Aki egy rossz környékről, nem létező csapatból próbál bekerülni egy magasabb világba, esetleg sikerülhet neki, de ez összehasonlíthatatlanul nehezebb lesz. Minden színtéren csapatot kell tehát alkotni: városban, iskolában, osztályban. Ha nem teremtjük meg az együttműködés feltételeit, nincs esély.

Azt jelenti ez, hogy az individualizmusnak vége?

A csapatmunkában tudja valaki az individuumát kifejleszteni. A csapatjáték ma nem teszi lehetővé, hogy a csapaton belülieket előzzük le egy versenyben. A verseny itt azt jelenti, hogy önmagunkat előzzük le újra és újra. Az individuális egyéni kiterjedést az adja, hogy milyen eredményesen művelem magam. A cél, amit kitűztem magam elé, nem a társamhoz mérten érdekes, hanem egy nívóhoz, egy normához képest, amelyet részben a külvilág állított elém, részben magam tűztem ki a magam számára.

Sokan óvnak bennünket a globalizálódástól, mondván, hogy elveszik a nemzeti identitás, elvész a nyelvünk, oda a kultúránk, a gyökereink. Ön nem érzi ennek a veszélyét?

Ezt én is gyakran hallom, gondolkodom is rajta sokat. De nincs mit tenni, ebben a globalizálódó világban élünk. Az ember gyakran találkozik olyan homogenizáló tényezőkkel, mint a hollywoodi filmek, a Mc'Donald's logikák, vagy az angolszász kultúra hatása. Ennek ellenére az a véleményem, hogy mindenhová egyénileg érkezik a globalizáció. Valamennyien átszűrjük magunkon, a magyar csapat is, a kecskeméti csapat is.

A nyelvi elhalás ügyét pedig épp ellenkezőleg látom. A globális világ nyelvi kiterjedéshez vezet, mert olyan eszközöket ad a kezünkbe, olyan csatornákat teremt a nyelvi kultúrának, amilyenekre korábban nem volt példa. Mindezek révén könnyebb a magyar nyelvet fenntartani, közvetíteni. Gondoljuk csak el: annak idején a határokon kívül televíziós adások, Internet és telefonos kapcsolatok , távoktatási rendszerek nélkül milyen nehézségeket okozott az anyanyelv fenntartása! Ma a magyar nyelvbe minden további nélkül be lehet kapcsolódni akár Ausztráliából is! Napi nyelvi kapcsolatban lehet valaki Amerikával vagy Erdéllyel, magyar nyelven alkothat bárhol a világon, és ez az egész magyar piacon megjelenhet. Ez óriási dolog! Aztán az Európai Uniós tagság nyelvi egyenlőséget is jelent. Egy olyan kis országnak, mint a miénk, óriási esélyt jelent, hogy nyelve az unió hivatalos nyelve lesz. És még valami: ma az országok között zajló kulturális verseny nem abba az irányba mozog, hogy a nagy országok elnyomják a kis kultúrákat. Éppen azt láthatjuk, hogy a kisebb kultúrák robbanásszerűen felvirágzanak a katalánoknál, a keltáknál, az íreknél, és még sorolhatnám. A magyar kultúra is virágzik, a magyar irodalom régen volt ennyire sikeres, ezt Frankfurt látványosan bizonyította. Az irodalmon túl jelentős hatással lehet Európára építészeti kultúránk, zenénk, festészetünk, oktatásunk, gasztronómiai kultúránk is.

Németország több száz magyar informatikust, Norvégia akár ezer magyar orvost fogadna szívesen. Nem kell-e attól tartanunk, hogy mindazok, akik befutottak, akik a szellemi potenciált jelentenék ebben az országban, a határokon kívül fogják a boldogulásukat keresni?

Ha nem tudunk az előzőekben vázolt módon felzárkózni, akkor ennek reális a veszélye. Látni kell azonban, hogy azokból az országokból mennek el tömegesen Kelet-Európából, ahol a felzárkózás esélye kicsi. Tőlünk néhány ezer ember távozik, ehhez képest százezrével indulnak el Bulgáriából, Romániából, Ukrajnából. Ha Magyarország képes lesz Európa egyenrangú részévé válni, az elmék egy jelentékeny hányada akkor is el fog menni, ez ellen nincs mit tenni, ez már ebben a században is többször előfordult. De nem is olyan nagy baj ez, hiszen általuk terjed a magyar kultúra. Ezek az emberek többségükben nem lesznek sem norvégokká, sem németekké, sem amerikaiakká, magyarok maradnak. A külföldön Nobel-díjassá lett tudósaink a magyar tudomány rangját, hírét is erősítették. Az, hogy a nagy elmék meglátják a szellemi kapcsolatok lehetőségét, hogy sok mindent magukra szednek külföldön, nem baj. Sokkal lényegesebb, hogy többségük néhány év után hazaköltözik, vagy külföldi tartózkodása alatt is kapcsolatban marad magyar kollégáival, és átadja mindazt, amivel odakinn felvértelődött.

Ugyanakkor igaz, hogy Magyarországnak kemény versenyben meg kell őriznie a hazai szellemi potenciált. Ilyen szempontból a mindenkori magyar kormánynak komoly feladata, hogy a közintézményekben dolgozók, a nagyon rosszul fizetett orvosok, tanárok, ápolónők, szociális munkások versenyhelyzetét javítsa. Teremtsen olyan helyzetet, amelynek révén ideköthetők, hiszen az emberek nem örömükben mennek Norvégiába vagy máshová, hiszen mégiscsak magyarok. Ilyen intézkedésekkel a folyamat lelassítható vagy meg is állítható.

Az ország-jelentés kapcsán nagy vihart kavart a kormány állítása, hogy néhány ellenzéki politikus nemzetközi sajtónyilatkozata ártott az ország érdekeinek. Sok a túlfűtött megnyilatkozás, az egymásra mutogatás. Gyakoriak az arrogáns követelések, s olyan politikai erő is van, amely a csatlakozás ellen lép fel. A nizzai csúcs előtt milyennek látja az ország esélyeit?

Úgy gondolom, hogy az ország esélyei részben a '89 előtti fejlődés eredményeinek köszönhetően, majd a '89 utáni kormányok és főleg az ország teljesítményének eredményeképp jók. Mi állunk legközelebb Európához, és ezt az európaiak is tudják. Reális lehetőségünk van tehát, hogy a két másik kicsivel, Észtországgal és Szlovéniával együtt megneveztessünk, mint a legkorábban belépők.

A csehek és a lengyelek kimaradnak az első körből?

A csehek gazdasági teljesítménye nagyon rossz és ráadásul a szudéta-német kérdésben összeugrottak a németekkel. Másrészt szavaik és tetteik devalválódása egyelőre hiteltelenné teszi őket.

A lengyelek meg óriásiak. Torkán akadt az Európai Uniónak Lengyelország, akiket mindenképpen be kell majd valamikor venni, de csak egy hosszabb átmeneti időszak után. Főleg azért, mert a lengyel mezőgazdaság lenyelhetetlen falat, ellentétben a mi mezőgazdaságunkkal. Ha ebből kimozdítjuk Torgyán Józsefet, akkor azért itt vannak esélyek.

Ami minket illet: az ország-jelentésben megjelenő kifogások reálisak voltak, semmi ellenséges nem volt bennük. A valós problémákra figyelmeztettek, amelyeket kormány, ellenzék és állampolgár egyaránt kell, hogy lásson. Egyébként ez volt az első részletes és alapos ország-jelentés, amely nem ürügyet keresett Magyarország ellen, hanem rámutatott a letagadhatatlan problémákra.

A csatlakozás kapcsán a kormánynak három problémával kell szembesülnie:

Az első, hogy az Orbán-kormány működése óta Magyarország elveszítette stratégiai szövetségesét, Németországot. Ez olyan hiba, amely komoly hátrányokat okozhat. Minden kis országnak szüksége van stratégiai szövetségesre. Nekünk ez az Antall és Horn kormányok idején megvolt. Ma nincs, és nincs helyette más.

A második baj: ebből következően Magyarország kormánya igen határozottan - és véleményem szerint felelőtlenül - többszörösen hátrányos helyzetbe hozott intézkedéseivel nyugati bankokat és nagyvállalatokat anélkül, hogy végiggondolta volna ennek a következményeit.

Harmadszor: amikor a kormányfő közölte - német lapokban is - , hogy Európán kívül is van élet, ez nem keltett jó benyomást. Az unióban nem szoktak az ilyennek örülni. Ha valaki az ukránokkal vagy az albánokkal akar egyesülni, mondja azt. Ez tehát megint csak nem volt jó.

Ennek ellenére optimista vagyok. Gerhard Schröder német kancellár annak a pártnak a kongresszusára jött el, amelyet a kormányzat Európa-ellenesnek nevezett, ő pedig megerősítette, hogy ez a párt Európa-barát. Schröder a maga részéről a szocialista pártot európai pártnak tekinti. Ez nagy pofon a kormánynak. Ugyanakkor örülök, mert a kancellár gesztusa arról szól, hogy stratégiai partnerünk csak átmenetileg távolodott el az országtól. Azzal, hogy Németország vezetője Nizza előtt ellátogatott hozzánk, megerősítette, hogy Magyarország érdekében ő akkor is el fog járni, ha a kormányát nem is annyira szereti.

Kriskó János

Szabadiskolák az új évezred küszöbén

Véletlenül akadt a kezembe a " Gyermekkert" Kecskeméti Waldorf Egyesület tájékoztató füzete. Mi újat lehet még a pedagógia területén kitalálni? - gondoltam, s aztán kiderült erről is, nem új dologról van szó. 1926-ban már működött Waldorf iskola Budán, de harminchárom Hitler betiltotta a működésüket. Szellemi megalkotója Rudolf Steiner osztrák gondolkodó volt, aki 1919-ben Stuttgartban, a Waldorf-Astória Cigárettagyár igazgatójának kérésére a munkások gyerekeinek oktatására alapította az első iskolát. Ma már kb. 700 Waldorf-iskola, 1100 Waldorf-óvoda és 60 tanárképző működik világszerte, 46 országban, s ezek száma évről évre szaporodik.

Magyarországon a minisztérium 1988 óta részesíti kiemelt eszmei - és részben anyagi - támogatásban a Waldorf-kezdeményezéseket, írásban is leszögezve, hogy a magyar közoktatás megújítása fontos láncszemének tekinti. A Waldorf Pedagógiai Program az Országos Közoktatási Intézet által minősített és elfogadott programmá vált. Még ebben az évben Makovecz Imre építész tervei alapján átalakították egy solymári parasztházat óvodának, melynek alapítói voltak még dr. Vekerdy Tamás pszichológus és dr. Jakab Tibor orvos is, akik máig sokat tesznek a program népszerűsítéséért. Ezt, az országban elsőnek számító Waldorf-intézményt azóta már sok ezer érdeklődő szülő és pedagógus kereste fel. A következő évben ugyanitt negyven év után újranyitotta kapuit az első Waldorf-iskola. Egy évre rá Solymáron és Budapesten beindult a Waldorf óvónő- és tanárképzés (át- illetve továbbképző jelleggel is) nappali és levelező formában. Jelenleg közel negyven óvoda, 17 általános iskola és 3 középiskola működik az országban Waldorf-módszer szerint és számuk egyre nő. - Van-e már a megyénkben is ilyen intézmény? - kérdezem Déri Évát, a helyi Waldorf-egyesület elnökét.

- Sajnos, még nincs, de nagyon sok szülő, pedagógus - az önkormányzat minden lehetőségnek utánajáró támogatását is beleértve - fáradozik azon, hogy minél hamarabb legyen. Reményeink szerint pár hónap alatt elhárulnak azok az akadályok, amelyek még a kecskeméti Waldorf óvoda és iskola megnyitását hátráltatják, s szeptember elsejétől nálunk is beindul ez a fajta oktatás.

- Mik azok a legfontosabb sajátságok, amik e módszert jellemzik?

- A Waldorf-pedagógiának az a felfogása, hogy az ember individuális, azaz egyetlen és egyszeri önálló személyiség. Nem csak minden ember ujjlenyomata különbözik, hanem én-struktúrája is. Az individuumnak öntudatra kell ébrednie a világ és a többi ember megismeréséhez, fel kell fognia az individualitás szabadságát, amely egyben felelősségvállalás is. A Waldorf-iskola 12 évfolyamos, egységes iskola. Itt együtt tanulnak azok, akik később mezőgazdasági vagy ipari fizikai munkát fognak végezni azokkal, akik felsőoktatási intézményekben folytatják majd tanulmányaikat. A személyiség megfelelő kiépítése ugyanis csak így képzelhető el. Nálunk minden ember érték. Minden individuum valami egyedit, egyetlent hoz a világba. Mi tudatosan nem szelektálunk aszerint, hogy jó tanuló vagy rossz tanuló. Ennek megfelelően nincs számjeggyel történő értékelés sem. A gyerekek minden év végén és év közben is szöveges értékelést kapnak sikereikről és hibáikról, gyenge és erős oldalukról olyan formában, hogy megértsék, s további munkása ösztönözze őket. Sajátos tapasztalat külföldön (nálunk még most lépett az érettségi évébe Pesthidegkúton az első Waldorf-osztály): jobban érettségiznek ezek a 12 éven keresztül nem osztályozott gyerekek osztályzatokkal "eredményekre serkentett" társaiknál.

- Az egyénenkénti különbözőség nemcsak alkati, temperamentumbeli adottságaink mássága, hanem az érési folyamatok különbözőségét is jelenti. Milyen módszerrel tudnak szelektív fejlesztő, illetve felzárkóztató képzést nyújtani?

- Más-más szükségletek lépnek fel az egyes életkorokban, ezért fontos szempont, hogy soha ne fejlesszünk hamarabb valamit, mint ahogy erre a gyerek épp aktuális fejlődési szintjén képes. Hogy egy konkrét példát is említsek: mi nem adunk ceruzát, zsírkrétát, egyáltalán kis hengeres testet óvodásaink kezébe, mert a kézközépcsontok csak hét-nyolc éves korra csontosodnak meg (helyette téglácska formájú méhviszkrétával dolgoznak). Ennek eredménye, hogy iskolásként nem lesz majd görcsös és csúnya az írásuk. Ismeretlen fogalom az, hogy bukás, vagy lemorzsolódás, mert bőven adunk elegendő időt a lassabb érésűek, gyengébb képességűek felzárkózására. Természetesen nem hagyományos tanmenettel tanítunk, hanem "epochában", ami azt jelenti, hogy egy-egy tantárgy adott anyagával 3-4 héten át foglalkozunk. Kivetítve ezt más iskolákhoz viszonyítottan az elsajátított ismeretanyag és idő arányára: tanulóink minden harmadik évben állnak a hagyományos képzésű tanulók tudásszintjén. Tehát harmadik osztály és a hatodik osztály végén van átjárhatóság. A közbeeső időben a hagyományos tanmenethez képest a tananyag elsajátításának valamilyen irányú időbeli csúszásával kell számolni. Ez a fajta rugalmasság lehetővé teszi, hogy "ne engedjünk kihullani gyereket", sőt egy érettségi-előkészítő 13. osztály indítására is ad lehetőséget a program. Tudatosan tartunk együtt egy osztályt az érettségig, nem engedve el egyetlen gyerek kezét sem. Az, hogy a Waldorf-iskolákban egymás értékeit tiszteletben tartva együtt tanulnak a művészi tehetségűek a praktikus adottságúakkal és az intellektuálisan fejlettekkel - mint majdan az életben is -, kimondhatatlan emberformáló, emberpróbáló hatású. A mi nevelésünk célja, hogy segítséget nyújtson a gyerekeknek ahhoz, hogy a fejlődés egészséges útján maradva a lehetőségek széles körével úgy kerüljön kapcsolatba, hogy képes legyen kiválasztani a személyiségének megfelelőt, saját akaratát, érzelmeit és gondolkodását önálló és felelős életvitelre fordítsa. Környezetét ne visszautasítsa, hanem emberségesebbé tegye.

A Pedadógiai Intézetben tartott előadássorozatból sokan tudomást szereztek már erről a programról, s további előadások is lesznek e témában. Az érdeklődők megkereshetik Önt a 415-049-es telefonon, de a http://www.kerorg.hu/waldorf internetcímen is hozzájuthatnak a keresett információkhoz. Kérem, mondjon még néhány szót a Waldorf-óvodáról is. Úgy tudom, működik is már egy kislétszámú csoport a városban, mely kísérleti jelleggel, baráti összefogással jött létre.

- A Waldorf-pedagógia felfogása szerint a gyermek nemcsak kommunikatív és metakommunikatív jelzésekben fogja fel a másik ember pszichikus állapotát, hanem mintegy közvetlenül is. Átél - ha nem is tudatosan - olyan gondolatokat és érzelmeket, melyeket a környezetében élő, számára fontos személyek gondolnak és éreznek. Ezért nagyon fontos, hogy a szülő, és óvodai nevelő megfelelő belső tartalmakkal - érzelmekkel és gondolatokkal - álljon a gyerek mellé. Biztosítsa ingergazdag fizikai és pszichés környezetét. Fontosnak tartjuk még azt is, hogy ne legyen becsapott a gyerek érzékleteiben sem. Javasolt a természetes anyagok használata (fa, gyapjú, selyem, viasz), a fajsúly és felületi viszonyokat tévesen reprezentáló műanyag játékokkal szemben (az állat szőrös, a fém fémes és nehéz, stb.). Komoly szerepet tulajdonítunk a gyerek játékának. Szabad teret adunk fantáziájának és alkotókedvének. Például festéskor csak a három alapszínt adjuk a kezébe. Ebből keveri ki az összes többi színt: olyan árnyalatokat hozva létre ily módon, amit nem is lehetne festékkorongban elérakni. A mai világban, amikor könnyebb is, valahol sikk is ezrével gyártott, előrekész divattárgyakkal halmozni el csemetéinket, a dolgok újragondolására készteti ez a hozzáállás a velünk társulókat, s ami még ennél is fontosabb: a rohanásban kissé megfáradt, fásult világunkban határtalan teret kínál a gyermek kezdeményezőkészségének.

Kada Erika

Máltaisok látogatóban

Máltai Szeretetszolgálat két kecskeméti vezető munkatársa, dr. Bácskai Ferencné és Szakáll Klára Marosvásárhelyre látogatott. Régi kapcsolatuk van az ottani ferencesekkel, nevezetesen a Kecskeméten is többször megfordult Pál atyával. Aki hivatása révén egy kis szegényházat is szegénykonyhát is működtet, ahol jelenleg tíz fiatal (háromtól tizennyolc éves korig) lel némi menedéket az élet viszontagságai elől. Részükre is vitték azokat az ajándékokat, amelyek egy ilyen látogatás nélkülözhetetlen csomagjai. Sikerült felvenni a kapcsolatot az ott működő máltaisokkal is, akikre (mint tapasztalták) bizony szintén ráfér a biztatás, lelkesítés és a segítő tanácsadás. Külön kedves és megrázó emlékük volt, hogy egy Kecskeméten járt "csiperós" gyermek családját is meglátogatták Marosszentgyörgyön, ahol a kántor édesapa és felesége szinte hihetetlen szegénységben, de különleges családi melegségben és szeretetben neveli három gyermekét. Természetesen találkoztak Csató Béla főesperes úrral és munkatársaival is, akikkel remélhetően szintén tovább tartják majd a kapcsolatot.

fotó: Bahget Iszkander

Illyés Kinga Kecskeméten

A Kamaraszínházában január 18-án, csütörtökön este 7 órakor Illyés Kinga bemutatja "Az élet kenyere" című Árpádházi Szent Erzsébettel foglalkozó műsorát. Illyés Kingát nem kell bemutatni, jól ismerjük: ő az erdélyi színjátszás, előadóművészet koronázatlan királynője, akit az egész világon szeretettel várnak pódiumjátékaival. Tizenegyedik önálló műsora a cselekvő szeretetről, a másokon segíteni akarásról, a mások boldogságán érzett örömről szól. Ez az "új" erkölcsi érték méltán lehet az új évezred prológusa: jutalmát önmagában hordozza.

Illyés Kinga így ajánlja estéjét a kecskeméti közönségnek: Ez az előadás arra szeretne vállalkozni, hogy egy szinte teljesen érthetetlen asszony felfoghatatlan lényét mutassa meg… Milyen üzenetet közvetít számunkra ez az élet? Nem bőszülünk-e fel azon, ha kellemetlen példaképek kötelességeinkre és kudarcainkra emlékeztetnek?

Nyugtalanító számomra a gondolat, miként lehetséges ilyen életet élni? Ha ezt a kérdést nem tesszük fel, ez azt jelenti, hogy elfogadjuk saját magunkban az emberi tapasztalat fehér foltjait. Milyen gyökerekből táplálkozott ez a "legszentebb szegénységet" kiteljesítő, önmaga feladására is képes szeretet?"

Díjazott színészek

A Domján Edit alapítvány kuratóriuma az idei Domján Edit-díjat Danyi Juditnak a kecskeméti Katona József Színház művésznőjének adományozta.

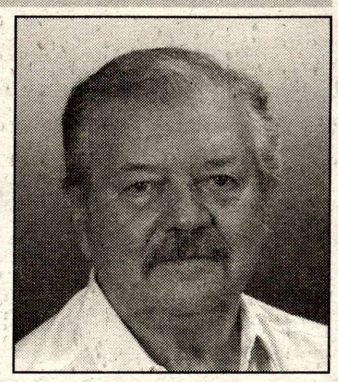

Gobbi Hilda végakaratában az "emlékezetes percek, pillanatok főszereplői" számára megalapított Aase-díjat most Fekete Tibor színművész is megkapta.

Marosvásárhelyi képeslap

December első napjaiban a Kecskeméti Szimfónikus Zenekar négynapos kiránduláson vett részt testvérvárosunkban, Marosvásárhelyen. Valójában a cél nem a kirándulás volt, hanem közös hangverseny adása - a város vegyeskarával. December 3-án este a gyönyörű Kultúrpalotában előadták Csiky Boldizsár Vitézi Énekek és Kocsár Miklós "Concerto két fuvolára, cemballóra és vonószenekarra "című müveit, majd Mozárt Requiemjét, igazán emlékezetes elmélyültséggel.

Néhányan a római katolikus plébániához tartozó Deus Providebit Tanulmányi Központban laktunk, amit idén adtak át. Ez a régi épületrészek felújításával együtt kultúráltabb elhelyezést tesz lehetővé az ott élőknek és az oda látogatóknak.

Három pap szolgálja a város e plébániájához tartozó tízezer körüli római katolikus hívét: Csató Béla plébános, Réti György, aki fiatalos külseje ellenére húsz éve teljesít már szolgálatot, és Khémenesi Lóránt, aki egy évvel ezelőtt állt szolgálatba, és aki kispap korában járt a kecskeméti Szentcsalád Plébánián. Amit láttunk: reggel 8 órától este 10-ig mindhárman folyamatosan dolgoznak, miséznek, gyóntatnak, hittanórákat tartanak, betegekhez járnak, temetnek és a hívek lelkét gondozzák. Az utcán járókelőkkel szóba elegyedve kérdeztem, hogy milyen vallásúak..

- Katolikusok !

- És mi a véleményük a plébánia papjairól ?

- Isten áldja meg őket, sokat dolgoznak, reméljük meg lesz az eredménye

A városnak sok mai üzenete van számunkra, és a világ számára. Menjünk minél többen, minél többször, ezzel is hirdessük együvé tartozásunkat, és a megbékélést is a románok és a magyarok között, aminek sokszor a politika mond ellent. Ne hagyjuk !

Gódor József

Az út egyik kezdeményezője és technikai szervezője, Toókosné Börönte Erika, az Erdei Ferenc Művelődési Központ munkatársa elmondta, hogy megegyeztek Vasile Cazannal, a Marosvásárhelyi Filharmónia igazgatójával a kapcsolatok továbbfolytatásában. Ez azt is jelentheti, hogy esetleg 2001-ben ők látogatnának ide, valamely rangos kecskeméti zenei eseményre. Szó esett a kecskeméti Bach Együttes későbbi erdélyi fellépéseiről is.

Gerhát László karnagy *szerint, számára lenyűgöző volt, hogy az ottani nehéz helyzetben is, mennyire él a zenekultúra, mind a zenészekben, mind a közönségben. Az ottani hivatásos zenekar (melynek ragyogó hangszerei vannak) és a velünk fellépő filharmóniai énekkar színvonala feladta a leckét, de egyúttal jelentősen hozzájárult a megfeleléshez és a kecskemétiek sikeréhez. Csiky Boldizsárral, művének első próbáján, élményszerű kapcsolatot sikerült kialakítani. Úgy éreztük, hogy a kitűnő kórus is örült ennek az együttes munkának. Örülök, hogy Dratsay Ákost és Berényi Beát, vélhetően külön is meghívják majd. Néhány héttel az út után a kisebb technikai kellemetlenségek elfelejtődnek, és tényleg csak a pozitívumok maradtak meg. Én most szembesültem igazán azzal, hogy mit jelent a két város kapcsolata, és minden tiszteletem azoké, akik ezt eddigi munkájukkal ilyenné tették- fejezte be a karmester.*

Bori Tamás arcai

Bori Tamás a Kecskeméti Katona József Színház kitűnő művésze estéről estére játszik a legkülönbözőbb stílusú és műfajú darabokban, a nagyszínháztól az Üzemszínházig. Az Olivér előadása előtt beszélgettünk.

Volt-e valamilyen családi indíttatása abban, hogy erre a kissé rögös pályára lépett?

Nagyapám vándorszínész volt, a szó klasszikus értelmében. A vándortársulattal járta a falvakat, különböző településeket. Színpadon nem láttam, de meghitt viszony fűzött hozzá, nagyon sok fényképet őrzök róla, s állítólag szép hangú bonvivánként sikereket aratott.

Gyerekszínészként kezdte pályafutását. Hogyan került a film közelébe?

Általános iskolás koromban jöttek az iskolába és gyermek szereplőket kerestek a Fantasztikus nagynéni című készülő filmhez, amelynek főszerepét Ruttkai Éva játszotta. Engem ugyan kiválasztottak, de én - mivel először nyílott lehetőség arra, hogy külföldön töltsem a nyári szünidőt- nem vállalkoztam a feladatra. Mígnem egyszer próbafelvétel nélkül, talán mert emlékeztek rám a filmgyárban, kiválasztottak a Zsurzs Éva rendezésében készülő Falu jegyzője gyermekszerepére. E szerep után aztán az Iskolatelevízió sorozatában is szerepeltem, de érdeklődésem a színészi pálya iránt lankadni kezdett, nem tagadom azért, mert az iskolában a tanáraim nem néztek rám jó szemmel, sokat ugrattak amiatt, s nem igazán jóindulatúan, hogy láttak esetleg előző este a televízióban. Így állatorvosnak készültem, de a középiskolában már ismét megcsapott a színjátszás szele, színdarabokat, musicallekat írtam, rendeztem, játszottam,11 évet néptáncoltam. A zene mindig közel állott hozzám. Zenekarokat szerveztem, a legnagyobb sikeret a Swingapore együttesemmel arattuk, egy 1990-es fesztiválon a Ladánybene 27-tel közösen kaptuk az első díjat. Lemezfelvételt is ígértek, de ez sajnos nem valósult meg, s ez a zenekarom feloszlott, a lelkész és állatorvos tagok folytatták hivatásukat, s én pedig a Nemzeti Színiakadémiára jelentkeztem, felvettek. Gyakorlaton a Nemzeti Színházban voltam, s mondhatnám szerencsém volt, mert mindjárt az első év vizsgaelőadásán, egy Hercegh Ferenc darabban látott Mensáros László, aki éppen Thorton Wilder A mi kis városunk darabját rendezte a Nemzeti Színházban s kiválasztott az egyik szerepre. Ez óriási lehetőség volt számomra. Együtt játszani Mensáros Lászlóval és Tolnay Klárival! Sajnos a második előadás után Mensáros László meghalt, de mindvégig emlékezetes marad számomra ez az előadás, miként a Hamlet is, amelyben Osrickot játszottam, vagy a Szentivánéji álom, amelyben Ösztövért. A Menyegző pedig azért emlékezetes, mert az előadást az európai filmművészet klasszikusa Andzej Wajda rendezte. De találkoztam Peter Brookkal is, aki néhány tanáccsal látott el bennünket egy akadémiai előadás kapcsán. Hallgatóként másik kedves emlékem a FAME című zenés mű színpadra állítása. Én fordítottam le és Montgomery McNeil szerepe mellett a zenei megvalósításért is én ügyeltem.

A Nemzeti Színháztól szerződött Kecskemétre?

Igen. És itt nagyon jól érzem magam, mert hiszem és vallom, hogy a budapesti kultúrszféra nem kedvez egy fiatal színésznek. Ebben a városban, színházban, társulatban jól érzem magam, s nemcsak azért mert az Olivér, Godspell, Stritease, Menyegző, s Az ember tragédiája előadásokban játszhattam. Azért

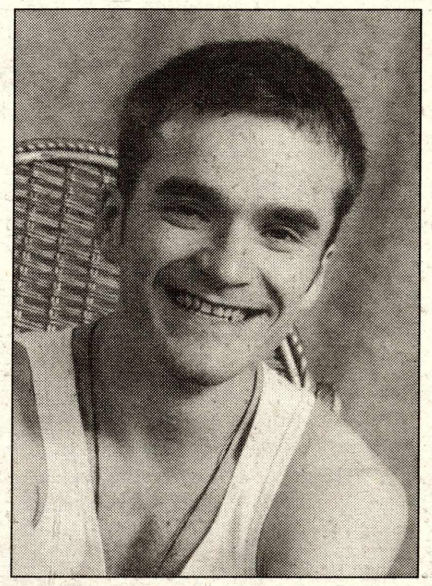

is, mert tanítok a Kecskeméti Színitanodában.

Mit tanít ott?

A Dölle Zsolttól megtanult mozdulatizolációs tréninget. Nevezhetjük Dölle-tréningnek is. Ez a Montágh Imre tanár úr által alkalmazott beszédgyakorlat és egy speciálisan színpadi mozgás különös elegye. Figyelemmegosztásra, koncentrálóképességre tanít bizalomgyakorlatokkal is.

Másik elfoglaltsága a zene.

Igen. Az ember tragédiájában például a londoni színben és a romai színben az én szerzeményem is felcsendült. Mostani zenakaraim az Antiboys, amelyikkel legközelebb a Népstadionban lépünk fel a Színészolimpia zárókoncertjén, a másik az Antik együttes, amellyel nagyon szeretnénk egy CD-t összehozni, a szponzorok előteremtése azonban igen nehéz feladat.

Lejegyezte:
Tajti Istán

Kecskemét - Marosvásárhely vetélkedő 3. forduló

1. A Teleki Téka Marosvásárhely egyik kiemelkedő kulturális értéke a Teleki Téka.

a) Ki és hány kötettel alapította ezt a könyvtárat?

b) Ma hány kötetet számlál a Teleki Téka?

c) Nevezzétek meg a könyvtár három jelentős értékét!

2. Iskolák a városban

a) Mikor alakult meg a marosvásárhelyi Református Kollégium?

b) Kik voltak a Református Kollégium alapítói?

c) Nézzetek utána, milyen iskolák működnek ma a városban! Soroljatok fel ezek közül három középfokú és három felsőfokú oktatási intézményt!

3. Olvastad?

Találjátok ki, mely irodalmi művek utolsó sorait olvashatjátok az alábbiakban! Írjátok meg az írók nevét és a művek címét!

Segítségül megadjuk az alkotások címében előforduló szavakat.

a) "Apám nem szólott erre semmit, hanem szekeret fogadott, hogy hazaköltöztesse a Hargitáról, ami ott a mi tulajdonunk volt. Amíg ő odajárt, azalatt én Bolhával elmentem az édesanyám sírjához, s ott a sírhantnál megfogadtam, hogy a szegények és az elnyomottak zászlaját fogom örökké hordozni, bármerre vezéreljen is az utam."

b) "- Értem uram, megértettem - hebegte a felvigyázó ember, majd keresztet vetett és elszaladt.

Nyilat a hátába! - rikkantotta László, de Nagyapa lecsillapította.

Fusson szegény. Valamikor ő is megfordult a fellegek között. Csak elfelejtette már."

c) "Aztán elnevettem magam. S ebből már tudhatták, hogy kedvem van elmenni oda, ahol a betűk szántóföldjei terülnek el, és a megsegítő tudomány tarka mezői."

d) "Ott állnak ketten a fehér rajzásban, vállukat belepi a hó. Vissza-visszanézek, jókedvűen próbálok elmenni, de látom rajtuk: a hangulat nem éppen szilveszteri. Hanem inkább Arany János-i. Néz ki belőlük a lélek, mint toronyból a bakter."

e) "Megmozdult a hatalmas kerék, és belül a kicsi. Fújták és járták boldogan. Még a pacsirták is lennebb ereszkedtek. Minden bizonnyal azért, hogy eltanulják a kedves éneket. A nap is úgy elálmélkodott, hogy ha a harangszó nem figyelmezteti, akkor még most is ott ragyogna a kert vége fölött."

A címekben előforduló szavak:

Ábel - álmot - anyám - bagoly - bölcső - egérke - és - gyermekkorom - ígér - könnyű - tükörcserepei - világlátott

4. Viseletek

a) Nézzetek utána, hogy néz ki a székely harisnya!

b) Milyen viselet a lájbi? Milyen színű? Milyen anyagból készül?

c) Írjátok le, milyen ruhát hordanak a széki asszonyok a hétköznapokon?

5. Szokások, hagyományok

a) Hogy néz ki a vőfélypálca? Mire használják?

b) Hogy zajlik a húsvét harmadnapi locsolás?

6. Hallottad?

Ha a megadott kulcs alapján összeolvassátok a betűket, egy ismerős mondatot kaptok megfejtésül. Jegyezzétek le ezt a mondatot, s állapítsátok meg, hol találkozhatunk ezzel a felirattal!

B	P	A	É	•	K	K	R	I
✱	■	✤	✱	■	✤	✱	■	✤

E	E	M	A	Á	E	B	L	N
✱	■	✤	✱	■	✤	✱	■	✤

E	D	•	L	Á	R	É	S	E
✱	■	✤	✱	■	✤	✱	■	✤

Kulcs a betűk sorrendjéhez:

✱	■	✤

7. Járj utána!

Magyarázzátok meg röviden (max. 2 mondatban), mit jelentenek a következő szavak:

esztena, orda, bálmos, árdély, pakulár!

8. Muzsikáló feladat

a) Állítsátok össze a felsorolt szavakból három népdal kezdetét!

a - ágastól - alatt - arat - citrusfa - egymástól - el - erdő - erdő - erdő - erdő - három - hogy - kerek - kertek - kisangyalom - kislány - körösfői - levelestől - marosszéki - válunk - zabot

b) Találjátok ki, honnan származnak ezek a népdalok!

9. Tudod-e?

A táblázat vízszintes soraiban egy-egy madár neve rejtőzik. Keressétek meg ezeket, s húzzátok át az állatok nevét alkotó betűket! A maradék betűk folyamatosan olvasva öt értelmes szót adnak megfejtésül.

Magyarázzátok meg röviden (1-2 mondatban), hogy mit jelentenek ezek a szavak!

B	Ú	B	G	O	S	U	Z	B	A	N	S	A	K	A
L	K	A	B	Y	A	S	D	É	Ó	L	Y	Z	O	M
S	Z	É	N	S	A	S	C	I	N	E	U	L	G	E
Y	G	Y	U	R	G	O	K	Y	A	L	P	A	G	O
K	A	N	A	R	L	A	S	G	O	G	É	M	L	Ó
T	D	A	R	Á	Á	L	Z	S	A	Ó	L	Y	V	S

10. Erdélyi hímzések

Válasszatok egy erdélyi hímzésmintát! Rajzoljátok le ezt A/5-ös méretben! Rajzotok hátuljára jegyezzétek fel, hogy a minta honnan származik, miből gyűjtöttétek, és milyen hímzéssel kell kivarrni!

Beküldési határidő: 2001. január 31. (Kecskeméti Ifjúsági Otthon Kecskemét, Kossuth tér 4.)

"Marosvásárhely - Kecskemét"

Kérjük minden munkátokon tüntessétek fel a vetélkedő csapatok nevét.

Kiegészítő foglalkozás: 2001. január 11. 16,30 óra - Erdélyi táncok (táncbemutató és táncház). Közreműködnek a Kurázsi Táncműhely tagjai

Helye: Kecskeméti Ifjúsági Otthon A csoport minden tagjának megjelenésére számítunk!

Galántán Kodály nevét vette föl a gimnázium

47 éves gimnáziumunk történetének jelentős napja ez a mai. Az iskola pedagógusai, iskolatanácsa és a szülők a diákok a városi önkormányzat egyetértésével közösen kezdeményezték, hogy intézményünk vállalja fel Kodály Zoltán szellemi örökségének ápolását és vegye fel a városunkat a nagyvilággal megismertető zeneszerző nevét. Talán akkor, amikor néhány évvel ezelőtt iskolánk önvédelmi harcát vívta, tudatosult bennünk, hogy jó volna, ha olyan hiteles személyiség iránytszabó őrködését éreznénk nevelő és oktató munkánk felett, akinek életművében, személyiségjegyeiben közösségünk meglelné az ezredforduló világának vonatkozási pontjait, iskolánk megtalálná egyéni arculatát, Kodály Zoltán életművét kibontva, magasabb igényeket támasztva önmagunkkal szemben, gazdagodnánk értékekben, nevelési módszerekben egyaránt. Az Ő személyisége erősítheti közösségünk összefogását, segíthet összekötni bennünket a zene hangjainak varázslatos birodalmával és a nagyvilággal.

A kis népek esetében, talán jobban, mint más népeknél, a magyarság esetében különösképpen a zene a nemzeti érték, kulturális örökségünk fontos része. A népzenében nem csak a múltat őrizzük, de a jövőhöz szükséges lelki munníciót is. A zenének, akár a létnek titkai vannak, melyek megfejthetetlenek, a lelki gazdagodás hatalmas forrásai erednek belőle.

Létezésünk mellett hagyományainknak, saját megkülönböztető jegyeinknek is értéke van.

Az emberiség több nyelvet beszél. E nyelvek tele vannak ötletes szófordulatokkal, igyekszünk is elsajátítani néhányat közülünk, de anyanyelv csak egy van. A szemölcseinket tudjuk kiktől örököljük, a nemzethez tartozás tudatát a neveltetés érleli vállalássá. A néphagyomány, a viselet, szokás dal nemcsak a felszínen de a mélyrétegekben is hat. A zsinórok rítusok a zenei hanglejtés mögött ott van elrejtve a megtapasztalt élet esszenciája. A sírkövek, a fejfák, a szülők ráncos arca, az ikes igék, a számunkra ismerősen csengő hangok ma és a jövőben is támaszaink lehetnek. Őrizzük a múlt emlékeit: a köveket oszlopokat, neveket, szokásokat azzal a tudattal, hogy a múlt a miénk, - s amit mi teszünk most, az is múlttá válik.

Ma itt vagyunk két világ között, a kivetkőzött tradíciók és a globalizált fogyasztói társadalom komformista kultúrája között.

Kodály szerint a jövőt csak a gyermekeken keresztül lehet alakítani. Ő, a Mester lehajolt a gyermekhez, s felemelte őket magához. Zenepedagógiai elveit ma a világon mindenütt sikerrel alkalmazzák.

Iskolánk tantestülete eredményes, lelkiismeretükkel és a világgal összhangban élő, boldog fiatalokat szeretne a világban útjukra bocsátani. Értékes csak így lehet az életünk.

Pék László
a galántai Kodály Gimnázium igazgatója

A galántai Művelődési Központban nagy sikert arattak a kecskemétiek a Székelyfonóval

Egy nehéz nap krónikája

December 9. szombat

Reggel 8 óra - díszterem: beéneklés a nézőtéren. A gyakorlatok ismerősek, de a figyelem nem lankadhat. Lüktet a tempó, az akkordok egyenletesen változnak a zongorán. Az énekkar tréningezik.

8.30 - színpadi felállás, próba. Nézzük, menynyire tudjuk a kötelező darabot!

8.45 - beszállás az autóbuszba, indulás Budapestre. Útközben a kötelező technikai útmutató mellett néhány szó Adyról és a Párizsban járt az ősz megzenésítőjéről, Nagy Olivérről.

10.00 - Érkezés a Vigadóba, fél óra múlva verseny, a kecskeméti Aurin a negyedik fellépő. Színpadi próbára nincs idő… Sebaj, énekeltek már itt eleget, legutóbb is elsők lettek…

10.30 - Kezdődik a verseny, a nézőtéren elszánt érdeklődők, köztük a kecskeméti anyukák. Az első három kórus nem igazán erős vetélytárs.

11.45 - Konferálás, némi várakozás után felsorakozik a Kodály Iskola Aurin Leánykara. Ők éneklik először az Ady vers megzenésítését. Jól szól. A többi darab is (Selmeczi, Kodály, Bartók, Orbán) jól megy, a közönség egyre lelkesebb. Vastaps. Még három kórus van hátra…

12.45 - A kecskeméti énekkar elindul ebédelni, anyukák maradnak. A miskolci és a szegedi együttes jó teljesítményt nyújt, köztük és közöttünk dőlhet el a verseny. Eredményhirdetés délután.

14.30 - Thália Színház. A díszletek már állnak, a zenekar rendezkedik, a táncosok öltözködnek. Hát mégis sikerült mindent idejében elintézni. Már csak az előadókon múlik az est sikere.

14.45 - Az ügyelő színpadra szólítja az énekkart. Kezdődik az esti Székely fonó előadás próbája. Aurinék még sehol. Ilyenkor jó a mobiltelefon. A körúti csúcsforgalomban rekedt busz intenzív navigálása az Operaház mellé, kitikkadt kórustagok vezetgetése a művészbejáró labirintusában.

15.15 - Próba indul a Tháliában, Durányik László kórusvezető az anyukákkal vissza a Vigadóba.

16.00 - Feszült várakozás a nézőtéren. Lassan telik az idő és még fél órát kell várni. Akit utoljára említ a zsűri elnöke (Kollár Éva), az lesz az első díjas. Már csak egy van hátra: a Kodály Zoltán II. Magyar Kórusverseny Ifjúsági Nőikar kategóriájának győztese az Aurin Lánykar Kecskemétről. Kár, hogy nincsenek itt a lányok, nincs örömsikoly a hír hallatán.

17.30 - Még tart a próba a Tháliában. Mindenki a színpadon, a rendező rendez, a karmester vezényel. Némi sustorgás, idegesség, de a próbát nem lehet félbeszakítani. Végigpróbálják a teljes finálét - a szólisták már itt is jók, - utána Laci bácsi közli az eredményt (a sikítás itt már nem az igazi) és az örömhírt: vasárnap is jöhetnek Budapestre, a nagydíjas versenyen szerepelni.

18.10 - Az ügyelő egymás után szólítja a közreműködőket, alig egy órás pihenő és ejtőzés után kezdődik az előadás. A nézőtéren közben gyülekezik a közönség. Sokan vannak, őszintén érdeklődnek, persze akadnak köztük kecskemétiek is…

19.10 - A Kecskeméten már megszokott színvonalon szól a Székely fonó, de ezúttal a szólisták viszik a pálmát: érettebben, természetes átéléssel énekelnek, meggyőzőek a színpadi alakítások. A szokásos helyeken itt is bejön a taps, a tánckar ismét a helyzet magaslatán. A finálénál már mindenki nyugodt lehet: nem jöttünk hiába.

20.25 - Még szól a vastaps, néhányan ma már másodszor hallanak ilyet a fővárosban. Már Dömötör Zsuzsa is a színpadon van a gyerekek körében. Megint jó érzés volt kecskemétinek lenni, s osztozni a megérdemelt sikerekben…

Krónikás:
Horváth Ágnes

ELFOGULT LEVÉL

Kedves Balogh Ildikó és Fantoly Gyula!
Tisztelt Kurázsi Táncműhely!

A nagy dolgok egyszerűek. Ti az "Apáról fiúra" című műsorral nagy dolgot vittetek végbe és egyszerű, természetes eszközökkel. Nagy dolog történt, mert a műsor folyamán végig olyan hitelességgel jelent meg a színpadon a tánc, ami ritkaságszámba megy , más együtteseknél többnyire néhány pillanat ad hasonló élményt, akár órák alatt. Természetesen - "ahogy szél a szél, eső az eső" - történt minden. Lenyűgöző ereje van bárminek, amiről úgy érezzük nem történhet másként. Így kell lennie. ilyen volt a táncotok.

Ebből a néhány szóból már láthatjátok, nem szigorú szakmai kritika következik. Elfogult vagyok, elismerem, mégpedig a javatokra. De ez az elfogultság most a sok generáció alatt tökéletesre csiszolódott tánca mellett szól, amit még a megmaradásért végigküzdött életek is hitelesítenek. Elfogult vagyok, mert földidézték bennem azokat a képeket amiket legbelül őrzök. A széki Jánosnapi köszöntőket, lakodalmakat, a forrószegi táncházakat, a visai templomdomb porában táncoló párokat, a füzesi ingujjra vetkőzött férfiakat legényes közben, a gyöngyfalvi, mérai, inaktelki utcákat, jól befűtött székelyföldi és gyimesi házakat télvíz idején, de akár mondhatom a Vas megyei, múltról mesélő öregeket vagy a egykori váraljai húsvétokat is, ahol a piros tojások hímzésénél csak az egykori váraljai lányok szeme volt igézőbb.

Ezek csodálatos képek élni segítenek. És a képek gazdái, alakítói most megjelentek a kecskeméti színpadon, beszélni énekelni táncolni kezdtek és ezzel elhozták minden szépségét és értékét szülőföldjüknek, falujuknak, múltjuknak és életsorsuknak. A műsorotokban közreműködő vendégekről beszélek. Bár nem pontos a szavam, mert jelenlétük szinte azonnal mindent megváltoztatott: már nem egy néptánc műsort láttam, hanem melegföldvári Karácsonyt és bált, széki, szilágysági és bagi táncmulatságot, ahol ők otthon voltak a táncban, ők, az apák, édesanyák, s a többiek lettek a vendégek, akiknek fiatal-gyermeki lépéseit jogos büszkeséggel és féltő, apai-anyai szeretettel figyelik.

Egy izményi székely ember egyszer azt mondta nekem: a táncot nem megtanulni kell, hanem eltanulni. Nem lecke, bár feladat. Nem elveszem, de elsajátítom, az enyém is lesz, mert egész valómon átszűrve, újra világra hozom: majdnem úgy, mintha életet adnék. Örömmel láttam, hogy sok táncot már eltanultatok. Túl vagytok már az utánzáson, ami csak első lépcsőfok és nem kell, nem lehet elvetni: a gyermek is utánozza édesanyját, mikor járni, beszélni, élni tanul.

A szép táncban a szemek beszélnek. Sajnálom azokat, akik távolabb ültek a nézőtéren, hiszen itt nem a térformák voltak az érdekesek, nem a látvány összessége, hanem az érző, eleven ember a gesztusaival, a csizma sarkának finom koppanása vagy deszkát reccsentő ereje, kapaszkodó, ölelő, egymást tartó kezek, együtt ringó felsőtestek és a szemek, amik egymást keresték, figyelték és bátorították.

Voltak a műsorban olyanok is, akik titeket kerestek tekintetükkel, ahogy ti az öregeket: ez a sok táncoló, játszó, boldog gyerek! Ilyen őszinte, igaz gyermeki jelenlétre színpadon nem is emlékszem. Minden mozdulatukat, szavukat áthatotta a tisztaság, a gyermeki hit szépben és jóban, az egymással-levés öröme. A györgyfalvi kicsi legénytől vagy a váraljai kicsi pártól sokat lehet tanulni: olyan titkot őriznek, amiről önfeledten nem is tudhatnak. Óriási felelősség és tiszteletreméltó munka, ha valaki ezeknek a kis tündéreknek a kezét megfogja és vezeti őket.

Sokáig sorolhatnám még a pillanatokat, amik gyönyörűséget adtak: a bagi mulatságot záró mars kezdetét, a "Radina" primásának és táncosainak együtt-lélegzését, a vándor népmesei figurát, a szatmári táncok lefekező dobogásait, a somogyi játékokban a fiuk bemasírozását, az utánpótlás által megtapsolt szilágysági meghajlásait, a széki párt táncoló négy széki embert letisztult és megtisztító táncát, de igaztalan lennék a műsor többi, nem kiemelt részével, szereplőivel. Mindenkinek elismerés és gratuláció, bele értve a tiszta, világos mondatokban fogalmazó, érzelmes konferálást és a kezdő és záró, szabad táncot is, amelyek szinén az ünnep hangulatát sugározták.

Nagy a felelősség, mint a szerelmeseken, akik az első éjszaka, az első ölelkezés után egymásra néznek. Megőrizni, ismételni, tovább vinni, fényéből tovább adni, újra és újra boldogan átélni. Ezért is, hogy a melegföldvári asszony újra láthassa egy év múlva a magyar testvéreinek hívott kecskeméti közönséget, azért is, hogy táncotokat a gyertyák, csupasz villanykörték és vaksi kis falusi lámpák fénykörében mindig felmutathassátok: így is lehet. Hogy is lehetne másképpen!

Valaki egyszer filmekről szólva mondta vannak azok a filmek, amik élni segítenek és van a többi. Táncolásotok élni segít, segítsen titeket is minden földi és égi hatalom. Mindehhez szeretetet, egészséget és békességet kívánok nektek!

Szávai József
A Tanac Néptáncegyüttes vezetője

Ünnepség Kodály szülőhelyénél, a vasútállomásnál

KODÁLY ZOLTÁN

- születésnapi köszöntő -

A mágikus kecskeméti nevek között a Tiéd is végigkísérte gyermekkoromat, ahogy Petőfi Sándor és Katona József a múlt, (immáron még múltabb) 19. századból, - úgy a tiéd a múlt, huszadik század egyik meghatározója ezen a tájon.

Az utókor valójában nem tud mit kezdeni bátor nagyjaival, - szobrokat állít és rombol, - születésnapi ünnepélyeken üres szólamokat szajkózunk, de azt a bátorságot, amivel a kecskeméti pályaudvar mellől a pesti Köröndig, utóbb a diktatúra hivatalnokai által rettegett tekintélyes művész-pedagógusként egész Tokióig lehetett eljutni, csak kevesen követik.

Mindenkor kényelmesebb beállni a sorokba, mint kilógni belőlük.

Mennyivel könnyebb és kényelmesebb lett volna neked is elhallgatni, hogy hallod és látod, hogy mit művelnek körülötted a zenével, mintsem folyamatosan ostorozni a megalkuvó süketek zenévé hazudott ricsaját.

A 1918/19-es levert szociális forradalom után megcsonkított ország szellemi elitjeként mit is tehettetek?

Fölszántjuk a császár udvarát.

Te ugyanabban az Eötvös Kollégiumban tanultál, ahol Szabó Dezső és a huszadik század közepének legnagyobbjai. A kollégisták évről évre megrendezett vidám kabaréiról megmaradtak a plakátok: "zenét fütyül hozzá Kodály úr".

Milyen hitekkel készülhettél vajon akkor, egyetemistaként, az Alföld felől fújó szabadságvággyal, a saját jövődre?

A neobarokk kurzus éppúgy a magyar népről prédikált, mint a második háború utáni magát szocialistának hazudó rezsim, s te mindkettőről jól tudtad, hogy aljas hazugság.

Horthy admirális úri Magyarországa, majd később Rákosi moszkovita helyőrségének megmaradt hatalmi dombjai és pusztaságai közepette mit is lehetett tenni ezzel a tudással?

Kevesen voltatok, s hogy a kevesek többen legyenek, ehhez alapvetően járultál hozzá, Kodály Zoltán.

Magyarországon leginkább temetni tudunk, - "Olimpiász a temetőben" - írta a már említett évfolyamtársad, az ifjúság örökösen félreértett, expresszionistán őrjöngő zsenije, Szabó Dezső.

Most viszont a születésed napját ünnepelhetjük itt, a kecskeméti pályaudvari télben.

Hogy a huszadik század magyar legjobbjai úgy tudtak az egész világra kitekinteni, hogy összes idegszálukban vitathatatlanul érezték magyarságukat, - ez Neked is köszönhető.

Pedig mennyi félreértés övezte már akkor, s azóta is legalapvetőbb fogalmainkat.

A "magyar nótának" nevezett műsziruppal minden össze volt locsolva, s te, aki tudtad, hogy mekkora a különbség a igazi magyar népdal és a merániakon fölnövesztett iparosok műzenéje között, prófétai hittel segítettél mindannyiunknak meghallani azt.

Soha nem hagytad, hogy a másik zseni, Bartók Béla ellen fordítsanak, aki a kurzus elől egészen Amerikáig hajózott.

Mikor egy konferencián az ötvenes évek szovjet-blöffjének helytartói Bartókot, mint sajátjukat méltatták, neked volt merszed fölállni, és közölni az egybegyűltekkel: "Tartozom azzal halott barátom emlékének, hogy elmondjam: ha élne, már régen elment volna az önök országából."

Ugyanezek a politikai brigantik fölkértek, hogy írj új Himnuszt az országnak, - neked pedig az életveszélyes korszakban is volt bátorságod szembeszállni a hatalom követelésével. Mert jól tudtad, hogy neved éppúgy kötelez, mint Erkelt és Kölcseyt.

Az anekdoták szájhagyománya olykor szinte népmesei hőst formált belőled is, hosszú ősz hajad az unokák generációja számára maga volt az ellenállás, - temetésed egy évvel a '68-as nagy lázadások előtt egy korábbi korszak lezárásaként nemzeti tüntetéssé vált.

Magam tíz éves voltam akkor, az iskolánk Sas-hegyén, - de nem fogom soha elfelejteni.

Ahogy a galántai táncok, vagy kórusműveid felemelő, szívbemarkoló pátoszát sem. Azt a pátoszt, amit férfias szeméremmel letagadunk, mások gyakran nyegle értetlenséggel nem is hajlandók átérezni, de amely a megtisztító katarzishoz juttatja el mindazokat, akiknek van fülük a hallásra.

Ne áltassuk magunkat: a tiszta források élvezeténél mindig egyszerűbb lesz belefetrengeni a bárhol föllelhető pocsolyákba.

Amikor az autósztráda portása már Katona József nevét sem ismeri, s a legnagyobb jóindulattal kérdezi meg: miért is van épp róla elnevezve a színház, - a csatorna-kultúra tömeges dáridózása közepette mit tehetünk azért, hogy neved ne csak árú-védjegy maradjon?

Kis döntéseink botor sorozataiban a Te formátumod és világlátásod segítsen bennünket.

Jól ismerted a kufárokat magad is. "És kötéllel ostort fonván kihajtá őket a templomból" - énekeltetted Jézusról, - akinek mindjárt itt a kétezer-egyediknek mondott születésnapja.

Ady magyar messiásainak sorában mindenkor ott lesz a helyed, -

Isten éltessen sokáig, - Kodály Zoltán!

Bodolay Géza színidirektor ünnepi beszéde az emléktáblánál.

KECSKEMÉTI FŐISKOLA

Rektori dicséret

A három kar javaslata alapján az év utolsó Főiskolai Tanácsülésén került sor a rektori dicséretek átadására. A Kertészeti Főiskolai Kar részéről Kégel Tamás érdemelte ki az elismerést a Főiskola sportéletének koordinálásában, valamint az Agrár Sportnapok szervezésében nyújtott teljesítményével. A Műszaki Főiskolai Karról Keresztszeghy István az informatikai képzést érintő, részben a jelentősen növekvő hallgatói létszámból fakadó feladatok sikeres megoldásáért kapott rektori dicséretet. Szászné dr. Virányi Katalin a Tanítóképző Főiskolai Kar képviseletében a gyakorlati képzés és az Óvodapedagógiai Konferencia szervezésénél kifejtett több éves munkájáért részesült jutalomban.

Mérlegen

A főiskolai rektori vezetés és a vezetésben érintett szervezeti egységek egyaránt összegezték az integráció első évének tapasztalatait. Megállapították, hogy a kezdeti nehézségek, az eltérő profilból és előzményekből fakadó bizalmi problémák ellenére sikerült kialakítani a többkarú főiskola alapvető működési feltételeit, gazdaságilag és szervezetileg menedzselni a karok és a központ együttműködését, kiépíteni az új intézmény kapcsolatrendszerét és arculatát, meghatározni a jövő stratégiai feladatait. Mivel azonban a Kecskeméti Főiskola országosan a kisebb felsőoktatási intézmények közé tartozik, ezért a következő évek kulcsfontosságúak lesznek az új szervezeti formák stabilizálásánál, további hallgatói létszámemelést lehetővé tevő új szakok és szakirányok bevezetésénél, valamint a felsőoktatás regionális feladatainak minél magasabb színvonalon történő teljesítésénél.

Konzultációk

Az utóbbi hetekben két felsőoktatási tárintézmény képviselői jártak Kecskeméten. A szarvasi Tessedik Sámuel Főiskola gazdasági és igazgatási szakemberei valódi műhelymunkát végeztek kecskeméti kollégáikkal: megvitatták és kölcsönösen értékelték a központi szervezeti egységek intézményi szerepét, a koordináció és az információ-áramlás meglévő formáit, a fejlesztés lehetőségeit. A tapasztalatok cseréje mindkét intézmény munkatársai számára hasznosnak bizonyult.

A bajai Eötvös József Főiskola a legmagasabb szinten képviseltette magát Kecskeméten: a főigazgató mellett a fakultások vezetői és a főtitkár látogatott el a megyei társintézménybe. A tárgyalások itt a korábbi kapcsolatfelvétel folytatását jelentették, s egyúttal előkészítették a hamarosan megkötendő együttműködési megállapodást. A szakmai-tudományos kapcsolatok erősítése mindkét fél számára kölcsönös előnyöket ígér, s remélhetőleg sokat profitálhat az együttműködésből a két intézmény diáksága is.

Társadalmi Tanács

A Kecskeméti Főiskola szervezeti felépítésének kiteljesedését és a törvényi előírások teljesítését is jelenti a Társadalmi Tanács megalakítása. Hosszas előkészítés és kari konzultációk után megkezdődött a felhasználói oldal (cégek, testületek, szakmai és társadalmi szervezetek) prominens képviselőinek, közéleti személyiségeknek a megkeresése, akik tanácsaikkal, javaslataikkal segíthetik a főiskola stratégiai céljainak megvalósítását, a térség és a régió felsőoktatási céljainak meghatározását, a minden érintett számára optimális jövőkép és fejlesztési irányvonal kialakítását.

HÖK pályázat

A Kecskeméti Főiskola Hallgatói Önkormányzata hallgatói információs kiadvány megjelentetésének támogatására nyolcszázezer forintos támogatást nyert a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája által kiírt Integráció 2000 című pályázaton.

Sürgősségi osztály a kórházban

A kecskeméti Megyei Kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályának ünnepélyes átadásán Endre Sándor megyei közgyűlési elnök és dr. Zombor Gábor főigazgató után dr. Horváth Zsolt államtitkár is köszöntőt mondott, amelynek vége így hangzott:

Miután magam is itt kezdtem pályafutásomat, és sokat köszönhetek az itteni tapasztalatoknak és kollegáknak, ezért a kórház iránti hálám lerovásaként is tekintem, hogy sikerült segítséget nyújtanom ennek az osztálynak a kialakításához.

Ezután kérdeztük az államtitkárt, hogy kecskeméti országgyűlési képviselőként melyek azok az eredmények a 2000. évből, amelyeket évek múltán is személyes sikerként is elkönyvelhet majd ?

Több dolgot is említenék. A volt SZTK Piaristák téri épületének tulajdonjogát rendeztük. A pályázatok megírása, elkészítése és beadása után sikerült - a kecskeméti emberek örömére is - a kormány ötszázmilliós címzett támogatásának elnyerésével és a város százmillió forintjával a 2002-es befejezést kitűzni.

A másik fontos dolog ennek a Sürgősségi Osztálynak a mostani átadása, amely egy százötvenmillió forintos beruházás volt. Magam is mentőztem egy ideig, később a traumatológián is dolgoztam, így közelről érzem ennek a részlegnek a fontosságát, és ismerem az itt dolgozó embereket. Ebben a kecskeméti kórház most elérte a világszínvonalat és az országban az elsők között létesíthetett ilyen feltételeket. Mindez többszörösen jobb életesélyt biztosít azoknak az embereknek, akik bármilyen okból ide kerülnek. Itt említeném meg az ide tartozó mentőfeljáró átépítését is, amelyhez központilag harminchatmilliót, a Megyei Önkormányzat pedig több mint húszmilliót biztosít. Külön említeném a különféle kórházi pályázati pénzeket, amelyek ugyan sok kisebb tételből tevődtek össze (ultrahang készülékek, endoszkópok, röntgen berendezés harmincmillióért, stb.) összességében mintegy kétszázmillió forint összegben. Külön megemlíteném a különlegesen korszerű onkoradiológiai részleget, amely személyesen azért is fontos, mert édesanyámat is daganatos betegségben veszítettem el. Sikerült külön keretből bizonyos gyógyszereket biztosítanunk, és ezen kívül a most átadásra került teljes test hyperthermiás készülékek is egy újabb kezelési módot jelentenek. Itt a magántőke bevonása mellett az engedélyezési eljárásban tudtam segíteni.

Amit 2001-ben mindenképpen fontos személyes feladatomnak is tartok, hogy a volt SZTK felújítása haladjon, az onkoradiológiát továbbfejlesszük, és ami a leglényegesebb, hogy sor kerüljön az izsáki úti gyermekosztály rekonstrukciójára is. Most csak megjegyzem, hogy fenntartom korábbi ígéretemet, miszerint ha a város erre a célra (például a mostani, telemozis várható privatizációs bevétel összegéből) százmillió forintot áldoz, akkor a központi költségvetésből kétszázmilliót tudnánk hozzátenni. Rendkívül lényeges a háziorvosi rendelők felújításának megkezdése, majd a későbbiekben - ez lehet, hogy 2002-re tolódik -, a diagnosztikai eszközök cseréje. Természetesen ezeket az ügyeket és ütemezésüket egyeztettük Endre Sándorral és Zombor Gáborral is.

K.Gy.

Gyógyítani az egész embert!

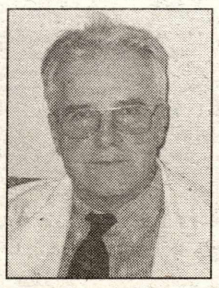

A kecskeméti Megyei Kórház Nyíri úti központi tömbjének húszéves évfordulóján egész napos tudományos fórumot tartottak a Tudomány és Technika Házában. Az egyik előadót, Török László bőrgyógyász professzort, - aki most éppen tizenkét orvosával és negyven munkatársával szolgálja a Nagykőrösi utcai "bőrkórházban" a fekvő- és járó betegeket -, a laikusok számára is érdekfeszítő előadása kapcsán kerestük fel.

- Elsősorban az orvos kollégák figyelmét szerettem volna felhívni arra, hogy mennyire fontos az elébük kerülő betegek tetőtől talpig történő vizsgálata. De ugyanilyen fontos, ha valaki bőrelváltozást tapasztal magán, hogy akkor ne utoljára menjen a bőrgyógyászhoz. Sajnos, általában későn. Sőt a fodrászok, és kozmetikusok is segíthetnek (felkészítettük őket erre), hogy felismerjék például a melanóma egyértelmű jeleit vendégeiken.

- Hogyan lett bőrgyógyász?

- Eredetileg belgyógyász szerettem volna lenni, de egyetemi docensem 56-ban visszaadta a párttagkönyvét, így nekem is más szakot kellett választanom. Így lettem bőrgyógyász. Kezdettől a belgyógyászattal való összefüggéseiben érdekelt a bőrdiagnosztika. A sok tapasztalatból, amelyből számomra az így melletti klasszikus medicina a legfontosabb, megszületett az a könyvem, amelynek újabb, bővített kiadása éppen a napokban várható. Sok orvos ma alapos vizsgálat helyett laborokba küldi a betegeket, beüti a számítógépen a billentyűt, és az alapfogalmak tudatos alkalmazása nélkül állít fel "diagnózist". Nekem a legfontosabb szakmai elismerés, ha egy távoli városban járva, egy ismeretlen orvos kolléga megköszöni: "a te könyved alapján diagnosztizáltam egy leukémiás esetet". Kicsit szomorúan jegyzem meg, hogy mindemellett viszont, saját kórházunkon belül, egymásról sem tudunk eleget. Nem a keserűség és az elismerés hiánya mondatja velem, de tíz évvel ezelőtt - és azóta évente folyamatosan - , az országban először szerveztük meg az úgynevezett melanóma napot, amelyen az orvosok és szakdolgozók szombatonként ingyen szűrnek. Máig ezért egy szó köszönetet nem kaptunk. Most alakult meg egy országos melanóma-klub. Ez is nagyon fontos, mert csak nálunk, évi hatvan-hetven ilyen új beteg jelentkezik. Létkérdés, hogy az orvos vagy maga a beteg, időben észlelje a megjelenő új kis fekete foltot vagy dudort a bőrén, mert ha ez kivérzik, akkor már hiába van az azonnali műtét vagy az onkoradiológia, félév alatt elveszíthetjük a beteget

Nem látom túl rózsásnak a bőrgyógyászat helybéli jövőjét, mert körülményeinkre az is jellemző, hogy húsz év óta nem volt felújítás az épületen. De tudomásom szerint rekonstrukciós terv és költségelőirányzat sincs rá. Az új vezetésnek sem volt még elég ideje ezzel foglalkozni. Az itt dolgozókban van tehát egy dupla bizonytalanság érzet is, ami részben összefügg az egészségügyi rendszer átalakításával, benne esetleg a minket is érintő privatizációval, mindez megtetézve a helyi fizikai gondokkal.

- Hány éve van Kecskeméten?

- Éppen huszonöt éve. És büszke arra, hogy a szakmában az egyetemek után (némelyik előtt is), másokat megelőzve, Kecskemétet emlegetik. Úttörő törekvéseink közül beépült a szakmai gyakorlatba a bőrgyógyászati sebészet, amely első volt az országban, és amelyet dr. Mari Béla vezet. Nálunk van speciális bőrgyógyászati szövettan is, amely másutt időben és térben is távol van egymástól. A fénykezelést végző fototerápiás részleget dr. Raffai Sára vezeti. A gyermekbőrgyógyászatot - amelyet csak a Heim Pál Kórházéval lehet összehasonlítani -, dr. Somogyi Tihamér vezeti. A klasszikus nemi betegségek diagnosztikája is forradalmi változáson ment keresztül, ahol két specialista kollégánk, komoly diagnosztikai háttérrel, az itt előforduló más vírus kórokozók felismerését is el tudja végezni.

Nehéz ma az egészségügyben vezetőnek lenni, mert a gazdasági felelősség is átkerül a főorvosokra, és az úgynevezett menedzser feladatok a szakmai és klasszikus gyógyító munkától veszik el az időt, energiát és figyelmet. A betegeknek is feltűnik, hogy nálunk a melanómát egy hét alatt megműtjük az ilyen lepusztult körülmények ellenére is. A műszerek és eszközök beszerzésére minden lehetséges ötletet és szponzort próbálunk igénybe venni, de a kolduló körút után mindig megállapíthatom, hogy a nagyobb cégek helyi vezetői szinte semmi ilyen jellegű, önálló döntéssel nem rendelkezhetnek. Emellett egyszerre kell megértsem és "elítéljem" kollegáimat, amikor a magánjövedelmek szerzése sokszor előtérbe kerül a szakmai fejlődéssel szemben.

Mindezek után kedves mosollyal kísért ki, és nagy örömmel mutatta meg azt a tenyérnyi részt az osztályból, amely a gyermekrendelőt foglalja magában. Itt már meg tudták teremteni azokat a feltételeket, amelyek a többi részen még hiányoznak. A kézfogás után immár sokadszor jutott eszembe: ismerjük-e, becsüljük-e az értékes embereket Kecskeméten? **K. Gy.**

Csillagnéző 2001-re

KOS. A sorsformáló bolygók ebben az évben békén hagyják a jegy szülötteit, inkább a mindennapi teendők kerülnek előtérbe. A jegy ura, a Mars a legtöbb időt a Nyilas jegyében tölti (február közepétől szeptemberig), innen látja el plusz energiával és felfedező kedvvel a Kosokat. A Vénusz, s vele együtt a szerelem májusban érkezik meg, de aztán tovább is áll.

BIKA. Aki május 15-20 táján született, az első négy hónapban magán érezheti a Szaturnusz feddő tekintetét, de azt követően már oldódik a szigor. Júniusban áthalad a jegyen a Vénusz, felpezsdíti az érzelmeket, de aki csak a gyarapodásba vagy a kulináris élvezetekbe szerelmes, az is megtalálja a számítását.

IKREK. A karmikus tanító, próbákra tevő Szaturnusz májusban érkezik meg az Ikrekbe, s még az év végére is csak a jegy közepéig jut el. Főleg azoknak kell összehúzódzkodniuk, akik május 21. és június 5. között születtek. Nehezebbé válik a kapcsolatteremtés, kevés sikere lesz a párhuzamos viszonyoknak, és a felületesség is szigorúbb elbírálásban részesül. A jegy többi szülöttjét inkább a Jupiter szerencsélteti, de nekik sem ajánlatos mindent egy lapra feltenni.

RÁK. Augusztusban a "nagy szerencsebolygó", a Jupiter belép a Rák jegyébe, s ez jó hatással lesz a családi ügyekre, vagy a nagyobb utazásokra. Akik június 21. és július 8 között születtek, felhagynak kissé az aggodalmaskodással, feltöltődnek optimizmussal, de legalább fél lábbal érdemes azért a földön maradni. Novembertől 2002. márciusáig erősen csökken a Jupiter lendülete és terjeszkedési hajlama.

OROSZLÁN. Az Oroszlánok egy részének (júliusiak) Napját - vagyis alkotó és szervezkedő kedvét - a Neptunusz homályosítja el kissé. A történések oka, célja többnyire rejtve marad, kivéve, ha valaki némi beleérző képességgel született. Akik augusztus közepe táján születtek, azoknak a kedélyét az Uránusz borzolgatja, váratlan akadályokat emelve a szép tervek útjába. Ráadásul néhány "alattvaló" függetlenségről szónokol...

SZŰZ. A világ egy része csupa unalom, más része csupa válság. Az utóbbit főleg azok tapasztalhatják, akik szeptember 6-10 tájékán születtek. Nem elég, hogy a Plúró lázadásra biztatja tudatalattijukat, de ehhez a rebellióhoz a Mars plusz energiát is szolgáltat az év nagyobbik részében. Titkárnők, vigyázat! Nem kell rögtön otthagyni csapot-papot, ha a főnök nem méltányolja a munka racionalizálására tett javaslatot.

MÉRLEG. A Mérlegek az idén túlnyomórészt kedvező helyzetben érezhetik magukat. Harmonikus fény éri Napjukat mind a Jupiter-Szaturnusz, mind a Neptunusz-Uránusz részéről. Lassú, de jól stabilizálható haladásra, váratlan, de pozitív tartalmú eseményekre számíthatnak. Lehet bízni a megérzésekben is, főleg azoknak, akik szeptember első hetében születtek. Ebben a kellemes környezetben csupán egyetlen veszély fenyeget: az elkényelmesedés.

SKORPIÓ. Az idén még inkább nyűgös, mint örömteli Skorpiónak lenni. Nehezen tisztázható viszonyok, kellemetlen meglepetések tarkítják az életét. Az első hónapokban a jegy végének szülöttei minduntalan falakba ütköznek. Hiába a jól átgondolt terv, ha hiányoznak az eszközök. Az év második felében bukkan ki a felhők mögül az első reménysugár, de ez még főleg az októberi Skorpiókat boldogítja. A többieknek még böjtölniük kell egy kicsit.

NYILAS. A legtöbb terhet és válságot a december eleji Nyilasoknak kell elviselniük, különösen augusztustól az év végéig. Van ugyan, aki szereti, ha gyökeresen megváltozik körülötte a világ, legfeljebb az bosszantja, hogy miért ilyen lassan. Aki viszont már benne jár a korban, inkább azt kedveli, ha a dolgok az addig megszokott rendben haladnak. Közöttük az a bölcs, aki belátja, hogy a világ nem köteles a mi kényelmünket szolgálni.

BAK. Ami neked fáj, az nekem még csak nem is viszket - mondhatja a Bak a Bikának. Akik január közepe után születtek, azok Napjára a Szaturnusz jó fényt vet májusig, ráadásul uralkodik is ebben a jegyben, tehát kitartó, türelmes munkára biztat. Ennek meg is lesz az eredménye. A többi Bak inkább a Jupiter szembenállását érezheti augusztustól, ami jobb a semminél, különösen ha a családi ügyeket kell rendbeszedni.

VÍZÖNTŐ. A Vízöntők májustól lélegezhetnek fel, amikor a Szaturnusz átlép az Ikrekbe, s innen harmonikus fényt vet jegyükbe. Ennek eleinte a januári születésűek örülhetnek, mivel sok, addig homályos körülmény megvilágosodik, s a káoszból kialakul némi rend. Más Vízöntők a Jupiter és az Uránusz viszonyának javulásából húzhatnak hasznot. Tengernyi ötletük támad, főleg júniusban.

HALAK. A Halak jegyűek a Szüzekhez hasonló válságot élhetnek át, azzal a különbséggel, hogy nekik nem annyira kenyerük a racionális gondolkodás. Inkább megérzéseikre hagyatkoznak, s érzelmileg közeledik a felfedezésre váró világhoz. Ezt most erősen korlátozza mind a Jupiter, mind a Szaturnusz, aminek szorongás, szeretethiány, frusztráltság a következménye. A görcs augusztustól kezd oldódni.

L. A.

Születési horoszkóp, sorselemzés, előrejelzés, személyes konzultációval. Tel.: 30/27-144-28.

Drogról a pedagógusoknak

Kurdics Mihály előadást tart a fiataloknak.

A Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Intézet idén júniusban kiadványt jelentetett meg A drogproblémákról őszintén pedagógusoknak címmel, amelyet minden általános és középiskolába eljuttattak egy példányban. A kiadvány szerzője Kurdics Mihály nyugalmazott rendőr alezredes, aki hosszú évek óta foglalkozik a témával. Kecskeméten és szerte az országban számos iskolában tart rendszeresen előadást diákoknak, tanároknak és szülőknek.

- A pedagógus elég tájékozatlan a kábítószer kérdésben, hiszen senki nem készítette fel, hogy egyszer majd ilyen veszélyekkel találja szemben magát. Pedig előbb-utóbb szinte mindegyik tanár találkozik vele. Akár ő maga veszi észre, akár egy diák jelzi. A gyerekek mindent tudnak egymásról: ki cigizik, ki iszik, ki drogozik. Ha tanár és diákjai között bizalom van, a gyerekek szólnak. Kérdés, hogy mit tegyen ilyenkor a pedagógus? Őrlődik, hogy lépjen, vagy ne lépjen. Szóljon a szülőknek, az igazgatónak, forduljon a rendőrséghez? Vagy tegyen úgy, mintha semmit nem vett volna észre? Ez utóbbi a legrosszabb megoldás.

- De bizonyos közhiedelmekkel ellentétben nincs feljelentési kötelezettsége?

- Nincs ilyen. Az előadásaimban két dolgot szoktam tanácsolni. Ha kábítószerfogyasztás jeleit tapasztalják az iskolában, a szülőt azonnal értesíteni kell, és rá kell venni, hogy vigye a gyereket orvoshoz. Hozzák az osztály tudomására: tudjuk, mi történt, nem jelentjük fel a társatokat, adunk neki egy esélyt, de nem engedjük, hogy ez folytatódjon. Persze, a pedagógus nincs könnyű helyzetben, általában a szülő háborodik fel a legjobban, és úgymond, a rossz hír hozóját akarja kivégezni. Ilyenkor legjobb húszig számolni, aztán felhívni a szülő figyelmét, hogy a gyerek az övé, csak ő viheti orvoshoz, kérheti a kezelését, s a többi. Az iskola nem. Másképp fest a dolog, ha kábítószer-terjesztés gyanúja merül fel. Ekkor legcélszerűbb, ha az igazgató azonnal kapcsolatba lép az illetékes kapitányság vagy a bűnügyi osztály vezetőjével, és a többit a rendőrségre bízzák. Ez már bűncselekmény, nincs mód mérlegelésre. A tanár semmi esetre se nyomozgasson. Ha egyik esetben sem tesznek semmit, az a legrosszabb. Gondolja el, milyen morális hatással van a szemet hunyás azokra a gyerekekre, akik nem kábítószereznek?

- Hogy viszonyulnak a hallgatók az Ön előadásaihoz? Érdeklődnek?

- A pedagógusok igénylik a tájékoztatást, örülnek, hogy jön valaki, aki segít, levesz a vállukról egy gondot. A szülők a legtájékozatlanabbak, nagy részük úgy véli: az ő gyereke aztán soha! A gyerekek kifejezetten érdeklődők. Sokat tudnak, de azért nem árt helyre tenni a dolgokat. A gyerekeket nem szabad alábecsülni. Csak őszintén, az igazat szabad mondani, azonnal észreveszik a túlzásokat, és rákérdeznek. Nagyon fontos a hitelesség. Otthon apu-anyu elmondják, a gyerek beteszi a fiókba, mint a többi intelmet. A tanárról azt gondolja: na ne, a fizikához is ért, meg a kábítószerhez is?! Az orvosra már jobban odafigyelnek, a rendőrre pedig különösen. Egyébként én nem száraz előadást szoktam tartani,. hanem együtt dolgozunk a hallgatósággal. Be kell vonni őket, úgy érdekesebb és hatásosabb is.

- Magyarországon van egy nagyon szigorú drogtörvény, a kábítószer-fogyasztás mégis növekszik. Ez mintha azokat igazolná, akik ellenezték a túlzott szigorítást.

- A jogszabály soha nem az egyedüli üdvözítő megoldás, csak egy eszköz a harcban. A szigorúságnak akkor lenne visszatartó ereje, ha már lennének példák. De a rendőrségnél egyelőre hiányzik a felderítő hálózat, különösen vidéken, nincsenek látványos lebukások, egy-két esetet kivéve. A bíróság három év múlva tárgyalja az ügyeket, még nincsenek ítéletek. Csak a törvénnyel semmiképpen nem lehet megoldani a problémát. A kábítószer elleni küzdelemnek három szintje van. Az első a kínálatcsökkentés: a gyártóhelyeket, csempészutakat, terjesztő hálózatokat kell felderíteni, gyéríteni. Ezeket csak "csipegetni" lehet, teljesen fölszámolni nem. A második szint a veszélyeztetett korosztály felvilágosítása. Felkészíteni, megtanítani őket; hogy tudjanak nemet mondani. Mert döntési helyzetben mindig a gyerek van. Ha ők sokan elutasítják, akkor nyertünk. A harmadik szint az ártalomcsökkentés. Ha már benne van a fiatal, mit lehet tenni? Leszoktató kezelés, gyógyítás, rehabilitáció. Ezen a szinten igazán átütő sikerű módszerek nincsenek. A heroinfüggők 92 százalékát például nem lehet megmenteni.

- Van, aki nálunk is azt mondja, legalizálni kellene a könnyű vagy lágy kábítószereket, mint a marihuána, ezzel gyengítenénk az illegális terjesztőhálózatot. Még mit nyerhetnénk vele?

- Semmit. Hollandiában megpróbálták, nem vált be. Nem nőtt, és nem is csökkent a kábítószerezők száma, később kénytelenek voltak szigorítani is a szabályokat. A marihuánát nem lehet túladagolni, nem is ez a baj vele, hanem hogy ezzel kezdődik a szomorú utazás. A kipróbálók 5-10 százaléka válik függővé. De senki nem tudhatja előre, nem esik-e bele éppen ebbe az 5-10 százalékba. Aki síkra száll a marihuána mellett, kérdezze meg magától: kitenném-e ilyen veszélynek a saját gyerekemet? És válaszoljon nagyon őszintén. A drogos nemcsak a saját, de a családja, környezete életét is pokollá teszi. Azt szoktam mondani: le lehet szokni, ha nagyon-nagyon erős vagy. Évekbe telhet, és iszonyatos kínlódás. S ha sikerül is, soha nem leszel az az ember, aki voltál. Sem testben, sem lélekben. A visszaesés veszélye pedig óriási.

- Tapasztalatai szerint mi viszi rá a gyerekeket, fiatalokat a kábítószer kipróbálására?

- Kíváncsiság, a jó balhé, a közösség, egyéni problémák. Hetedik-nyolcadikos gyerekekkel szituációs játékokat szoktunk játszani. Azt játszuk, hogy néhányan egy baráti közösség vagyunk, és csak azt veszszük be, aki elfogadja a feltételeinket. Például azt, hogy drogozzon. Van gyerek, aki azt mondja, jó, nem baj, ha nem vesztek be, majd találok más barátokat. Van, aki elfogadja a feltételeket. Azt szokás mondani, hogy a kábítószerezés társadalmi probléma, de ezzel a felelősséget nem háríthatjuk el magunktól. Mindenkinek, családnak, rendőrnek, tanárnak, újságírónak megvan benne a feladata, és azt el kell végeznie. Minden egyes kábítószeres eset egyedi, különbözik a többitől. Általános recept, egységes séma vagy szabvány, amit bárkire ráhúzhatunk, és ezzel a problémát megoldottuk, erre nincs.

M.Á.

Pedagógusoknak rendezett konferenciát december elején a Bács-Kiskunsági Református Egyházmegye Drogprevenciós Szolgálata Kecskeméten. A tanácskozás témája volt az iskolákban előforduló kábítószer-fogyasztás, a pedagógusok ezzel kapcsolatos lehetőségei, teendői. Előadást tartott dr. Pelle Andrea, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért szervezet képviselője és dr. Csendes László, az ORFK Bűnmegelőzési osztályának vezetője. Mindkét előadó hangsúlyozta a prevenció, a felvilágosítás jelentőségét, és azt, hogy a pedagógusok számára is segítség, ha az ösztönös hárítás helyett inkább tájékozódnak, információt szereznek az aktuális veszélyekről. Mint dr. Pelle Andrea mondta, a fiatalokat sokkal könnyebb a drogra rábeszélni, mint lebeszélni róla, főleg, ha nem tudjuk hitelesen meggyőzni őket, miért ne éljenek vele. Jobb, ha nem alternatívákat mutatunk fel, vélte az ügyvednő, hanem egy élhető életet. Ami nem könnyű, amikor az életet gyakran maga a felnőtt is nyűgnek érzi.

A konferenciát követő sajtótájékoztatón Ferenczi Zoltán, a Drogprevenciós Szolgálat vezetője bejelentette, hogy a kábítószer elleni programjukat áthelyezik Kiskunfélegyházára, mert a kecskeméti önkormányzat támogatását nem érzik maguk mögött. A feladatvállalási szerződésben foglalt 2,5 millió forintos támogatást sem kapták meg. A program egyes elemei ennek ellenére tovább működnek Kecskeméten is.

Boksz: nagy siker!

Városunk ökölvívó sportjának legemlékezetesebb napjait élhettük át, amikor a felnőtt egyéni országos ökölvívó bajnokságon a KSC bunyósai - jelentős számú és lelkes közönség előtt - négy arany- és öt bronzérmet nyertek. Az aranyérmesek: Maczik Róbert, Mészáros József, ifj. Balzsay Károly (képünkön balról) és Kurtucz Csaba. A jelenlévő országos szaktekintélyek mind elismerően nyilatkoztak a kitűnő rendezésről és szervezésről, no meg a szakmai színvonalról, amelyhez a fentiek szerint a mieink is jelentősen hozzájárultak.

Ehhez természetesen kellett az egyre inkább érdeklődő és a sportot jelenlétével is buzdító kecskeméti közönség támogatása is. A helyi szervezők közül Pataki Miklós, a Megyei Ökölvívó Szövetség elnöke és Németh László, a Szervező Bizottság vezetője voltak, akik a legtöbbet tették a versenyzők és edzőik mellett a nagyszerű eredményekért.

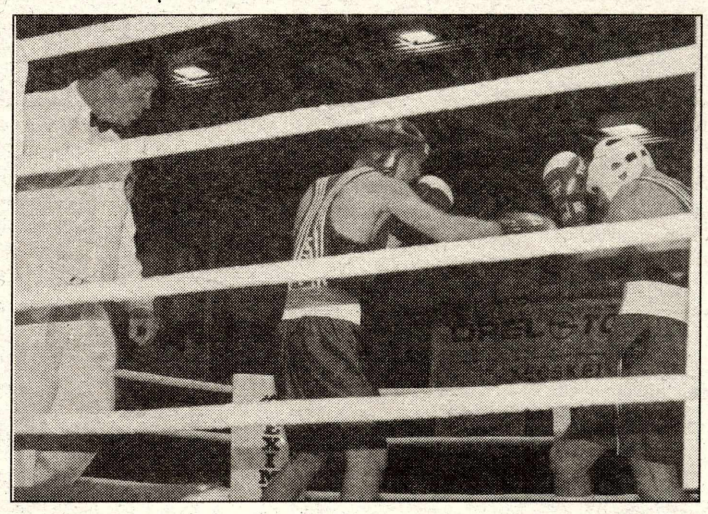

Cél a dobogó

A szakosztály ars poeticája:

Amennyire lehet, saját nevelésű játékosokat szeretnénk a felnőtt csapatba beépíteni, illetve olyan játékosokat igazolni, akik valamilyen módon kötődnek a klubhoz, a városhoz -tudtuk meg Ujhidy Tibortól, a férfi szakosztály vezetőjétől, megbízott ügyvezető elnöktől.

A Kecskeméti Spartacus Sportkör 1953-ban alakult asztalitenisz, természetjáró, sakkozó és súlyemelő szakosztállyal. A súlyemelőknél nálunk kezdett az 1988-as Szöuli Olimpián ezüstérmes Messzi István. Később innen ment át a KSC-be. Az idők folyamán aztán a szakosztályok lemorzsolódtak, csak az asztalitenisz maradt. Női és férfi szakágat működtetünk, ami igen ritka az országban, hiszen ez egy rendkívül költséges megoldás. Másrészt szakmailag is összetett feladatot jelent. Jelen pillanatban a férfiaknál egy-egy csapatunk szerepel az NB I. A-ban és az NB II-ben. A nők az NB I. A-ban és az NB I. B-ben játszanak. Mintegy 100 versenyzővel eddig öt asztalon oldottuk meg az utánpótlásnevelést és a felnőtt csapatok edzését, versenyeztetését. Reggel 9 órától este 8-ig csoportbeosztás szerint egyfolytában üzemel a csarnok.

- Úgy tűnik, "kinőtték" a létesítményt...

Igen. Ez a feszítő probléma inspirált bennünket arra, hogy bővítsünk. Mivel a csarnok klubtulajdonban van, mi üzemeltetjük, nekünk kell a fenntartási, éppen most a beruházási költségeket kitermelnünk. Ez egy nagy teher számunkra jó néhány klubbal ellentétben, akik városi sportingatlanokban dolgoznak. Iránymutatásommal egy 7 millió forintos beruházást hoztunk létre kisebb megszakításokkal másfél év alatt, aminek az 50 százaléka társadalmi munka volt. Bővültek a lehetőségeink, hiszen az öt asztal helyett az edzéseken már nyolcat tudunk használni. Szabványossá vált a terem, nemzetközi mérkőzéseket is játszhatunk benne. A nézők számára is komfortos lehetőségeket biztosítunk. Megfelelő kiszolgáló helységekkel, majdani klubszobával minden adott a "normális" sportköri élethez. Mintegy 2,5 millió forinttal még meg kívánjuk oldani a terem hő- és tetőszigetelését, parkettázását, illetve egy kihúzható nézőtér kialakítását. Gondolom, ritka az országban, hogy egy klub a saját mindennapi életén kívül még egy ilyen méretű beruházást is létrehozzon. Miután saját ingatlanról van szó, melyet a privatizáció során sikerült megszereznünk, úgy érezzük, érdemes befektetnünk, hiszen ez a mienk marad.

- Milyen eredménnyel zárult a 2000. év?

A felnőtt férfi csapatunk az utóbbi két évben a 4. helyen végzett az NB I. A csoportban. Ebben az évben indultunk a Szuper Ligában, ahol hét fordulóból öt győzelmet szereztünk. Még további négy forduló következik idegenben és bízunk abban, hogy az első négy közé sikerül bekerülnünk. A Szuper Liga szükségességét indokolta, hogy már kinőttük a magyar bajnokság színvonalát. A rájátszásra való felkészülés miatt erősebb versenyrendszerben kell részt vennünk ahhoz, hogy fejlődjenek a játékosaink. Ezért kellett nekünk ez a Szuper Liga, melyben négy ország, Ausztria, Csehország, Szlovákia és mi magyarok szereplünk a 3-3 legjobb csapattal. Úgy néz ki, hogy nézőtől kezdve a médiákig ez komoly lökést adott a mi elismertségünknek. A sportkör történetében először felnőtt magyar bajnoki aranyérmet és egy bronzérmet nyertünk Demeter Lehel révén egyéniben és vegyes párosban Wirth Gabriella oldalán. Ez egy fantasztikus nagy siker. Demeter Lehel jelen pillanatban is 2. a magyar ranglistán és az eredményei alapján állandó válogatott kerettag, illetve válogatott játékosként is már játszott ebben az évben, többek között az EB-n is. A felnőtt csapatnál érezhető, hogy ebben az évben nagyságrendekkel előbbre léptek a magyar ranglistán a játékosaink. A Fodor Miklós edző irányításával végzett folyamatos szakmai munkának itt látszik a hatása. Az eredményeink, a beruházás, egyáltalán a klub ez évi működése után elmondhatjuk, hogy a Spartacus történetének legjobb évét zártuk.

A Kecskeméti Profitholding Spartacus férfi asztalitenisz csapata: Zoltán Zoltán, Dr. Katus Zoltán elnök, Demeter Lehel, Ujhidy Tibor szakosztályvezeto, Szabó Krisztián, Fodor Miklós edző, Somosi Miklós.

- További tervek?

A vezetés elvárása, hogy a férfi csapat a dobogóra kerüljön a magyar bajnokságban. Én úgy érzem, erre komoly, reális esélyünk van. Ennél rosszabb helyezés már kudarc. Meg van a szakmai, szűkösen az anyagi feltétel, és most már a létesítményi háttér is. Elvileg nincs különösebb akadálya a kitűzött cél elérésének. Miután mi mindig is hosszútávon építkeztünk, a távlati cél, hogy a Spartacus 50 éves születésnapjára megvalósuljon a magyar bajnoki csapat győzelem.

- Milyen a kecskeméti asztalitenisz utánpótlás?

Az utánpótlás nevelésben azt lehet mondani, hogy évtizedek óta mindig országosan is kiemelkedő szerepet töltött be a Spartacus Sportkör. Ebben az évben az utánpótlás nevelő egyesületi rangsorban legjobb vidékiként a fiúk 3., a lányok 4. helyen végeztek. Ez is jelzi, hogy mi elsősorban erre építkezünk. Igyekszünk folyamatosan beépíteni az embereket, mint ahogy sikerült ez ifj. Kovács János esetében. De profikat is kell hoznunk, mert az eredmény most már megköveteli számunkra, hogy idegenből jött játékosaink is legyenek. Utánpótlás vonalon Szili György és Bartus Csaba foglalkozik a gyerekekkel és bizonyos esetekben Fodor Miklós is besegít. Ebben az évben öt magyar bajnoki érmet sikerült nyerni, ebből egy aranyat Szarka Levente révén. Ő a legtehetségesebb utánpótláskorú játékosunk, akinek minden esélye meg van arra, hogy korosztályában válogatott játékos legyen. Idén hatodik alkalommal rendeztük meg az utánpótlás magyar bajnokságot. Már pályáznunk sem kell, automatikusan minden évben megkapjuk a rendezés jogát, ezzel elismerve az eddigi rendezés minőségét.

- Hogy áll a női szakosztály?

Tavaly a 7. helyet szerezték meg a lányok az NB I. A csoportban, két saját nevelésű játékossal. Az NB II-es csapat, ami teljes egészében 14-15 éves utánpótláskorúakra épül, feljutott az NB I. B-be. A női vonalon különösen érződik a saját nevelésre építés.

- Kik segítik a munkájukat? Kik teremtik meg a feltételeket?

A mostani beruházásnál magam is meglepődtem, mennyi támogatója van a sportkörnek, hiszen gyorsan és viszonylag kevés pénzzel sikerült megoldani ezt a munkát. Ugyanakkor a Profitholding Kecskemét RT megjelenése, Dr. Katus Zoltán klub elnök személyében komoly változást hozott az egyesület életében. Stabilizálódott az anyagi helyzet. Ebben szerepet játszik természetesen az önkormányzat hathatós támogatása és jó néhány szponzor segítsége, többek között a Hírös-Ép Kft, a Free-Line Kft, az ÉKISZ Kft, a Kontakt Kft, az Agrikon Alfa Kft, a KEK Kft, a Házinyomda Kft, a Joola Kft, a Szauna Hotel. Sokkal több pénzt is el tudnánk költeni, de azon a szinten, amit eddig elértünk, az a befektetés, amit a szponzorok tettek, úgy érezzük jól hasznosult. Az eredményeink igen kimagaslóak. A vezetésünk nagyon nagy hangsúlyt fektet arra, hogy egy profi menedzselt klubunk legyen. Ez komoly reklám marketing munkát igényel. A férfi vonalon már kezd megvalósulni a profi szemlélet.

Zsámboki Anna

Nyílt napok a Bolyaiban

A Bolyai János Gimnázium hagyományos nyílt napokat tartott december 18-20-án. A rendezvény keretében kiállítások, diáktalálkozók, koncert, filmvetítés, karácsonyi ünnepség és nyitott órák követték egymást a széchenyivárosi középiskolában. Ugyancsak ezekben a napokban zajlottak a XI. Bolyai Kupa Nemzetközi leány és fiú kosárlabdatorna mérkőzései.

A marosvásárhelyi Bolyai Líceum csapata is ismét vendég volt a kupán.

KÉPES-HÍREK

Immár hagyományosan, a decemberi hónapban, a gyermekrendezvények sorában nyílt meg a Katona József Könyvtárban a Kecskeméti Képzőművészeti Szabadiskola hallgatóinak kiállítása. Talán még soha nem volt ennyi kiállított munka és ennyi érdeklődő a megnyitón. A kép a tárlat előtti pillanatokban készült, amelyen Bruncsák András és Patkós László, az iskola alapítói és tanárai láthatók a kiállítóteremben.

A kecskeméti Vadaspark átépítésének és felújításának első üteméről adtak tájékoztatást a Műkertben az Alapítvány vezetői. Képünkön Szécsi Gábor és Fekete László, az alapítvány elnöke beszélget a Vadaspark igazgatójával Takács Istvánnal.

A Város, ahol élünk címmel nyílt fotópályázati kiállítás az Erdei Ferenc Művelődési Központban. Huszonhárom, zömmel amatőr fotós adott be pályamunkákat a kiállításra, amelyet az önkormányzat támogatásával, a Kiss Fotó üzlet kezdeményezett. A legtöbb közönségszavazatot egyébként a kiállítók közül Bense József munkái kapták. Képünkön a kezdeményezők, a Kiss Fotó üzlet tulajdonosai, Kiss András (balról), felesége (középen) és Kiss Zsolt (jobbról).

A Veránkai Plain-air Alkotótábor 1999-2000-ben készült alkotásainak bemutatójára került sor az Erdei Ferenc Művelődési Központban. Tizenöt festőművész és grafikus számos alkotása szerepelt a kiállításon, amelyet Bruncsák András és Szappanos István nyitott meg.

Német művészfotográfia a századfordulón címmel nyílt kiállítás a Magyar Fotográfiai Múzeumban decemberben a múzeum, a budapesti Geothe Intézet és az Institut für Auslandsbeziehungen közös szervezésében. A kiállítást január 21-ig lehet megtekinteni.

A Katona József Megyei Könyvtár volt annak a kiállításnak a színhelye, amelynek a fő támogatója a Színkép Poszter Galéria. Reich Károly Kossuth-díjas grafikus művész mesélő képeit állították itt ki, amelyhez Kalmár Ágnes művészettörténész mondott megnyitót és bevezető gondolatokat.

Ünnepi hangulat, csillogó szemű gyerekek - dióhéjban ennyi volt a 8. alkalommal megrendezett Sportkarácsony, a Pólus Róna Bevásárlóközpontban. Köszönet illeti a szervező Városi Sportegyesületek Szövetségét és támogatóit: KMJV Önkormányzata Sportbizottsága, Pólus Róna Kft., Profitholding Kecskemét Rt., Kontakt Kft., Fortunate Kft., Inwest Kft., P+P Pékáru Bt., Bács-Zödért Rt., Soma Hangcentrum, Univer Szövetkezet, Glória Léggömbdekoráció, Hungária Biztosító, Városi Spotbizottság, Free-Line SE, Kecskeméti TV, Gong Rádió, Petőfi Népe, Katona J. Színház, Ciróka Bábszinház, Hollywood Multiplex, Planetárium, Ifjusági Otthon, Arany János ált. isk., Katona József Gimnázium

Jövőnk a család

"A legteljesebben a harmonikus házasság tudja biztosítani azt a környezetet, amely egyszerre véd, és kibontakozásra ösztönöz: egy a férfinak és egy a nőnek tartós és termékeny életszövetsége, amely a szeretetükből származó gyermekek világrahozatalában és fölnevelésében teljesedik ki." Az idézet, a Magyar Katolikus Püspöki Kar 1999-ben kelt körleveléből, a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat és a Széchenyivárosi Közösségépítő egyesület "Jövőnk a család" konferenciasorozat III. találkozójának meghívóján olvasható. Akárcsak a következő kérdések: Mit tehetünk a családjainkért? Milyen nehézségekkel kell szembenéznünk? Milyen reménykeltő tapasztalatokkal rendelkezünk a családokért végzett munkában?

Dr. Molnár Ilona országos tiszitifőorvos - úgyis, mint a SZÉK prominens tagja - előadásában Magyarország betegségi állapotáról adott "kórképet". Ahhoz pedig, hogy egészségesen működő családok sokasága mentse a nemzetet, bizony az egészséget jelentő testi-lelki-szociális jó állapotnak kellene megteremtődnie. Hogy miként, arról nem sokat hallhattak a résztvevők.

Detrich Zsuzsanna, a Szociális és Családügyi Minisztérium főosztályvezetője is csak arra a megállapításra jutott, hogy a nyolcvanas években bekövetkezett a család kollapszusa (összeomlása). Érdekes, hogy ez a megrendülés viszont egybeesik a rendszerváltozást megindító társadalmi mozgalmak kezdetével, amíg a családok „kitartottak".

Felkészülten a feladatokra

Az ország mintegy százhatvan kórházából alig húsz rendelkezik minőségbiztosítási tanúsítvánnyal. A Kecskeméti Repülőkórház a megyében első kórházként kapta meg az ISO 9002 minősítést. Ezt a gazdaság területén kívül a közigazgatásban, de a NATO szervezeteiben is több helyen alkalmazzák.

- 1997-ben vetődött föl, hogy az auditálást megpályázzuk, - kezdte a történetet dr. Csengery Attila orvos-őrnagy, fogorvos, közgazdász, a kórház gazdasági igazgatója és egyben minőségügyi vezetője is. 1999 tavaszán kezdtünk igazán bele és másfél év kemény munka után nyertük el. Mint minden szolgáltatásnál, úgy az egészségügyben is egyre nőnek az elvárások, és mind a szakminisztérium, mind az OEP is elsősorban nyilván azzal szerződne, ahol garantáltan magasabb a színvonal. A külső fizető megrendelők, így a biztosítótársaságok vagy a menedzser-szűrést igénybe vevő cégek, fontosnak tartják, hogy dokumentált, áttekinthető, kontrollálható munkát végzünk. Intézményünk kettős (katona-egészségügyi) jellegéből is adódik, hogy eddig is precíz munka folyt, de úgy tapasztaljuk, hogy ezáltal a minőség és a hatékonyság tovább javul. A külső kényszer tehát belső önérdekkel is találkozott, de szeretném hangsúlyozni, hogy a legfontosabbnak a betegek érdekét tartjuk, hiszen ezáltal a legjobban mégis csak ők járnak. Budapest és Pécs mellett - itt vannak még honvédkórházak -, úgy tűnik, hogy stabil intézményünk helyzete. Noha nyilvánvaló, hogy szervezeti és finanszírozási változások biztos lesznek majd. Kétszáznegyvenöt betegágyunkkal, több mint négyszázhatvan dolgozóval - benne hatvanhárom orvossal - évente 7-8 ezer fekvőbeteget és százharmincezer járó beteget kiszolgálva, továbbra is a város és a régió meghatározó egészségügyi intézménye maradunk. Nem beszélve a speciális, egyedülálló repülőorvosi feladatokról.

A bűnözés nem ismer határokat

Két napon át a Maros megyei rendőrfelügyelőség vendégeként Marosvásárhelyen tartózkodott Gergényi Péter dandártábornok, Bács-Kiskun megye rendőrfőkapitánya, akit Borszéki Tivadar nyugalmazott rendőrőrnagy kísért. Az eseményről csütörtökön délután a Kultúrpalota Tükörtermében a megyei és városi parancsnokság vezetőinek jelenlétében tartott sajtótájékoztatón számoltak be.

A látogatás előzményeire - a két ország közötti megállapodás, valamint a két megyeszékhely közötti testvérkapcsolatok - Cotoara Vasile ezredes, megyei rendőrparancsnok utalt, majd elhangzott, hogy a megbeszélések az autólopások, a vonatokon elkövetett bűncselekmények, a speciális alakulatok bevetésének témakörét érintették. A továbbiakban tervbe vett tapasztalatcserék során a kábítószer- kereskedelem megelőzése és az ellene való fellépés, valamint a tömegrendezvények biztonságos lebonyolítására szükséges rendfenntartói tevékenység megszervezését tanulmányozzák a Kecskemétre utazó, illetve a megyeközpontunkba érkező rendőrök.

A Bács-Kiskun megyei vendégekkel két évre szóló memorandumot állítottak össze, amelyet a felettes szervek jóváhagyásának függvényében 2001 első negyedében ünnepélyes keretek között írnak alá Kecskeméten. Az egyezményben megfogalmazott tematikát, amely a további együttműködés alapjait képezi majd, a gazdasági bűncselekmények, a pénzmosás, az országos viszonylatban is egyedülálló marosvásárhelyi központosított ügyelet, a Rohammentő-szolgálattal való együttműködés, a számítógépes nyomozás, az új típusú számítógépes bűnözés felderítése terén szerzett tapasztalatok kölcsönös megosztása képezi. Ennek érdekében szerveznek találkozókat a parancsnokok között, s évente négy-öt küldöttség látogat el Kecskemétre, illetve Marosvásárhelyre.

- Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a bűnözés nem ismer határokat, s mindkét ország állampolgárainak védelme érdekében kötelességünk mindent megtenni egymás tevékenységének kölcsönös tiszteletben tartásával - hangsúlyozta Gergényi tábornok, aki köszönetet mondott a kiemelkedő vendégszeretetért és a kollegiális baráti fogadtatásért, s kiemelte a tárgyalások építő jellegét.

Bodolai Gyöngyi
(marosvásárhelyi Népújság, dec. 16.)

A MAGYAR KULTÚRA NAPJÁN

A kecskeméti Katona József Könyvtárban január 23-án, kedden a Magyar Kultúra Napján 17 órai kezdettel a magyarság útja a XXI. századba sorozat keretében Az élet értelme az ezredfordulón címmel dr. Czeizel Endre genetikus tart előadást.

MÉNTELEKI Köztér

A tartalomból:

- Ünnepeink nyomában.
- Mi történt a faluban?
- Mérlegen a múlt év.
- Összefoglaló a decemberi programokról.

A kémmadár

Tisztelt Önkormányzat!

Mély benyomást tett rám közérdekű reklámjuk, mely a Kecskeméti Televízióban látható, naponta többször is. Ha valaki ennek ellenére még sosem látta volna, az ő kedvéért ismertetem a kisfilm tartalmát.

Arról van szó, hogy Kecskemét felett állítólag kóvályog egy madár, amely feltehetően Brüsszelből érkezett. Amíg csak a magasból szemlélődik, nincs semmi baj, de elgondolni is rossz, mi lesz, ha leszáll! Mert akkor mit lát? Azt, amit az operátor: szemétkupacokat a város szélén. Ennél is rémületesebb az a lehetőség, hogy madarunk ezután visszatér Brüsszelbe, ott is mindjárt az Európai Unió székházába, s viszi rossz hírünket!

Hát, röviden ez a helyzet. És valóban tarthatatlan. Engem sokáig nyomasztott a reklámban vázolt probléma, mígnem egy álmatlan éjszakán közel jutottam a megoldáshoz. Ezt szeretném most felvázolni, s figyelmébe ajánlani a tisztelt városatyáknak és -anyáknak. Gondolataimat - a könnyebb megértés kedvéért - pontokba szedtem.

1. Mindenekelőtt meg kellene állapítani, hogy pontosan milyen madárról van szó. A költözők közé például nem tartozhat, mert azok észak-déli irányban vonulnak, nem pedig nyugatról keletre. A postagalamb sem jöhet szóba, mert - mint tudjuk - az csak egyik irányba repül önszántából (mármint haza), a másik irányba vinni szokták. Én csak egyetlen okos madárról tudok, amelyik képes erre az oda-vissza útra: ez pedig a holló. Mindez azonban csak feltételezés.

A kémmadár kilétének megállapításához célszerű lenne létrehozni egy ad hoc bizottságot, amelyben minden önkormányzati párt egyenlő arányban képviseltetné magát, és mellesleg kérjenek fel tanácsadónak egy ornitológust, hogy valaki értsen is a témához.

2. Az azonosítás után meg kell határozni a leginkább célravezető megoldási lehetőségeket. Például:

a/ Madárijesztő alkalmazása (lehet kisnyugdíjas is), megakadályozandó a földreszállást.

b/ Csapdák felállítása, esetleg kóbor macskák elszaporítása a szemetes területeken, hogy a helyzetjelentés ne jusson el Brüsszelbe, ha a madárnak mégis sikerülne leszállnia.

c/ Ha kiderülne, hogy valóban hollóról van szó, elfogása után kalitkában lehetne mutogatni, mint Szilágyi Erzsébet madarának reinkarnációját. A belépődíj fedezné az ad hoc bizottság költségeit.

3. Ha a fentieket nem sikerül megvalósítani, végső megoldásként még mindig el lehet takarítani a szemetet. **-atti-**

Nyolcvanas évek

Azok a boldog nyolcvanas évek!

Amikor még fehér rallyskodával jártunk, melynek visszapillantójára különböző illatú illatosító csodafácskák tucatjait akasztottuk, vagy egyszerűen csak egy pár óriási dobókockát, a hátsó szélvédőre pedig fekete színű kemény műanyagból készült napellenzőt szereltünk, a lefűrészelt kipufogóról nem is beszélve!

Amikor még magas szárú Puma cipőben, testhez simuló Trapper farmerben jártunk, de nem vetettük meg a műbőr nyakkendőt sem!

Amikor még feketén hoztuk be a videómagnókat Ausztriából, hogy hangalámondásos Rambo- filmeket nézhessünk!

Amikor végre megnyíltak a határok, és soha többé nem kellett feketén behozni, és akkor hűtőszekrényt, Mozart- csokigolyót, kávét, és cigarettát is hoztunk, száz évre valót!

Amikor Csepregi Éva arany flitteres blúzban, fekete lakkbőr nadrágban, és fehér magasszárú lakkcsizmában azt énekelte, hogy "Bár áll most a víz, jöhet egy új hullám..."

Amikor mindannyian izgatottan, a közelgő szabadság levegőjétől megrészegülten vártuk, hogy változzon végre a rendszer!

És, hogy mi maradt mára mindebből?

Várjuk, hogy változzon végre a rendszer.

Írta:
Braunitzer Gábor

A gyógyultak véleménye

Kecskeméten a Megyei Kórház betegei az ellátással kapcsolatos észrevételeiket írásban is kifejezésre juttathatják, amelyhez maga a kórház adja a lehetőséget. Azok között a betegek között, akik ezt önként megteszik, idén értékes díjakat sorsol ki a kórház vezetése.

- Nem illik megköszönni, hogy itt voltak, én most mégis köszönöm, hogy eljöttek. Magam sosem feküdtem még kórházban, de egy kicsit tartok is tőle. - kezdte mosolyogva bevezetőjét Zombor Gábor főigazgató. Ezek után átadta az ajándék mikrosütőt, szendvics-sütőt és robotgépet Váradi Kálmánnak, Sárközi Istvánnak (I. belosztály betegei, főorvos dr. Tímár Sándor) és Benkóczki Sándornénak (Fül-orr-gége osztály betegei, főorvos dr. Takács János), akik ezt meghatottan vették át, és köszönték meg.

A szintén jelenlévő dr. Tímár Sándor fontosnak tartotta hozzátenni, hogy ha a beteg meg van elégedve a kórházi ellátással, az jó részt a nővérek munkájának is köszönhető. Az ellátás szakmai színvonala mellett nagyon fontos a beteggel való emberi törődés is, amelyhez bizony néha az is hozzájárul, ha az orvos maga is feküdt már kórteremben. A mai világban az emberek a rosszat sajnos mindig hamarabb észreveszik, mint a jót, ezért is fontos a betegek véleménye - mondta a főorvos.

AUTÓGÁZ

A Békéscsabai út és a Mészöly Gy. út lámpás kereszteződésénél várja az autósokat az L.P.G. autógáz-kút. Hétköznapokon reggel 6 órától este 9-ig tölthető az itt olcsón kapható üzemanyag a "gázos" autókba. Tel.: 06-20/9-889-417.

SZÉPSÉGSZALON

A Helios szépség stúdió a Bibó I. u. 1 sz. alatt hétfő-péntek 9-19 óráig várja a vendégeket. A szaunázókat kedden és pénteken 13-19 óráig fogadják, a 76/327-886/127 számú telefonon egy nappal előbb történő bejelentkezés alapján.

BANÁNÉRÉS

A banán ma csupán egy a déligyümölcsök közül. Nem kell pult alól megszerezni, ha pénz van rá, megvehető. Ámde banán saját termesztésben?

Ilyen is létezik. Aki kedvtelésből nevelt már erkélyen paradicsomot, vagy másféle zöldséget, esetleg hobbikertészkedett, tudja, mennyibe kerül ez a passzió. A megtermett banán önköltségi árát sem érdemes kiszámítani. Nem is ez a lényeg, hanem maga a csoda: terem a magyar banán. Az érett gyümölcs minőségéről a felnőttek egy a karikányiból győződhettek meg. (Finom volt!) Az egész termést (20 darab) az unokák fogyasztották el. A veszély, hogy a Ceglédi út 38. sz. alatt kikiáltják a banánköztársaságot, elmúlt.

Köztér
Kecskeméti közéleti lap
Alapította: Kerényi György
Főszerkesztő: Nagy Mária
Főmunkatárs: Magyar Ágnes, Kada Erika
Fotó: Bosnyák János
A szerkesztőség címe: 6001 Kecskemét pf.: 483. Ceglédi út 38. Tel./Fax: 76/410-260, 485-720. Telefon: 76/48-23-23 (este).
E-mail: kozter.kecskemet@matavnet.hu
Web lap: http://www.kecskemet.info.hu
Támogatóink: Autóüveg Kft., Canada Petrol, Elektrocenter (K.E.K. Kft.), és még többen.
Kiadja: Köztér Kulturális Egyesület 6000 Kecskemét Ceglédi út 38.
Felelős kiadó: Kerényi György.
Előkészítés: Hegedűs József, Boros Zoltánné.
ISSN 1418-9712.
Nyomtatta: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája.
Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.
Táskaszám: 00-2342